

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
15 Ekim 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Vahit Kirişçi'nin, Komisyonun bugünkü gündeminde yer alan (2/3308) esas numaralı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 55 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU

-----0-----
1'inci Toplantı
15 Ekim 2025 Çarşamba
-----0-----

I. GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu saat 14.07'de açılarak dört oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Vahit Kirişçi, Komisyonun bugünkü gündeminde yer alan (2/3308) esas numaralı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklama yaptı.

Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 55 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 21.45'te toplantıya son verildi.

15 Ekim 2025 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.07
BAŞKAN: Vahit KİRİŞÇİ (Kahramanmaraş)
BAŞKAN VEKİLİ: Muharrem VARLI (Adana)

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli milletvekillerimiz, ilgili kurumlarımızdan gelen değerli katılımcılar, basınımızın değerli mensupları; toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonumuzun 28'inci Yasama Dönemi Dördüncü Yasama Yılı 6'ncı Toplantısını açıyorum.

Öncelikle, toplantımız hayırlara vesile olsun diyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Vahit Kirişçi'nin, Komisyonun bugünkü gündeminde yer alan (2/3308) esas numaralı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Gündemimizde, Meclis Başkanlığınca 10 Ekim 2025 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi yer almaktadır. Teklif, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün 175 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli kuruluş olarak yeniden yapılandırılmasından kaynaklı çeşitli kanunlarda yapılan değişikliklerle birlikte uyum sağlanması, millî park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı, sulak alan ve yaban hayatı geliştirme sahalarının kaynak değerleri korunarak tabiata olan ilginin artırılması ve doğa turizminin geliştirilmesi, sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimlerinin sağlanması için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamlarıyla birlikte korunmaları, geliştirilmeleri, kaçak avcılığın önlenmesi ve av kaynaklarının millî ekonomi açısından faydalı olacak şekilde değerlendirilmesi, korunan alanların ilan edilmesi, tabiatın ve biyolojik çeşitliliğin etkin bir şekilde korunması ve sürdürülebilir bir biçimde yönetilmesi, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'na tabi alanların planlanması, yönetilmesi, işletilmesiyle ilgili kanunlarda düzenlemelerin yapılması ile bu alanlarda gerçek ve tüzel kişilere verilecek izinler ve uygulanacak kısıtlamaların düzenlenmesi, "alan kılavuzu" ile "av" ve "doğa koruma memuru" kavramlarının tanımları kanununa eklenerek mevzuata aykırılık oluşturan fiillerin daha sıkı takibi ve denetiminin sağlanması, ayrıca, yine mevzuata aykırı davranışlarda verilecek idari para cezalarının artırılması, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli kuruluş olarak yeniden yapılandırılan Genel Müdürlüğün gelir kalemleri ve döner sermayesine ilişkin düzenlemelerin yapılması amaçlanmaktadır.

Değerli Komisyon üyeleri, bugün yapacağımız çalışmaların verimli bir şekilde ilerleyeceğine inanıyorum. Şimdiden, bundan sonraki süreçte yapacağımız çalışmalara vereceğiniz katkılar için her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 55 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308) ¹

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teklifin geneli üzerindeki görüşmeyi açıyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin geneli üzerinde görüşmelerimizde öncelikle ilk imza sahibine, daha sonra Komisyonumuzun üyelerine ve sonra da talebi olan milletvekillerimize istem sıralarına göre söz vereceğiz.

Şimdi teklif hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere ilk sözü teklifin ilk imza sahibi Sivas Milletvekili Sayın Rukiye Toy'a veriyorum.

Buyurun Sayın Toy.

RUKİYE TOY (Sivas) - Bakanlıklarımızın değerli bürokratları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni görüşmek üzere bir aradayız. Teklifin Komisyona gelmesinde ilk günden itibaren emeği geçen bütün arkadaşlarımıza, bürokratlarımıza, milletvekillerimize, Komisyonumuza teşekkür ediyorum.

Kanun teklifimizin yasalaşması hâlinde teklife konu alanlar için çevre koruma politikalarında daha etkin ve daha sürdürülebilir bir dönem başlayacak, ülkemizin doğal mirasını koruma yolunda önemli bir adımı atmış olacağız. Tabii, millî parklar konusu benim için çok önemli ve çok yeni değil, bu konu kanun teklifinden bağımsız olarak uzun süredir içinde bulunduğum ve devam eden bir süreci ihtiva ediyor çünkü alan koruma çalışmaları kapsamında, geçtiğimiz temmuz ayında kendi seçim bölgem olan Sivas'ın doğal akvaryumu, berrak suyu ve turkuaz mavisî görünümüyle Gökpınar Gölü ve sedef hastalığının yeryüzündeki tek doğal tedavi merkezi olan şifalı balıklarıyla Kangal Balıklı Göl Milli Parklar Kanunu gereğince tabiat parkı ilan edilmiş oldu. Yine, ocak ayında da eşsiz peyzaj güzellikleri ve jeolojik yapılarıyla Dipsiz Göl Şelalesi tabiat parkı hâline getirildi.

Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğümüzle yakın temas içinde, akademisyenlerimizle, yerel unsurlarla birlikte başından beri çalıştığımız, takipçisi olduğumuz gelişmelerle bu güzide mekânlarımızın daha iyi korunarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlamış olduk, ayrıca, turizm potansiyelini geliştirerek yeni destinasyonlar oluşturulmasına vesile olduk, hem şehrimize hem ülkemize doğal koruma alanlarını getirmiş olduk fakat bu süreçte şu dikkatimizi çekti: Duyurulmasıyla, kanun teklifi hakkında ön yargılı ve çoğunlukla manipülatif birçok paylaşımlar ve sözüm ona haber piyasaya sürülmüş oldu. Teklifin muhtevası, oluşturacağı kamusal faydalar, kamu yararına çıktıkları, milletimize sunduğu imkânlardan bağımsız bir algı oluşturulmaya çalışılıyor fakat şimdi yapacağımız konuşmalarda özellikle de teklifin maddelerine geçtiğimizde oluşturulmak istenen alginın aslında bir karşılığının olmadığı çok daha iyi anlaşılacaktır.

Değerli arkadaşlar, millî parklar, tabiat parkları ve diğer koruma alanlarının, yaban hayatının ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması faaliyetleri her zaman için hükümetlerimizin öncelikli hedefleri arasında yer almıştır. Bu

1. (2/3308) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

bağlamda, yıllara sâri yapılan düzenli uygulamalarla 33 olan millî park sayımız 50'ye, 17 olan tabiat parkı sayımız 274'e, 89 olan tabiat anıtı sayımız 111'e, toplam korunan alan sayımız 172'den 688'e, korunan alanlarımızın yüz ölçümü de 818 bin hektardan 3,4 milyon hektara çıkarılmıştır. Eğer bahse konu olan haberlerde söylendiği gibi biz ormanlarımızı turizme açacak olsaydık, meramımız bu olsaydı, bakınız, bu 818 bin hektardan 3,4 milyon hektara çıkarmazdık korunan alan sayısını. Korunan alanlara gelen yıllık ziyaretçi sayımız da 5,5 milyondan 69,1 milyona ulaşmıştır. Bu da yaptığımız hizmetlere halkımızın ne kadar teveccüh gösterdiğinin de bir göstergesidir.

İklim değişikliğinin getirdiği olumsuz durumlara karşı sulak alanlarımız koruma altına alınmış, koruma altına alınan sulak alan sayımız 9'dan 136'ya çıkarılmış, 159 bin hektar olan sulak alan yüz ölçümümüz 1 milyon 186 bin hektara yükseltilmiştir. Bu alanlardaki kaçak yapılaşmalar engellenmiş, izinsiz kuyu açılması, torf çıkarılması, saz kesilmesi gibi su varlığını azaltan yasak faaliyetlerle etkin mücadele edilmiştir. Sulak alanlarımızda yaşayan balık ve kuş türlerinin korunması için bu alanlar sürekli olarak denetime tabi tutulmuştur.

Ayrıca, yaban hayatının korunması için kritik adımlar atılmış, yaban hayatı varlığımızın artırılması için ilk kez Yaban Hayatı Geliştirme Sahası uygulamasına geçilmiş ve bugüne kadar 85 adet yaban hayatı geliştirme sahası ülkemize kazandırılmıştır. 76 bin hayvan rehabilite edilmiş, doğaya salınmış, 650 tür ise koruma altına alınmıştır. Kaçak avcılıkla mücadele için uzman ekiplerimiz oluşturulmuş, bu ekipler 119.445 kişiye idari yaptırım uygulamıştır.

Biyolojik çeşitliliğimizin korunması için 2013 yılında yüzde yüz yerli ve millî imkânlarla cumhuriyet tarihinde bir ilk olan "Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanteri Koruma ve İzleme Projesi" başlatılmıştır. Proje kapsamında elde edilen veriler Nuh'un Gemisi Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanı'na aktarılmış, 1,9 milyon veri kayıt altına alınmıştır. Bir kez daha altını çizmek istiyorum: Cumhuriyet tarihinde bir ilktir ve gerçekten çok önemli bir adımdır biyoçeşitliliği korumak anlamında. Biyokaçakçılıkla Mücadele Bilgi Sistemi kurularak bu kapsamda 97 vakada 25 farklı ülkeden 177 kişi hakkında idari yaptırım uygulanmıştır.

Çocuklarımıza doğa sevgisini aşılamak için kuş gözlemciliği, doğa kampları organize edilmiş, yaklaşık 1,5 milyon öğrenciye doğa eğitimi verilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 28/12/2024 tarihinde yayımlanan 175 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü kamu tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli kuruluş olarak yapılandırılmıştır. Bilindiği üzere, ülkemiz doğal, tarihî ve kültürel varlıkların sayısı ve çeşitliliği bakımından dünyanın en güzel ülkelerinden, en önde gelen ülkelerinden bir tanesidir. Bu zenginliklerimizin korunması için düzenlemeyle millî parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanlarının ilanı ve yönetimi gibi hususlarda değişiklik yapılması, biyolojik çeşitlilik, yaban hayatı, kara av kaynakları ile orman içi su kaynakları, dere, göl ve sulak alanlar ve hassas bölgelerin korunması, geliştirilmesi, yönetilmesi, doğa turizmi potansiyelinin artırılması hedeflenmiştir. Ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle uluslararası düzeydeki doğa koruma ve korunan alanların yönetim anlayışında zamanla birçok gelişme olmuştur fakat bizde 1983 yılında yayımlanan 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu bu gelişmeler doğrultusunda zaman içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamada ne yazık ki yetersiz kalmıştır. Bununla birlikte 6831 sayılı Orman Kanunu ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu başta olmak üzere diğer kanunlarda yapılan değişikliklerle de uygulamada özellikle uyum noktasında sorunlar yaşanmaktadır. Bu sebeple kanunda bazı değişiklikler yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Hazırlanan teklifle 2873 sayılı Kanun'a tabi alanların planlanması, yönetilmesi, işletilmesi ile kanuna aykırı hareket edenler hakkında uygulanacak yaptırımlara yönelik değişiklikler yapılmakta ve mevcut koşullarda ihtiyaç duyulan konularda ise yeni düzenlemeler getirilmektedir. Bu doğrultuda korunan alanlarımızın kaynak değerlerinin korunması ve koruma alanlarının dengesi içerisinde etkin bir ziyaretçi yönetimi yapılması, ziyaretçilerin temel ihtiyaçlarını gidermeye yönelik gerekli altyapı ve üstyapı tesisleri ile alan düzenlemelerinin hızlı bir şekilde tamamlanması, ziyaretçilere farklı alternatifler sunacak koridorların oluşturulabilmesi için korunan alanların bölgesel bazda iyi planlanması, projelendirilmesi ve yönetimi amaçlanmaktadır. Ayrıca, sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi bakımından av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamlarıyla birlikte korunmaları, geliştirilmeleri, avlanmaların kontrol altına alınması, kaçak avcılığın önlenmesi ve av kaynaklarının millî ekonomi açısından faydalı olacak şekilde değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Teklifle "av ve doğa koruma memuru" kavramı kanuna eklenerek bu memurlar eliyle Çevre, Milli Parklar ve Kara Avcılığı Kanunlarına aykırılık oluşturan fiillerin daha sıkı takibi ve denetiminin sağlanması ve böylece korunan alanların yaban hayatı ve biyolojik çeşitliliğimizin daha etkin bir şekilde korunması amaçlanmaktadır.

Değerli arkadaşlar, mevcut durumda korunan alanlara ilişkin verilen izinler 6831 sayılı Orman Kanunu'na göre yapılmaktadır. Hassas koruma gerektiren millî park alanlarında daha etkin korumanın sağlanması için bu alanlarda verilen izinler kamu yararı bulunması, zaruri olması şartlarına bağlanmakta ve belirli konularla sınırlandırılmaktadır. Bu çerçevede yalnızca korunan alanlarda ikamet eden yöre halkının zorunlu ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak izinler elektrik, su, ulaşım, telekomünikasyon ve doğal gaz gibi faaliyetlerle sınırlı tutulmaktadır. Sonuç olarak teklifle gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerine verilecek izinlerin neler olduğu süre sonunda tesislerin devri veya süre uzatma süreçleri belirlenecektir.

Diğer taraftan, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle av bayilerinin Bakanlık döner sermaye işletmelerine yatırımları gereken katılım paylarının tahsilatında ve idari para cezalarının uygulanmasında yaşanan aksaklıkların giderilmesine yönelik değişiklikler yapılmıştır. Kanun kapsamında yasaklanan faaliyetleri yürütenler hakkında ise caydırıcılığın sağlanabilmesi için ceza miktarlarında artırıma gidilmiştir. Yapılan değişikliklerle Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğümüzün kurumsal yetki, imkân ve kabiliyetlerinde iyileştirmeler olacaktır. Biyolojik çeşitliliğin korunması kapsamında nesli tehlike altında olan türlerin, hassas ekosistemlerin, genetik kaynakların korunması görevleriyle ilgili gerekli idari yaptırımların uygulanabilmesi için denetim yetkisi Genel Müdürlüğe verilerek kurumun denetim ve yaptırım gücü artırılmaktadır. Genel Müdürlüğün faaliyetlerini eksiksiz yapabilmesi, etkin bir şekilde sürdürebilmesi için mali yükümlülükleri hafifletilmekte, bu doğrultuda 492 sayılı Harçlar Kanunu kapsamında alınan harçlar ile tapu ve kadastro işlerinden kaynaklanan döner sermaye hizmet bedelleri açısından Genel Müdürlük muafiyet kapsamı altına alınmaktadır.

Değerli arkadaşlar, sonuç olarak genel bir değerlendirme yapacak olursak teklifle doğa korumadaki bütüncül yönetim yaklaşımının daha ileri seviyelere getirilmesi sağlanacak, ülkemizin en önemli korunan alan otoritesi Doğa Koruma ve Milli Parklar

Genel Müdürlüğümüzün güçlendirilmiş yeni teşkilat yapısıyla hukuka aykırılıklara karşı mücadele edilecek ve daha caydırıcı mevzuatla desteklenmesi mümkün olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle kanun teklifimizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Teklifin, emanetçileri olduğumuz doğanın gelecek nesilleri daha sağlıklı bir şekilde ulaşmasına vesile olmasını temenni ediyorum.

Dinleme nezaketinde bulunduğunuz ve sabrınız için teşekkür ediyor, tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Teklifin ilk imza sahibi Kıymetli Milletvekilimiz Sayın Toy'a bu bilgilendirmesi için teşekkür ediyoruz.

Şimdi ilk sözü Niğde Milletvekilimiz Ömer Fethi Güner'e veriyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ilk imza sahibi tarafından da anlatıldı. Rukiye Hanım'ı öncelikle kutluyorum. Esasında Cumhurbaşkanlığı sisteminde milletvekili kanun teklifini veriyor ama Bakanlıkta hazırlanan bir teklif olduğu için bu kadar kapsamlı bir çalışmayı gerçekleştirmiş olması da önemli çünkü hem millî parkları hem de avlanma alanlarını herhâlde birkaç kere gezmiş olması lazım ki bu kadar kapsamlı olsun. Kaç kere ava gittiğinizi bilmiyorum ama burada şimdi teklifi inceleyince bazı konuları da burada değerlendirmenin yararı var.

Tabii, Adalet Kalkınma Partisi iktidarları döneminde gelen kanunların bazı maddelerinde olumlu yanlar olsa da genelde bir rant anlayışının egemen olduğu, onun için de her şeyin altında bir çapanoğlunun bulunduğu varsayımından sürece bakmamız lazım.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüyle ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin uyumlu hâle getirilmesiyle ilgili bir kanun teklifi önümüzde. 2025 yılı itibarıyla 50 millî park, 274 tabiat parkı, 111 tabiat anıtı, 32 tabiat koruma alanı, 136 sulak alan, 85 yaban hayatı geliştirme sahası bu teklifin içinde doğrudan ilgili alan. Doğa turizminde 70 milyona ulaşan ziyaretçilerin varlığı, giriş bölümünde anlatıldığına göre -bu rakam- önemli bir rakam ve buradan sağlanacak da ciddi bir rant var. Bu rantın da bu kanun teklifi içinde yapılan düzenlemelerle gerçekleşmesi hedefleniyor.

Av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları, koruma, geliştirme, avlanma, kontrol altına alınma, kaçak avcılıkla ilgili düzenlemeler de teklifte yer alıyor. Burada önemli olan şu: Bu tür kanun teklifleri geldiği zaman son durumları acaba ne? Örneğin, kuraklıkla kaç tane göl kurudu? Sulak alanların durumu ne, hayvan varlıkları ne hâle geldi? Bunları da irdelemek gerekiyor. Yani evrak üzerinde bir şey anlatılıyor ama alana gittiğiniz zaman... Örneğin Eğirdir'e gidiyorsunuz, artık göl yok, kurumuş ama sizin sulak alanınız görünüyor ya da işte Niğde'de Akkaya Barajı'na gidiyorsunuz kirlilikten artık hayvanların çoğunun içinde yaşamadığı bir alanla karşılaşıyorsunuz. Evrak üzerinde anlatıların hoş olması Türkiye'de yaşananların ortadan kalktığını ya da iyiye gittiğini anlatmıyor.

Bakınız arkadaşlar, 2016 yılında Bakana sordum, o zamanlar 1.687 avcı derneği varken 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında avlanma için izin kartı satış protokolü yapılan dernek sayısı yanıtta bugün 896 adet olarak geldi. Yani süreç içinde avcı derneklerinde bir azalma oluşmuş. Avcı sayısı da 2016 yılında 277 bin iken 2025 yılında 359 bine çıkmış. Yani avcı derneği azalıyor, avcı sayısı artıyor. 2016 yılında 1.206 olan avlak sayısı da 2.234'e çıkmış. 2011-2015 yılları arasında kaçak avcılıktan işlem yapılan kişi sayısı 32.346 olup 20.493 lira da idari para cezası kesilmiş. Bunlar tamamen Bakanlığın bize verdiği yanıtlarda yer alıyor. 2011 ve 2015 yılları arasında ülkemize 5.349 yabancı avcı gelmiş, 14.335 lira buradan gelir sağlanmış. 2024-2025 av yılında 325 yaban hayvanının av turizmi kapsamında vurulmasına izin verilmiş. Niğde Aladağlar'da av turizmi kapsamında son beş yılda 54 yaban keçisi yabancı avcılar tarafından 5 bin lira karşılığında vurdurulmuş. Bölgede yaban keçisi sayımız ise toplamda 3.077. 2023-2024 av sezonunda sonunda 40 farklı ülkeden ülkemize avcılar gelmiş. Anadolu yaban koyunu, yaban keçisi, çengel boynuzlu dağ keçisi, kızıl geyik, melez yaban keçisi, yaban domuzu, ceylan, karaca ile örnek avlaklarda keklik ve sülünün av turizmi kapsamında vurulduğu Bakanlığın bana verdiği yazılı yanıtta yer alıyor.

Su kirliliği, tarımsal ilaçlar, su kaynaklarının azalması yaban hayvanları için ciddi sorunlar oluşturuyor. Yangınlardan sonra ormanlardaki değişen doku yaban hayvanlarının yaşam alanlarını olabildiğine daralttı. Özellikle bu tür yaban hayvanı olarak tanımlanan orman alanlarında yaşayan hayvanlar için geçici avlanma yasağını Bakan Bey söylemişti ancak onunla ilgili uygulamada bu geçici yasaklama ne kadar sürüyor, o tartışılabilir.

Hayvan türlerine yönelik bir yasa... Hayvan varlıklarıyla ilgili sorunların en yaygın ve yoğun yaşandığı yerleri İstanbul, Antalya, Hatay, Mersin, Adana, Artvin, Gümüşhane ve Kars olarak yine Bakanlık belirtti. 2022-2024 yılları arasında toplamda 10 yabancı uyruklu kişiye biyokaçakçılık vakası kapsamında idari para cezası da verilmiş. Daha önceki sorduğumuz sorularda Bakanlık Bakanlıkken bazı veriler bizimle doğru paylaşılıyordu ama son dönemlerde sorduğumuzda bu verilerden de kaçılıyor, bu anlamda doğru bilgi sahibi olamıyoruz. Özellikle biyoçeşitlilikte yapılan kaçakçılığın rakamsal verilere yansımaları da düşük.

Şimdi, daha önceleri kaz, ördek çok fazla olmasına rağmen şu anda yaban hayvanları her geçen gün azalmakta, bu azalmanın en büyük sebebi ise mevcut su kaynaklarının kirlenmesi ve bilinçsiz kullanılması. Su kaynağının azalmasında fabrika atıklarının kirlenmesiyle oluşan derelerdeki sorunların yanı sıra yaban hayvanları için barınılmaz bir hâle gelmesine neden olan orman yangınlarının da artık önemli rolü var. Su kuşu olarak da bilinen ördek, kaz gibi kuşların çeşitliliği çok fazlayken bu arada son dönemlerdeki farklı uygulamalarla bu hayvanların da büyük bölümünü yok ettik. Bilinçsizce kullanılan tarım ilaçlarının, kirlenilen su kaynaklarının, bilinçsiz avcılığın hepsinin bunda önemli rolleri var.

Avcı bir yerde avlayarak hayvanı bitiremez ama hayvanla ilgili yapılan düzenlemede sağlanabilecek fayda kadar zararların da oluştuğunu alanda gittiğimiz zaman gördük. Yetiştirilmiş kekliklerin, sülünlerin bırakıldığı bölgede uyum sağlaması ya da oradaki diğer yaban cinsleriyle buluşmasıyla ortaya çıkan farklı hastalık ve sorunların da olduğuna yine bölgelerde yaptığımız avcı sohbetlerinde tanık oluyoruz.

Bazı türler artık yok oldu. Örneğin çulluk bizim oralarda yok, maalesef o tür hayvanları kaybettik. Millî parkların ve diğer korunduğu söylenen alanların bütününe ele aldığımızda ise millî parkların yapılanmaya açılmadığı söylene de içine girdiğinizde son dönemlerde artan bu araçların parkıyla ilgili oluşan düzenlemelerin de içinde yer aldığı ve doğru kullanılmadığı örneklerle de

rastlıyoruz. Gittiğiniz yerde karşınıza çıkıyor, millî parkın içine giriyorsunuz, korunaklı alan olması gerekir; kendisine göre bir karavan getirmiş, o karavanla ilgili orada bir ticari alan yaratılmış. Bütünsel olarak baktığımız zaman millî parkların doğru korunmadığı bir süreçte bir de döner sermayeli bir yapıya evrilmesiyle ortaya çıkabilecek bu alanlardan daha faydacı, daha kontrollü de olsa farklı kullanım alanlarının ortaya çıkmasına yol açacağı anlaşılıyor. Bunu da bunun bir altyapısı gibi değerlendirmek lazım.

Gerek sulak alanlarda ortaya çıkan sorunların gerekse de avcılığın Türkiye'de yönetim ve kontrolünde var olan problemlerin olduğu ve bütünüyle gerek millî parkların gerekse de doğayı korumanın kavram olarak sözde kaldığı bir süreçteyiz ve bu kanun teklifini bunları esneten, genişleten, daha da problemli kılan bir teklif olarak değerlendiriyoruz. Bu nedenle bu teklifin bütünü üzerindeki değerlendirmemizde de amacın daha çok rant anlayışa yönelik bir yaklaşım olduğunu öngörüyoruz. Keşke millî parklar korunabilse, keşke özellikle başta yabancıların keyif için gelip dağda dağ keşisini vurup ondan keyif alması yerine o hayvanların sayısı artırılsa, keşke Anadolu'ya ait olan canlı varlıkların korunması yönünde gayretler artırılsa diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Gürer'e çok teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Sayın Barut'ta.

Buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri, kıymetli milletvekili arkadaşlarımız, saygıdeğer katılımcılar, sevgili konuklar; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün burada bir araya gelmek, bir arada bulunmak, yaşamın ve doğanın sessiz çığlıklarını duymak ve tüm bu sorunlara karşı bir ortak akılda buluşup çözüm üretmek aslında çok kıymetli. Tabii ki böyle olmasını canıgönülden isterdik ancak yine ne yazık ki iktidar ortakları "Ben bilirim, ben yaparım, kimse karışamaz." edasıyla önümüze her kanun teklifinde olduğu gibi yine alelacele bir teklif getirdi. Konudan kamuoyuyla birlikte biz de geçen cuma günü Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulunca haberdar olduk. Böylesine önemli bir konuda yasal düzenleme yapılırken hazırlık sürecinde aslında odalardan, birliklerden, akademiden, kitle örgütlerinden ya da bu alanda uzmanlığı bulunan kişi ve kurumlardan herhangi bir şey istemediğini tespit ettik çünkü sorduk birçok sivil toplum kuruluşuna. Yaşam bizim, ülke bizim, doğa bizim; bu hayatı birlikte yaşıyoruz ama ne hikmetse kimse işinin muhataplarına ya da ilgililerine, uzmanlarına akıl danışmayı, öneri sormayı aklına bile getirmiyor veya düşünmüyor. Bu nedenle bu tavrı, anlayışı da anlamak mümkün değil. Hâl böyle olunca sistem gereği de tek adam yönetiminin dayatmasına rağmen ülkemizin, doğamızın, yaşamın ormanından toprağına, ağacından suyuna, kuşundan böceğine her şeyini savunan bizler de burada fikrimizi ifade etmek ve yanlışa "Dur!" demek zorundayız. Doğayı ve canlıyı aslında korumak gibi bir görevimiz var, bu mücadelede de kararlıyız.

Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; aslında kanun teklifine baktığımızda genelde üç aşamadan oluşmakta; turizm, koruma alanları ve av yasağı gibi bölümlerden oluşmaktadır. Bu teklifle millî parkların turizm teşvik alanı içerisine alındığını görüyoruz. Yine, millî parkların Tarım Bakanlığından alınıp Genel Müdürlüğe verilmesiyle neyin ne kadar daha rahat yapılacağını ve önündeki engellerin kaldırıldığını görüyoruz. Önümüze konulan ve âdeta dayatılan bu yasa teklifiyle de uluslararası sözleşmeler, yasalar ve koruma kurulları kararlarıyla korunan doğal alanların, millî parkların ve bütünüyle doğa ve yaşamın talanına açılma girişimine de karşı çıkıyoruz. Bu teklifin özü, her ne kadar masumane gerekçelerle iyi ve yararlı gibi sunulsa da talan, yağma ve yok etme niyetini de aslında saklayamıyor.

Bu oldubittiyle dayatılan Millî Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, bir, doğal yaşamı ve koruma alanlarını yok etmeyi amaçlıyor. İki, şirketlere sağlanan avantajlarla ve koruma kalkını kaldırılarak, esnetilerek talanın önü açılıyor. Üç, imtiyaz ve ayrıcalıklarla denetim ve gözetimle ilgili yetki sadece iktidara bırakılıyor. Dört, Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle süreçlerin yürütülmesi tek kişiye kalıyor ve keyfiyet maalesef meşrulaştırılıyor. Her ne kadar sunulan teklif için "Ekolojik dengeyi azami ölçüde koruyacağız." denilse de biliyoruz ki ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz. Bu olayları, bugüne kadar yapılanları görüyoruz, yapacaklarının da garantisi olduğunu düşünüyoruz çünkü doğaya, tarıma, sularımıza, ormanlarımıza, hayvanlarımıza, zeytinliklerimize nasıl kastedildiğini maalesef yaşayarak gördük. Talan ve rant hırsıyla madenlerden tarım topraklarına nasıl saldırıldığını, karşı çıkan ve itiraz eden yurttaşlarımızın, köylülerimizin de nelere maruz bırakıldığını acı biçimde yaşadık, gördük. Yaşamı ve doğayı koruyacaklarını ileri sürenler, ancak teklifle millî parklarda turistik amaçlı bina ve tesis kurulmasına Bakanlık görüşüyle izin verilmesi hedeflenirken kırk dokuz yıllığına tahsis de sağlanıyor. Turizmle alakalı düzenlemelerle beraber koruma alanlarında kırk dokuz yıl boyunca faaliyet gösterenlerin başarılı bulunmasıyla bu süre doksandokuz yıla kadar uzatılabilir. Hani burada nerede kamu yararı, bunu sormak istiyorum. Teklifle, millî parklar ile bunların dışındaki korunan alanlara enerji iletim hattı, ulaşım, altyapı tesislerinin yapılmasının da maalesef önü açılıyor. Böylece böyle sunulunca kimsenin itiraz etmeyeceğini, kamuoyu tepkisini çekmeyeceklerini sananlar, gerekçe olarak da kamu yararı gösterilince her şeyin süt liman olacağını varsayıyorsunuz. Kamu yararı gerekçesiyle zeytinlikleri hedef alanların, ormanlarımızı, sularımızı, tarım topraklarımızı, meralarımızı, madenlerimizi talana açanların niyetini de hedefini de aslında biz gayet iyi biliyoruz, halkımız da biliyor. Madem kamu yararı gözetiliyor öyleyse millî parklar içindeki tesislerin işlettirilmesi yetkisi neden genişletiliyor, kamuya ait alanlar neden özel şirketlere devredilmek isteniyor? Çünkü burada amaç, kamu yararı değil, rant ve talandır. Böyle olmasa Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne döner sermayeli işletme yetkisi verilmezdi, mali açıdan işletme kurma ve Cumhurbaşkanına sermayesini 5 katına çıkarma yetkisi verilmezdi, mali açıdan denetim ise saraya bırakılmazdı. Bu teklifle koruma kurulları, Bakanlık denetimi, yasalar, yönetmelikler ve uluslararası sözleşmelerle korunan doğa, millî park ve tarihî alanların denetimi sadece Cumhurbaşkanı kararına göre ayarlanıyor. Bunlar kamu yararı gözetse tarihî, millî ve doğa koruma alanlarıyla ilgili yetki sadece saraya bağlanmazdı. Sakıncalarla dolu bu teklifin aslında derhâl geri çekilmesi gerekiyor.

Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar; dünyamız milyonlarca yıldır insan, bitki ve canlı yaşamına ev sahipliği yapıyor ancak ne yazık ki bu doğal düzen son yüzyılda büyük bir tehdit altına girdi, nedeni de insanlar, hükûmetler ve iş bilmez yönetim anlayışıdır. Habitat kayıpları, iklim değişikliği, kaçak yıkım, kesim, talan, rant, avcılık ve kontrolsüz kentleşme gibi etkenler bütünüyle yaşamı tehdit ediyor. İşte, bu noktada millî parklar ve korunan alanlar yalnızca doğal güzelliklerin değil, ağacıyla, kuşuyla, suyuyla, toprağıyla, insan ve tüm canlılarla bütünüyle yaşamın kendisinin korunması adına büyük bir görev üstleniyor. Doğa,

sadece bir manzara değildir, soluduğumuz hava, içtiğimiz su, yediğimiz gıdadır. Bütünlüklü bu ekosistemin tümüyle korunması, yaşatılması ve gelecek nesillere sağlıklı aktarılması şarttır.

Ülkemiz üç biyocoğrafik bölgenin kesişiminde yer alması nedeniyle dünyadaki en zengin biyoçeşitliliğe sahip ülkelerden biridir. Yaklaşık 12 bin bitki türünün yüzde 30'u yalnızca, sadece Türkiye'ye özgüdür. Çiçeğiyle, kurduyla, ağacıyla, suyuyla, ceylanıyla, tavşanıyla, kekligiyle tüm bu zenginlik doğru korunmadığı takdirde hızla yok olma riskiyle karşı karşıyadır. Doğa koruma alanları, millî parklarda koruma, kalkınma ve sürdürülebilirlik dengesi kurulmak zorundadır. Millî parklarımız ve tarihi alanlarımız sadece doğal yaşamı değil kültürel mirasımızı, aslımızı ve geleceğimizi de korur. Korumak ve geliştirmek yetmez, yaşam da süregendir, bu nedenle bu alanları sürdürülebilir biçimde geliştirmek zorundayız. Doğayı tahrip etmeden, rant ve talana geçit vermeden topluma fayda sağlayan ekosistem temelli bir yaklaşımla kalkınmayı planlamak mecburiyetindeyiz. Bu nedenle, bir, millî parklarda taşıma kapasitesi belirlenmeli, ziyaretçi baskısı kontrol altına alınmalıdır. İki, yerel halk koruma süreçlerine aktif olarak dâhil edilmelidir. Üç, koruma sağlanırken ekoturizm gibi doğa dostu ekonomik modeller desteklenmelidir. Dört, bilim temelli yönetim planları uygulanmalıdır. Beş, koruma faaliyetlerini etkinleştirmek için teknolojiden daha fazla yararlanmalıyız.

Değerli arkadaşlar, ayrıca, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü'nün daha etkin çalışabilmesi için stratejik, teknolojik mevzuat ve toplumsal alanlarda çok yönlü iyileştirmeye ihtiyaç vardır. Alanında uzman biyolog, ekolog, ormancı, veteriner, ziraat mühendisi, hukukçu gibi personel sayısı artırılmalı, mevcut personele ek eğitimler verilmelidir. Bölge müdürlüklerinin yetkileri artırılarak yerinden yönetim güçlendirilmelidir. Yaban hayatı izleme, kaçak avcılık tespiti ve orman yangını erken uyarı sistemlerinde yapay zekâ destekli kameralar, "drone"lar ve sensörler kullanılmalı, dijital altyapı yatırımlarına ağırlık verilmelidir. Tüm korunan alanlar, türler, müdahaleler gibi bilgileri içeren entegre bir bilgi sistemi geliştirilmelidir. Yurttaşlar için bilgilendirme, tedbir, ikaz ve ihbar yapılabilecek uygulamalar geliştirilmelidir. Kaçak avcılık, habitat tahribatı gibi suçlara yönelik caydırıcı cezalar artırılmalı ve etkin biçimde uygulanmalıdır. Korunan alanlar dışında da biyolojik çeşitliliği koruyacak yeni yasalar, yasal düzenlemeler mutlaka yapılmalıdır. Korunan alanlarda yaşayan veya sınırında bulunan yurttaşlara gelir getirici ama doğaya zarar vermeden ekoturizm, organik tarım gibi projeler uygulanmalıdır. Biyoçeşitlilik, iklim değişikliği, toprak, su ve orman yönetimi için ulusal ve uluslararası kuruluşlardan proje bazlı destek sağlanmalıdır. Komşu ülkelerle birlikte yapılan sınır ötesi millî park veya göç yolları koruma projeleri gibi adımlar mutlaka teşvik edilmelidir. Maalesef, Türkiye'de korunan alan yüzdesi dünya ortalamasının çok altındadır, bu oranın artırılması derken başka bir yanı sıra da geçit verilmemelidir. Korunan her alan için güncel, uygulanabilir, izlenebilir bir yönetim planı hazırlanmalıdır.

Bu önerileri sıralamak, uzatmak mümkün ama sözün özü, şunu söyleyebiliriz: Bugün vereceğimiz kararlar yarınlarımızı belirleyecektir. Bizden sonra gelen kuşaklara sadece bilgi değil yaşanabilir bir dünya bırakmakla yükümlüyüz. Doğa ve yaşam bize muhtaç değil ama biz ona muhtacız. Koruma ve yaşatma bir seçenek değil, zorunluluktur ve bunu ancak hep birlikte başarabiliriz diyorum.

Kanun teklifinin inşallah hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN VAHİT KIRIŞCI - Sayın Barut, çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi söz sırası Bursa Milletvekili Sayın Sarıbal'da.

Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, uzunca bir aradan sonra tarımı ilgilendiren, tarıma dair bir konuyu birlikte konuşuyoruz ama üzgünüm, aşağı yukarı 5 bakanlığın alanını ilgilendiren, en az 5 kanunu ilgilendiren yine bir torba kanunla bir aradayız.

Şuradan başlamak isterim: Bugün Dünya Çiftçi Kadınlar Günü. Ne yazık ki tarımda en büyük emeğe sahip yani üretimde yaklaşık yüzde 40 emeğe sahip olan kadın, emeğinin, maalesef, yüzde 98'i kayıtsız bir şekilde, hatta yüzde 90'ın üzerinde kayıtsız bir şekilde, sigortadan, sağlık güvencesinden uzak üretime katkı koymaktalar. İsterdik böyle bir günde bu Komisyonun dünya çiftçi kadınlarına, ülke kadınlarına, çiftçi kadınlara söyleyeceği sözü olsun, çalışması olsun, birlikte bir rapor hazırlayıp bunu burada okuyabilelim, kamuoyuna anlatabilelim, onlar için ne yapabileceğimizi anlatabilelim. Hele de içimizi çokça acıtan mevsimlik tarım işçileri, eğitim, sağlık, ekonomi, insanca yaşam alanlarının olmadığı, susuzluk, her türlü insani yaşam koşullarından uzak bu insanlar bizim, o insanlar için gerçekten iyi bir şeyler söyleyebilelim, onu buradan anlatabilelim. Bugüne dair bu kanun görüşmelerinin öncesinde dünya çiftçi kadınlarına umut olacak, ülke çiftçi kadınlarına umut olacak, onları orada tutacak, üretimde katkılarını açığa çıkaracak hem ekonomik hem sosyal hem insani, insanca, onurluca yaşamalarını sağlayacak bin önermede bulunabilseydik. Kısaca, Dünya Çiftçi Kadınlar Günü'nü kutlamak gibi bir durumumuz söz konusu değil, tam tersi, onların sadece temel sorunlarını ortaya koyabilmek, deşifre edebilmek adına sadece umut ediyoruz. Geleceğe dair bu Komisyonu da bu konuda uyarmak adına o sorumluluğu almış ve üstlenmiş bulunuyoruz.

Ziraat Odasının bir rakamı var, onu paylaşmak isterim. Türkiye Ziraat Odalarının 5 milyondan fazla üyesi var değerli arkadaşlar, kayıtlı 5 milyondan fazla ve ne yazık ki sadece ve sadece -900 bin civarında- 956 bini kadın çiftçi olarak görünmektedir, bu, yüzde 18 gibi bir rakama denk gelmekte ama biz biliyoruz ki üretimde kadının var olma biçimi yaklaşık olarak çok daha yüksek yani 1 milyon 700 bin civarında bir kayıt dışının olduğunu açık ve net bir şekilde paylaşmak isterim. Toplam 1 milyon 938 binin 1 milyon 750 bini kayıtsız bir şekilde gündemimizde durmaktadır. Bunu Komisyonunun bu toplantısında sizlerle paylaşıyor olmak ve sizi duyarlılığa davet etmek adına önemsiyorum. Ki yakın günlerde, biliyorsunuz, hemen hemen her gün, memleketimizin bir bölgesinden mevsimlik tarım işçilerinin trafik kazaları sonrası hayatlarını kaybetmeleri ve sadece kendileri ve yakınlarının acılarıyla kalmaları da içimizi acıtan temel bir konu olarak gündemimizde durmaktadır.

Yine, Dünya Gıda Günü meselesi, yarın Dünya Gıda Günü değerli arkadaşlarım. Yine Komisyonu bu konuda duyarlılığa çağırmak isterim Sayın Başkan. Gıda, bir haktır değerli arkadaşlar. Gıda, birilerinin birileri için birer lütfu değildir. Devletler, iktidarlar, hükümetler, kendi vatandaşları olsun olmasın, ülkesinde yaşayan bütün insanlar için temel gıda hakkını sağlamak zorundadır. Ne demek bu? Her insan yeterli bir gıdaya ulaşmalı, her insan dengeli gıdaya ulaşmalı, her insan bu gıda hakkı meselesini insanca yerine getirebilmeli. Bugün ülkemizde 8 milyon çocuk yeterli beslenemiyor, 6 milyon çocuk açlık sınırının altında ve ne yazık ki

yetersiz beslenmeyle karşı karşıya yaşamaktadır. Ne yazık ki 2010 yılından beri sizin iktidarınızda, 2010'dan bugüne kadar Sayın Başkan; 10,8 milyon canlı hayvan, 459 bin ton kırmızı et -ki 2025 yılının ilk yedi ayı aşağı yukarı rekordur, 500 binin üzerinde canlı hayvan, 39 bin ton kırmızı et- alınmıştır ama geçen on dört yılda Türkiye'de ne kırmızı et ucuzlamıştır ne dar gelirli, yoksul halkımız yeterli kırmızı ete ulaşabilmiştir. Hele de bu gelirlerle toplum ciddi bir gıda krizi içerisindeydi arkadaşlar. Büyük bir gıda krizi vardır. Bu gıda krizinin temel sorumlusu maalesef, üzgünüm, iktidarın ekonomi politikalarıdır. Şunu diyebilirsiniz: "Rafalarda, marketlerde, kasaplarda et var." Doğrudur, olabilir çünkü ithalatın sınırı yok ama değerli arkadaşlarım, insanlar bunları alamıyor, alıp sofrasına götüremiyor, alıp yeterince yiyemiyor. Dolayısıyla yarın 16 Ekim Dünya Gıda Günü, Türkiye'de yaşanan ciddi gıda krizinin bir ekonomi meselesi olduğunu, bir politik mesele olduğunu, bir siyasi mesele olduğunu paylaşmak isterim. Nedeni de şudur: Değerli dostlarım, değerli arkadaşlarım, Değerli Komisyon üyeleri, Değerli Bakanlık yetkilileri; eğer bir ülke bütçesinden yılda 2 trilyon faize para ödeyebiliyor ise ve tarıma destek olarak sadece 135 milyar ayırabiliyor ise orada parasızlıktan söz edemezsiniz ve 86 milyon insan her gün sabahdan akşama kadar vergiyle muhatapsa bir elinde, bir cebinde, hatta boğazında, hatta sırtında, Maliye ve Hazine Bakanı her dakika vergi toplamak için onlarca senaryo üretiyorsa orada siz parasızlıktan bahsedemezsiniz. O zaman vergiyi her aşamada, su aldığı anda, ekmek aldığı anda, hayatın her alanında harcama yaptığı anda vergi alan bir hükûmetin, bir devletin insanın temel gıda hakkını sağlayabilmesi gerekir diye düşünüyorum. Bir kez daha, Dünya Gıda Günü'nü dünyada aç susuz hiç kimsenin kalmadığı, yeterli ve dengeli bir yaşam ve beslenmeye sahip olduğu ana kadar bir kutlama günü değil, bir sorunları gündeme getirme günü umudunu ve inadını hayatta tutmaya çalışacağımızı bildirmek isterim.

Değerli Komisyon üyeleri, Değerli Başkan; şuradan başlamak isterim aslında bu yasanın özetine: Aslında, bu söyleyeceğim, anlatacağım paragraf, bundan önce çıkan maden, iklim ve benzeri kanunlar ile bugün toplandığımız ve teklif olarak gelen doğa koruma ve Millî Parklar Kanunu'nun sacın üç ayağının tamamlanması adına geldiğini paylaşmak isterim. Şu paragraf onu çok net bir şekilde ortaya koyacaktır: Değerli arkadaşlarım, yıl 1919, tarih 9 Ocak, konuşan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Yıl kaç dediniz? "1919" dediniz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - 2019, özür dilerim. Olur arkadaşlar, olur, insanız, niyetimiz kötü değil.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Dikkatli dinliyorlarmış demek ki.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Teşekkür ederim, bu da önemli.

"Denizlerimizin kenarlarında, orman alanlarımızda yani buraları betona, toprağa çevirme gayreti içerisinde olanlar var. Şu para var ya nelere muktedir, bu kapitalizm nelere muktedir, orman morman ne var ne yok kesiyor, atıyor, götürüyor. Ha, oraya ben bir dikey mimari yapayım, oradan da malı götürüyüm, yapılan iş bu. Doğa şöyle olmuş, böyle olmuş umurunda değil."

Arkadaşlar, ben ziraat mühendisiyim, Ziraat Fakültesi derslerinden değerli hocam da burada, umarım saygısızlık etmem, Bakanım aynı zamanda.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Estağfurullah.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Tezahür etme yani bünyede, genetik yapının içerisinde, canlıda var olan bir genetik yapının bir süre sonra ortamını bulduğunda tezahür etme yapısı. Evet, şimdi, Cumhurbaşkanının söylediği her şey bugün tezahür ediyor tersi olarak.

Buradan kanuna geçmek isterim değerli arkadaşlarım. Biliyorsunuz ki bütün doğayla ilgili çıkardığımız kanunların temel bir dinamiği var; koruma ve kullanma. Yani millî park, doğa parkı ne diyorsanız, ne varsa oranın bir koruma alanı vardır, bir de kullanma. Çok üzgünüm, yirmi üç yıllık iktidarınız döneminde, bütün bu doğal alanlar içerisinde koruma ve kullanma dengesi tamamen, ağırlıklı olarak kullanmaya yönelik kullanıldı arkadaşlar, bütün çıkan yasalar, tümü. Yakın tarihte Maden Kanunu'nda yetkiyi MAPEG'e verdiniz, dediniz ki: Ormanlar için ve meralar için eğer enerji ve benzeri yapılar oluşturulacaksa Bakanlığa sormadan bilgilendirmek üzere MAPEG yetkilidir, Maden Petrol İşleri Genel Müdürlüğü. Değerli arkadaşlar, şimdi, aynısını üzgünüm ama doğal varlıkları koruma millî parklar yasasında yapıyoruz. Bakın, 5 bakanlık, 5 kanun: 6831 sayılı Orman Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu, 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu. Peki, bu bakanlıklardan bu teklifle ilgili gelen görüşler var mı? Bir, bunları niye Komisyon'da biz konuşmayız? İki, burada bu kanun teklifiyle ilgili o kadar çok sivil toplum örgütü, akademik oda, ekoloji dernekleri, gerçekten ciddi mücadeleler sürdüren yapılar var; meslek odaları, çevre mühendisleri odası, TEMA, ziraat mühendisleri odası, ziraat odaları sadece burada aklıma gelenler, bunların hangisinden görüş aldık, hangisinden? Hiçbirinden. Biraz önce Ayhan Bey söylediği için tekrarlamak istemem. Yani "politik" diyorum, neden "politik" diyorum? Bunun için "politik" diyorum değerli arkadaşlar. Bu teklifi bundan iki ay önce ya da şimdi gündeme taşırsınız ve dersiniz ki: Bunu üç ay tartışacağız, üç ay, dört ay tartışacağız, bir süre koyarsınız elbet ama cuma günü gündeme getirip çarşamba günü Komisyon'a alıp, çarşamba günü Komisyon'dan çıkarıp salı günü Genel Kurula getirip geçirdiğinizde bu kamu niteliğinde bir kanun olmuyor; birilerinin talebi, birilerinin isteği, yürümek istenen yolun önündeki engellerin aşılması anlamına gelir. Dolayısıyla, kamu yararı ilkesi tamamen çiğnenmiştir. Zaten "kamu yararı" kavramı -çok üzgünüm- iktidarınız döneminde artık birilerinin kâr etme, yol açma kanunu biçimine döndüştü. "Kamu yararı" dediğinizde değerli arkadaşlar, 86 milyon insanın, 780 bin kilometrekarelik coğrafyamızın, o coğrafya üzerinde var olan bütün canlı türlerinin; suyun, rüzgârın, havanın hepsinin önemi vardır. Bakın, büyük bir kuraklık yaşıyoruz, küresel ısınma ve iklim değişikliği. Değerli arkadaşlar, bunu daha önce de burada konuştuk, söyledik; atacağımız her adımda, alacağımız her kararda, yapacağımız her kanunda bu, beslenmeden yapıya kadar, inşaattan sanayiye kadar, aklınıza gelen ne tür üretim varsa her aşamasında dikkat etmemiz gereken temel konudur, temel konudur arkadaşlar. Örneklerle gitmek isterim: Bursa'da Uludağ'da millî park var -burada birçok arkadaşımız biliyordu- orada, kamuya ait bir otel vardı, özel sektöre, iş dünyasına verildi, kiralandı. Arkadaşlar, millî parkın içine ne yaptılar biliyor musunuz? Ne yapabilirler? Birileri insan diye helikopter pisti. Engelledik, gittik mücadele ettik ama eğer bu kanun çıkarsa biliyorum ki oraya bazı beyefendiler ve bazıları gelsin, orada bir iki gece yatsın diye orada helikopter pisti olacak. Yeri belli, görmek isteyenle gideriz. Sadece bir örnek, sadece bir örnek.

Yine, değerli arkadaşlar, Bursa sudan ibaret değil mi? Arkadaşlar, su yok. Su yok, bitti. Bitti değerli arkadaşlarım ve yer altından 155 kuyu, en büyük çapla, saniyede en yüksek debiyle su çekiliyor, derinlik 300 metrelere indi ve ne yazık ki Uludağ'ın suları liberal ve kapitalist anlayışın bir gereği olarak değerli arkadaşlarımız satıldı. Benim bildiğim 40 üzerinden kaynak, bilemediklerimi

elbette söyleyemem. Sayın Başkan, bundan yaklaşık on beş yıl önceydi, gittik İl Özel İdaresinin o günkü Başkanına dedik ki: "Bu suları satmayın. Bursa'da içme suyu gidiyor, kalmayacak, sonsuz bir varlık değil bu. 'Sürdürülebilir.' diyoruz ya sürdürülebilirliği artık kalmamıştır, iklim değişti, satmayın, yapmayın." Ne dese iyi değerli arkadaşlarımız? "Bizden öncekiler ucuz satıyordu, biz daha pahalı satacağız." Ve bugün Bursa susuz arkadaşlar ve enteresan olan, yer altı su kaynakları da bitiyor. "Hidrolojik kuraklık" diye bir kavram var sevgili Başkanım, sevgili Bakanım bilir, toplam su varlığımızın tükenmesi demek. Şu salonda şunu söyleyebilir miyiz? "Hayır, dünyada bir mucize olacak, bundan sonra kışlar daha çok karlı geçecek, ilkbahar ve sonbahar daha yağışlı geçecek ve dolayısıyla biz 2030 yılında hiçbir sorun yaşamadan yeniden 3 metre, 4 metre Uludağ'da; Bolu'da 3 metre, Doğu Anadolu'da 5 metre kar yüksekliğine ulaşacağız." Var mı söyleyebilecek bir bilim insanı, bir dost, bir siyasetçi, bir politikacı? Hiçbiri yok, söyleyemezsiniz. Söyleyemezsiniz çünkü bilim hiç yanlış söylemedi, akıl ve bilim hiç yalan söylemedi ve bugün geldiğimiz noktada biz yeniden can okumaya devam ediyoruz.

Yine, kanun teklifinden ilerleyelim değerli arkadaşlarım. Değerli arkadaşlar, turizm teşvik... Diyorsunuz ki: "Biz yeni yerler açacağız, buraları millî parkın içine alacağız var olan yerleri, Millî Park Kanunu'yla da burayı Millî Parklar Genel Müdürlüğüne vereceğiz. Artık, bundan sonra buradaki imara biz karar vereceğiz. Altyapıya, üstyapıya biz karar vereceğiz. Kırk dokuz yıllığına kiralamaya biz vereceğiz." Herhâlde burada aşağı yukarı herkes bilir. Eğer, bir yeri siz kırk dokuz yıllığına veriyorsanız merak etmeyin o, artık özel mülkiyete geçmiş gibi oluyor bu ülkede, artık onun. Çünkü on yıl sonra bir kanun çıkıyor, on beş yıl sonra bir kanun çıkıyor, başka bir şey çıkıyor, oraya doğru gidiyor. Bütün bu yeni düzenlemeler maalesef korumayı değil, kullanmayı ve parayı önceliyor arkadaşlar, geliri önceliyor. Teklifi sunan arkadaşımız söyledi: "Bu kadar alan açtık, bu kadar yeni sulak alanlar yarattık, bu kadar yeni tabiat alanları, varlıkları yarattık." Hiç itiraz etmiyoruz, olsun, keşke daha fazla olsun ama dönüp onun içindeki işletmelerin kimlere ait olduğuna bakmaya başlayalım artık. Şimdi, burada da bugüne kadar millî parklar içerisinde sosyal tesisler vardı, yok değildi vardı ama bunları bakanlık kendisi yönetiyordu, bakanlığın elindeydi. Bu kanunla beraber bundan sonra millî parklar içerisindeki yapılar, var olan yapılar, bunlar özel sektöre verilebilecek, özel sektör tarafından yönetilebilecek. Yine, ihtiyaç olursa yeni binaların yapılması diğer dışardaki imar ofislerine, proje ofislerine yaptırılabilir. Yani kamu tasfiye ediliyor arkadaşlar. Bu 5 bakanlık tasfiye ediliyor. Bunların yetkileri alınıyor, bir kuruma veriliyor, o kuruma da yeni yetkiler açılıyor. Yani keşke sadece 175 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle ortaya çıkan oradaki düzenlemeler kanunlaşmış olsaydı, hiç itiraz yok, sonunda çıkmış uygulanıyor, aksamalar var, onlarla ilgili içinin doldurulması gerekiyor, dolduralım. Av yasağı, arkadaşlar, af kanununa dönüşüyor. Siz daha önce belgesi olan ama ona rağmen uygun olmayan ya da yasak avcılık yapan bir adamın belgesini alıyordu kanun bir daha da o belgeyi vermiyordu. Şimdi diyor ki: Ya, bir kere hata yaptın, iki yıl süre verelim sana yeniden belgeyi verelim, bu arada bize cezaları öde. Yani hangi af, hangi değişim varsa orada bir para hareketi var, orada bir para hareketi var.

Döner sermaye meselesi başlı başına bir dert. Yine sizin döneminizde -umarım hata yapmam- 2020 yılında bir kanun teklifinin içine konuldu "Artık döner sermayeler yavaş yavaş kaldırılacak." denildi. Şimdi bakıyorsunuz her yeni bir birim atandığında, her yeni bir birim müdürlük oluştuğunda... Kendi AKP'nin ilgili Bakanı söylemişti, umarım hata yapmam.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Lütfi Elvan... 2021.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Evet, Lütfi Elvan söylemişti, Maliye ve Hazine Bakanı "Döner sermayeyi kaldıracağım." demişti. Şimdi, bakıyorsunuz, hangi yeni bir müdürlük kuruyor iseniz, o müdürlüğün altına döner sermaye ilave ediyorsunuz. Orada da bir para hareketi var. Başka bir şey daha var, beş yıl süre içerisinde geriye dönük bütün cezaları ödediğiniz zaman yeniden avlanma hakkına sahip oluyor. Av belgesi olmayan ama yasak avcılık yapanlarla ilgili herhangi bir şey yok. Bunlar yine eskisi gibi cezayı öde, işine bak, tekrar kaçak avcılık yap, tekrar cezayı öde, tekrar işine bak mı olacak? Ciddi bir açık bu Başkan, burada ciddi bir sorun var, onu özellikle paylaşmak isterim sizinle.

Dolayısıyla, bütün bunlara baktığımızda, içinde olduğum ve yaşadığım için söylüyorum değerli arkadaşlar, -Uludağ yönetim alanı hatırlayın burada büyük mücadeleler verdik hep beraber ama oluştu, bitti, gitti- orada bir millî park var, onun içinden hep örneklemeler yapıyorum, bunlar şey değil. Şu anda orada biliyorsunuz bir ayı meselesi oldu, âdeta... Bu teklif gelince şunu dedim: "Millî parklardaki canlılar, kaçın, insan geliyor." Çok üzgünüm, çok üzgünüm. Yani bu kadar büyük, geniş alanlar, millî parklar, doğal varlıklar olarak tespit ediliyor, hepsi kıymetli, hepsi değerli, kimsenin itiraz edeceği yok ama her tarafta mantar gibi binalar.

En önemlilerinden bir tanesi de şu Sayın Başkanım: Kaçak yapılar daha önce mahkeme yoluyla tespit edilip mahkeme kararıyla yıkılıyordu. Şimdi diyorsunuz ki: "Mahkeme yoluna gerek yok. Bu kurul bu kaçak binaları istediği gibi gelir hemen yıkar, yok eder." Ya, nasıl bir hukuk bu? Yeni yapılanlar tamam, yeni yaptırmayacak zaten, yaptırmasına gerek yok, zaten açılan yapılanmayla istediğiniz gibi nüfuzunuzu kullanarak oralarda yapı yapacak ortam oluşuyor, özel sektör açısından hiçbir sıkıntı yok. Burada aynı zamanda diyor ki Sayın Başkan: "Eğer kuruma lazımsa burası onu değerlendireceğiz." Yahu, kaçak kaçaktır. Kaçağı ilgili birim değerlendirirse kaçak olmaktan çıkacak mı? Ona uygulama olmayacak. "Onu biz bir değerlendirelim, belki bizim işimize yarar, onu kullanalım." Bu çelişkiyi de kaldırın Sayın Başkan. Kaçak kaçaktır, ya hepsine uygulanır... "Ya, işte kamu olduğu için kamunun bir farklılığı var, biz onu alalım kendi içimizde uygulayalım." denilebilir bir nokta değil, bunu özellikle söylemek isterim. Yani kısaca, çok uzatmadan şunu söylemek isterim: Bu kanun teklifi gerçekten bizi çok ciddi rahatsız eden bir teklife dönüşmüştür. Belki iyi niyetle gündeme getirilip Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin eksikliklerini gideren, uygulamasındaki aksaklıkları gideren bir durumu düzeltmek için gelmiş ama içinde bu imar işi, yol, su, elektrik... Ya arkadaşlar, nasıl bir dönemden geçiyoruz, bu kadar büyük, bu kadar çok yangın oldu ve inanın bu yangınların bir kısmı, hatta bayağı bir kısmı elektrik hatlarından oldu. Hâlâ yeniden orada elektrik hatları meselesi, başka yapılar, başka yapılar, başka yapılar... Yapmayın bunu, yeter! Yani biz eğer 2025'ten de ders almadıysak geçmiş olsun hepimize.

Yani sonuç olarak, turizm teşvik kapsamı içerisinde görülmesi, tamamen bir kaynak aktarımı, tamamen bir zenginleşme, tamamen bir ticarete konu edilmesini gerçekten üzülerken söylemek isterim. Elbette kenarda bekleyip, böyle avcılar gibi bekleyip oraya yatırım yapmak isteyenler olabilir ama bizim, bu Meclisin ve bu Komisyonun görevi bunlara rıza göstermemektir arkadaşlar. Buralar bizim çocuklarımıza ve ülkemizin geleceğine bırakacağımız bize verilmiş emanetlerdir. Bunların hiçbirisi değerli arkadaşlar miras değildir, emanettir. Bizler de bu emanetleri koruyarak, kollayarak ve geliştirerek bizden sonraki kuşaklara bırakmak zorundayız.

Son olarak hem teklifi ortaya koyan milletvekili arkadaşım ve arkadaşlarına ve de Komisyona şu soruları sorup bitirmek isterim: Madde 3'te av ve doğa koruma memurluğu tanımı... Teklifte av ve doğa koruma memurluğu görev tanımı içinde yer alan "diğer faaliyetleri yürütmek" ifadesiyle hangi faaliyetler kastedilmektedir? Bunların tümünün cevaplanması kıymetlidir. Yani orada diğer faaliyetleri yürütmek, doğa koruma memurluğu görevi içinde, nedir o "diğer faaliyetler"? Bunları bilmiyoruz. İki, bu ifadenin millî parklarda av turizmi gibi ticari faaliyetlerin önünü açacak biçimde kullanılabilme ihtimali var mıdır? Üç, avcılık gelirlerinin kurum döner sermayesine aktarıldığı dikkate alındığında, doğa koruma kurumlarının gelir artırma motivasyonu ile koruma amacının çelişmesi riski gözetilmiş midir? Yani bir tarafta gelir ve para, bir tarafta millî parkı, doğa varlıkları koruma anlayışı.

Madde 4'te yapılaşma ve turizm gelişim bölgeleri... Teklife göre Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünce hazırlanacak millî park gelişme planları kapsamında millî parklarda iskân ve yapılaşma öngörülmesinin gerekçesi nedir? Yani 70 milyon insan az 150 milyon insan mı gelsin istiyoruz, buradaki amacımız nedir? Bu düzenleme, imar planı yapılmasını ve yapılaşmayı fiilen mümkün hâle getirmeyecek midir? Kültür ve turizm gelişim bölgeleri veya turizm merkezlerinin Turizmi Teşvik Kanunu'na tabi hâle getirilmesi, Millî Parklar Kanunu'nu işlevsiz kılmayacak mıdır? Geçmişte Uludağ 2. Gelişim Bölgesi örneğinde olduğu gibi, mahkeme kararlarıyla iptal edilen projeler bu yeni düzenlemeyle yeniden mi gündeme getirilecektir? Bu maddeyle Alan Başkanlığı modelinin tüm millî parklara yayılması mı hedeflenmektedir?

Madde 5, altyapı ve özel kullanım izinleri... Planlara uygun olması, kamu yararı ve zaruret hâlinde özel hukuk tüzel kişilerine bedelli izin verilmesiyle hangi yatırım türleri örneğin enerji, turizm, altyapı hedeflenmekte midir? Elektrik iletim hatlarının millî park sınırlarından geçirilmesi yangın riskini artırmayacak mıdır? Teklifteki "üst hakkı" düzenlemesiyle korunan alanlarda kırk dokuz yıla kadar özel mülkiyet etkisi doğurulacağı öngörülmektedir. Bu durum, 2873 sayılı Kanun'un "Kalıcı özel mülkiyet tesis edilemez." hükmüyle çelişiyor mu? "Termal su tesisleri" ifadesiyle millî park sınırlarında konaklama ve turizm yatırımları da mı planlanmaktadır? "İçme suyu temini açısından acil durumlarda Gelişme Planı şartı aranmaz." hükmü, korunan alanların anayasası niteliğindeki planlama sürecini devre dışı bırakmayacak mıdır ya da bırakacak mıdır? Ambalajlı su şirketlerine geçmişte kanuna aykırı tahsis edilen su kaynakları bu maddeyle yasallaştırılmış olmayacak mıdır? "Kamu yararı" kavramının tanımı net midir? Ülkemizdeki uygulamalar dikkate alındığında bu kavramın rant odaklı kullanımı nasıl önlenecektir?

Madde 6, yapılaşma koşulları ve özelleştirme riski... Yapılaşma koşullarının yönetmelikle belirlenmesi yürütmenin keyfi kararlarına açık bir alan yaratmayacak mıdır? Sınırları belli değil, açıklık yok. Millî park hizmetlerinin özel sektöre işletilmesi düzenlemesiyle doğa koruma faaliyetleri ticarileşmiş olmayacak mıdır? Bu düzenlemeyle koruma faaliyetleri mi, yoksa gelir getirici turizm faaliyetleri mi öncelik kazanacaktır? Millî park sınırlarında hâlihazırda bulunan kaçak yapılaşmaların kalıcı hâle gelmesi riski göz önüne alınmış mıdır?

Madde 7: Mahkeme kararı olmadan Genel Müdürlük tarafından yapılacak yıkım işleri için yargısal denetim nasıl sağlanacaktır? Aynı yetkinin değerlendirme kararıyla kaçak yapıların meşrulaştırılması yönünde kullanılmamasının önüne nasıl geçilecektir? Planlama süreçlerinde yerel halk, meslek odaları ve bilim insanlarının katılımı öngörülmemiştir. Bu durum uluslararası sözleşmelerle çelişiyor mu?

Madde 24, 25: Daha önce avcılık belgesi iptal edilen kişilere yeniden belge verilmesi yaban hayatı koruma hedefleriyle nasıl bağdaştırılmaktadır? "Av kaynaklarının millî ekonomi açısından değerlendirilmesi" ifadesiyle avcılığın gelir kapsamına dönüştürülmesi hedeflenmekte midir? Bakanlığınızın avcılıktan elde edilen gelirin döner sermaye modeline bağlanmasının doğa koruma hedeflerini zayıflatacağı yönündeki eleştirileri nasıl dikkate almadığı önemli bir soru olarak durmaktadır.

Değerli Komisyon üyeleri ve değerli arkadaşlar; genel değerlendirme olarak teklifin gerekçesinde sıkça geçen "doğa turizmi potansiyelinin artırılması" ifadesiyle hangi turizm faaliyetleri öngörülmektedir? Bu yaklaşım, 1983 tarihli Millî Parklar Kanunu'nun koruma öncelikli yönetim felsefesinin tam tersi değil midir? Döner sermaye gelirlerinin artırılmasının kurumun karar süreçlerinde finansal çıkar etkisi yaratacağı endişesi hakkında görüşleriniz nedir? Planlama ve yönetim süreçlerinde yerel halkın, üniversitelerin ve sivil toplumun katılım mekanizması nasıl sağlanacaktır? Bu yasa teklifi doğa koruma amacını güçlendirmek yerine doğa kullanımını kolaylaştıran bir yönetmelik hâline gelme riskini taşıyor mu?

Sonuç olarak; bu yasa teklifinde yer alan düzenlemeler doğa koruma ilkelerini zayıflatmakta, kamu yararı kavramını esnetmekte, özel mülkiyet ve ticari kullanım yoluyla koruma alanlarının niteliğini değiştirme tehlikesini taşımaktadır. Yani değerli dostlarım, bu kamu yararı ilkesini değil, ticarete ve ticaretten gelir elde etmeye dönük bir yasa teklifidir; politiktir, siyasidir, iktidarın bir tercihidir.

Saygılarımla.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası Sayın Aygün'da.

Buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGÜN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli Komisyon üyeleri, Değerli Başkan ve değerli misafirler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine bir torba kanun olduğu gibi ve maalesef, diğer komisyonlardan görüş alınmadan önümüze gelen, apar topar önümüze getirilen bir kanun ve Millî Parklar Kanunu, işte, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de değişiklik yapılacak teklif üzerine sizden söz alıyorum. Ama alırken de Sayın Vekilimizin dediği gibi pazartesi günü bize geliyor. Bugün günlerden çarşamba ve bizden bununla ilgili, bu kanunla ilgili yararlı görüşmeler çıkarmamız için görüş isteniyor. Arkadaşlar, akıllanmamız gerekiyor, bize Sayın Toy ilk sunumunda -ben teşekkür ediyorum- o kadar güzel bir yapı çizdi ki doğayı koruyan ama sizin siciliniz lekeli, siciliniz karanlık. Şimdi, sizin söylediğiniz ile yapılanlara baktığımız zaman ortada çelişiyoruz. Nasıl mı? İşte, doğaya bugüne kadar yapmış olduğunuz katliamlardan dolayı. Ama Sivas Milletvekilimiz Sayın Toy -avcılığın da en fazla olduğu bölgelerden bir tanesi Sivas- herhâlde kendi de tahminim avcılığa çıkmış ki ve doğayı bu kadar iyi tanıyor ki bu kanunu, bu kadar kapsamlı bir kanunu yapmış. Ben sizleri tebrik ediyorum Sayın Milletvekili mevkiadaşım ve imzacı arkadaşlarımızı.

RUKİYE TOY (Sivas) - Bir bilgiye sahip olmak için...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Değerli arkadaşlar, ben sizi dinledim. Sayın Vekilim, ben sizi dikkatlice dinledim. Bakınız...

BAŞKAN VAHİT KIRIŞCI - Arkadaşlar, notlarımızı alalım, daha sonra şey yaparız.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Böyle gidersek zaten Sayın Başkanım bakınız, hiç, itinalı bir şekilde ben sizi harfiyen ve diğer Komisyon üyelerini de... Sevgili Vekilimiz 1919 tarihini nasıl sehven yanlış söylediğinde atladınız ortaya, biz de orada düzeltme... Yani bizi de itinalı dinlerseniz sevinirim çünkü yapımız şu; doğru bir kanun yapalım. Siz ne dediniz son cümleinizde: "Gelecek nesillere sağlıklı bir doğa ve ülke bırakalım." Ama maalesef, her yerde talan var, her yerde işgal var. Bakınız, dün Meclis kürsüsünden söyledim, Greenpeace 2018-2024 yılları arasında bir çalışma yapmış, Türkiye'de tam 1.860 kilometrekarelik doğa alanını ve tarım alanını talan etmişsiniz; dikkatinizi çekiyorum 1.860 kilometrekare. Avrupa'da 1'inciyiz. Şimdi, az önce Sayın Vekilimiz Orhan Bey ifade etti gıdada ilgili. Ya gıdada biz şu anda Avrupa'da enflasyonda 1'inci sıradayız. Biz neyi anlatıyoruz arkadaşlar? Bakınız, orada 1.860 kilometrekarelik alanı Başkanlık sistemine geçtiğimiz süre içerisinde talan etmişsiniz, doğayı. Ondan sonra kalkacağız, iyi niyetle de böyle bir kanunda sizin o sarf ettiğiniz cümlelerden biz de olumlu şeyler bekleyeceğiz.

Birçok ayrıntıya girildi, belki tekrar da olacak ama geçmişe baktığımız zaman geleceği de görüyoruz, kaygılarımız bu çünkü bize emanet bırakılan bu ülkeyi gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde bırakmamız gerekiyor doğayı talan etmeden, doğayı koruyarak. Dünyayı geziyoruz, hepimiz geziyoruz, oradaki doğaya olan sevgiyi, sahiplenmeyi gördükten sonra ülkeme geldiğim zaman içim acıyor. İşte, geçen hafta biz Abant'taydık, ya Abant'ı da halletmişiz. Şimdi, HGS'yle ilgili burada bir düzenleme var, daha girerken HGS'yle ilgili uygulama, zaten Abant Tabiat Parkı'nda uygulama yapılmış. Sayın Vekilim, biz neyi paylaşıyoruz şu anda? İşte dediğim gibi birçok şey hazırlanmış aslında, mutfakta pişmiş, şimdi biz o pişmiş yemeği tekrar nasıl düzeltebiliriz, eksikleri nasıl tamamlayabiliriz veya bunu nasıl çözebiliriz bakıyoruz veya kıyafeti dikmişsiniz siz çocuğa, şimdi o kıyafet uymamış veya uyan kıyafette değişiklikler yapmaya çalışıyoruz. Yani onun için daha dikkatli olmamız lazım. Bakınız, bu teklifte, millî parkları koruyorum diyerek özel bütçeli yeni bir yapı oluşturuyorsunuz. Yani kısacası denetimlerden kaçırıyorsunuz, denetimlerden. Döner sermaye kuruyorsunuz, az önce düzeltmesini de yaptım, dönemin Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan'ın 2021'de söylediği cümle şuydu: "Döner sermayeyi kapatacağız, kaldıracacağız." Geldiğimiz noktaya bakıyoruz, tekrar döner sermayeye dönmüşsünüz. Neden acaba? Ben merak ediyorum, bunun açıklamasını da sizlerden bekliyorum özellikle.

Yine bu yasanın öncül belirtileri de aylar öncesinden ortaya çıkmaya başlamış. Nasıl mı? Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünde son dönemde yapılan üst düzey yöneticilik görevlendirmeleri ve yeni teknik personel alımlarında orman mühendislerini unutmusunuz herhâlde, dışlanmış bu insanlar. Bu ormanları, eğer bu tabiatı koruyacaksa burada asıl görevli olması gereken o konuyu bilen orman mühendisleri. Ya bu orman mühendislerini neden almadınız o zaman? Neden dikkatinizden kaçtı? Ama şu var, daha önce de belli kurumlarda, tarımla ilgili kurumlarda işte, ilahiyattan gelen veya beden eğitimi öğretimi, eğitimi almış arkadaşlarımız istihdam edildi. Yine burada liyakatten çıkılmış, yine başka yollar seçilmiş. Buradan geldiğimiz noktada Türkiye'ye "millî park" kavramını getiren, 48 yılından itibaren ilk kez orman mühendisleri sizin döneminizde dışa atılmış, dışlanmışlar. Sonucunda da kurumu Bakanlıktan koparan ve özel bütçeli bir kuruluş hâline getiren bu teklif önümüze gelmiş. Yani engelleri birer birer ortadan kaldırılıyorsunuz, birilerinin önünü açıyorsunuz arkadaşlar, gerçek bu. Ben de merak ediyorum, acaba bu kanunun altında hangi kişilere; geçmişte de limanlar kiralandı, özelleştirildi. Geçtiğimiz dönemde bunların özelleştirme tarihlerine ilave tarihler yaptık, burada da anlattık. Yani burada şimdi birilerinin, bu işletmeler bugüne kadar Tarım ve Orman Bakanlığının uhdesindeydi, şimdi geldik yeni bir yapı ortaya çıkarıyoruz. Ya siz yapı ortaya çıkarmaya, türetmeye- amip gibisiniz maşallah- her zaman uygunsunuz ve geldiğimiz noktada da yani yeni yeni şeyler çıkartarak ülkenin kaynaklarını teker teker yok ediyoruz.

Yine bakın, uzağa gitmeyin, Ankara'dan size bir örnek vereyim: Atatürk Orman Çiftliği'nde yapılanları hep beraber gördük, izledik, yaşadık. Nasıl mı? Bakanlık 2024 yılında bir kısım alanları özel sosyal tesis alanı olarak tanımladı. Kime verdi? O dönemin, yani bir şey demek istemiyorum, Medipol Üniversitesi ile TÜRK-İŞ Konfederasyonuna tahsis etmiş. Bu süreçte 25-30 yaşlarındaki ağaçlar acımasızca katledilmiş. İşte bundan diyorum, sizin siciliniz zaten karanlık. Bu süreçte bu ağaçlar yok edildi, inşaat faaliyetleri hızlandı, mahkeme kararları ve bilirkişi raporları iç edildi, hiç sayıldı; aynı Kaz Dağları'ndaki gibi. Daha yürütmeyi durdurma var ama Kaz Dağları'nda talan devam ediyor. Oradaki o işi alan, maden işletmesini alan firma; inanın köylerimizde öyle yollar yok Sayın Vekilim, köylerde öyle yollar yok değerli Komisyon üyeleri. Gidin bakın, orada yapılan, açılan yollara bakın, su arkalarına varıncaya kadar uçak indirirsiniz, Kaz Dağları'nda yollar yapılmış. Yani siciliniz karanlık, bundan dolayı sıkıntımız var. Mahkeme kararlarını yok sayıyorsunuz, o bilirkişi raporları zaten yok. Yine bu kanunda birçok STK var görüş alınması gereken. Hani nerede bu görüşü alınanlar veya bu dernekler nerede veya bu kuruluşlar nerede? Bu kadar acil mi bu kanun? Merak ediyorum ben.

Yine bakınız, Atatürk Orman Çiftliği arazilerini parça parça özelleştirdiniz, içerisine kaçak binalar yaptınız, yine doğal, tarihi ve sit statüsünü de yok sayarak. Bu teklifin gizli kodlarında millî parkların korunmasından vazgeçildiği endişesini yaşıyorum ben. Neden mi? İşte, geçmişten ve zeytinlerle ilgili en son bir kanun çıkardık kapanmadan önce Mecliste. Komisyon üyesi arkadaşlar dediler ki: "Zeytinleri taşıyacağız." Ya hangi zeytin ağacını taşıdık Akbelen'de? Merak ediyorum ben şu anda. Hangi araçla taşıyacaksınız, hangi makinayla taşıyacaksınız? Ben merak ediyorum. Sordum da bana cevap veremedi Varank. Yine soruyorum: Ya arkadaşlar, bu millî parklardan elinizi çekin. Buradaki tesisleri kimlere açacaksınız, kimlere vereceksiniz ve buradan ne bekleniyor? Kaçak yapılaşmayla ilgili işte diyor ki: "Millî Parklar Genel Müdürlüğü artık etkin olacak, mahkeme kararı olmasın, biz burayı istediğimiz gibi yıkarız da oraya çökeriz de." Bunu neye göre yapıyorsunuz, hangi kanuna göre yapıyorsunuz? Arkadaşlar, kanunsuz bir iş yapamayız.

Bakınız, yine bir tanım var "alan kılavuzu" tanımını getiriyorsunuz burada ama içi boş. Herhâlde ders almadınız, Çanakkale'deki alan kılavuzuyla ilgili tanımda Anayasa Mahkemesinden döndü bu madde, bu yine dönecek. Yani alan kılavuzu tanımının içini doldurmazsanız burası gene muğlak bir cümle olacak. Yani kanunun birçok yerinde muğlaklıklar var. Burada da alan kılavuzu tanımının Anayasa'ya uygun bir şekilde... Bakınız, geriden dönen bir kanun var diyorum; Çanakkale'yle ilgili, tabiatla ilgili dönen kanuna bakın, orada da Anayasa'daki maddede dönmüş, burada da bu dönecek. Alan kılavuzu tanımı burada, tabirin içi boş.

Her zaman olduğu gibi nasılsa tren hareket etsin, kervan yolda düzölür hesabı "Biz yolda bunu düzeltiriz." mantığıyla gidiyoruz bugüne kadar. Bu şekilde hazırlanmış bir kanun.

Yine bakınız, genel gerekçede, diyor ki sayın ilk imzacı vekilimiz: "Ülkemizde, 2005 yılı itibarıyla 50 tane millî park, 274 tane tabiat parkı, 111 tane tabiat anıtı, 32 tabiat koruma alanı, 136 sulak alan, 85 yaban hayatı geliştirme sahası bulunuyor." Valla ben bunların geleceğiyle ilgili kaygı yaşıyorum. Ben torunlarıma ve çocuklarıma bu mirası nasıl sağlıklı bir şekilde devredebileceğim kaygısını yaşıyorum ve siyaseti de torunlarım için yapıyorum. Dedeleri işte vekillik yaptı, bu ülkenin kaynaklarının korunmasıyla ilgili mücadele etti, iliyile ilgili mücadele etti teşekkürünü alabilmek ve anılmak, anılmakla ilgili, iyi anılmakla ilgili. İşte buydu, Allah rahmet eylesin, bunları bunları yaptılar, ülkenin kaynaklarının korunmasıyla ilgili bu çabayı gösterdi. Ama biz tam tersi şu anda bunun mücadelesini yapıyoruz, bir yerde de tam tersi arkadaşlarımız "Burayı biz nasıl uydurabiliriz, bunu nasıl, sahayı, alanları turizme açabiliriz ve oradan nasıl döviz getirebiliriz?" 70 milyon turist gelmiş, ziyaret edilmiş, bunu yükselteceğiz, oradaki altyapı nasıl olacak, nasıl gidecek?

Şimdi, bu tabiat parklarında, Abant'ta da var, Abant Su, ismini de vereyim işte Bursa'da Uludağ'da Erikli var ve demek ki buradaki sulakları da yine birilerine mi açacaksınız, hangi işletmelere açacaksınız, kimlere açılacak? Şu anda ülkemiz kuraklıkla baş ediyor, her yerde iklim krizi var ve birçok ilde suyla ilgili sıkıntı var. Birilerine bu işletmeleri mi vereceksiniz, kimlere vereceksiniz? Yani hepsinin ucu açık, ucu açık bırakılmış. Bakınız, madde 4'te diyor ki kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde turizm yatırımlarına ilişkin plan kararları Genel Müdürün olumlu görüşü alınarak 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca sonuçlandırılacakmış artık. Yani her şeyi, artık o diğer 5 tane bakanlığı tamamen saf dışı ediyoruz. Her şeyi, Tarım Bakanlığını saf dışı ediyoruz, bir tane Turizm Bakanlığını burada peşkeş çekiyoruz turizmcilere; ben öyle diyeyim.

Arkadaşlar, buradaki doğal alana yapılacak binalardan sizler sorumlu olmayacak mısınız? Nasıl kontrol edeceksiniz? Az önce söyledim, ne diyor işte "Hızlı bir şekilde millî parklarda kurulan genel müdürlük karar alır." Mahkemeyi bile beklemiyor. Ha şunu da diyor: "Eğer uygun görürse bizim sıkıntımız yok, çözeriz." Nasıl çözeceksiniz? Neye göre çözeceksiniz? Kime göre çözeceksiniz? Ucu açık, muğlak. Hangisini çözeceksiniz veya hangi binayı yıkacaksınız, hangi binayı yıkmayacaksınız? Neye göre karar vereceksiniz, kriterleriniz ne? Merak ediyorum, şu şu şu kriterlerde olursa yıkılmaz, bu bu bu kriterlerde olursa yıkılacak. Kim verecek bu kararı? Bir yeni genel müdürlük verecek. Bu kadar basit mi arkadaşlar bu ülkenin kaynaklarını sadece bir genel müdürlüğe bırakmak, oradaki arkadaşlara bırakmak? Siz mahkemeyi bile yok sayıyorsunuz, yargıyı yok sayıyorsunuz. Zaten geçmişte yapılan uygulamalar ortada; yürütme durdurulmuş ama kimse yürütmeyi beklemiyor, yine talana devam ediyor. Yine, bu millî parkları turizme açmak bana göre... Ve kime açılacak, nasıl açılacak? Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bu en büyük soru işareti. "Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezi dışında kalan millî parklar ve tabiat parklarında kamu yararı olmak şartıyla ve plan dâhilinde turistik amaçlı bina ve tesisler yapmak üzere gerçek ve tüzel kişilere, özel hukuk tüzel kişileri lehine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça izin verilecek." diyor. Arkadaşlar, sahillerimiz yetmedi herhâlde, sahilleri yok ettik, geçtiğimiz yıl, bu yıl daha doğrusu her yerde ormanlarımız yandı, ciğerlerimiz yandı, kendi ilim Tekirdağ'da da yandı, tüm Türkiye'de yandı. O zaman ben buradan biraz da şeytanın avukatlığını yapıyorum, demek ki bir şeyler yapılıyor, bir şeyler düşünülmüş ki şimdi dediğim gibi önümüze geliyor. Şimdi, bu yerleri, ormanları açtık, şimdi de millî parkları da mı turizme veya tesis alanlarına açacağız? Hangi amaçla olacak tesis alanları? İşte kaplıca olursa şu olacak, bu olacak, birçok şey söyleniyor. En güzel şey de kılıfına uydurmuşsunuz, tırnak içerisinde söylüyorum, kamu yararı, kamu yararı. Kamu yararı olduğu zaman her şey hızlı bir şekilde çözülüyor. Bunun anlamı şudur ki millî parkların göbeğine turizm amaçlı, sevgili imzacı vekilim Sayın Toy'a ve diğer vekillere soruyorum buradan özellikle: Millî parkların göbeğine turizm amaçlı otel, motel, konaklama tesisi yapılabilecek mi? Merak ediyorum. Dedim ya şeytanın avukatlığını yapıyorum şu anda ben, buralara bu açıklıklarla bu tesislerin yapılmasına siz izin verecek misiniz? Kim izin verecek? Nasıl verilecek? Bunlar hep ucu açık. Bu maddenin devamındaki diğer 5'inci maddede de turizm yatırımının bir uzantısı olarak daha önce kanunda olmayan yeni bir düzenlemeye izin veriyorsunuz. İlk kez millî parklarda ve tabiat parklarında turizm yatırımının son halkası olarak ulaşım, elektrik üretimi nakil hattı, petrol ve doğal gaz iletim hattı, trafo, haberleşme, su, termal su, atık su, altyapı ve bunlarla ilgili yapı ve tesislerin yapılması için gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri lehine bedeli mukabilinde Bakanlıkça izin verilecek. O zaman bu 5'inci maddeden de benim anladığımı söylüyorum: Az önce size sordum ya bu bölgelerde millî parkların göbeğinde turizm amaçlı otel, motel, konaklama tesislerinin yapılması burada manidar, ortaya çıkıyor. Uzağa gitmiyoruz, madde 5'e geçtiğimizde buradan bunu anlıyoruz çünkü doğal gaz hattının bence ne işi var burada? Enerji hattı zaten ona keza, su, altyapı. Şu anda zaten oralarda mevcut millî parklarda altyapı var. Altyapı yapmaya veya yeni bir proje yapmaya, iletim nakil hatları, petrol ve doğal gaz iletim hatlarına ne ihtiyacı var? Millî parklarda gene benim anlamadığım petrol hattının ne ihtiyacı var? Ha onu anlıyorum, o zaman şu da var: Demek ki oraya benzin istasyonları açacaksınız. Evet, gülmeyin, gülmeyelim.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Geyikler benzin alacak.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Evet, geyikler, geyikler benzin alacak veya yaban keçilerimiz benzin alacak herhâlde. Evet, şimdi gülüyoruz hâlimize ama arkadaşlar, işte, gerçek burada, ben de size maddelerden soruyorum bunu, bunu dışarıdan kendim yaratmadım, farklı bir şey getirmedi, 4'üncü maddeden 5'inci maddeye geçtim. Yani verilecek izinlerle ilgili usul ve esaslar Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenecek. Arkadaşlar, bu şeyler o kadar önemli konu ki yönetmeliklere bırakılmaz, yönetmeliklere bırakılmaz, yönetmeliklere bırakılırsa bunun ucu açık. Vay benim o millî parklarıma, tabiat, doğal alanlarıma, vay benim yaban keçilerime. Ondan sonra Tunceli Pertek'teki gibi o yaban hayvanlarını yok ederiz, öldürürüz, katlederiz, sonra da affederiz parayı veren düdüğü çalar hesabıyla.

Yine, teklif millî park sınırındaki tesislerin işletilmesi veya işlettilmesi yetkisini de genişletiyor yani kısacası, artık özel teşebbüse açılıyor. Sevgili Bakanım, Başkanımız -bilmiyorum- o dönem Bakandı galiba, bu barınaklarla ilgili, balıkçı barınaklarıyla ilgili bir kanun teklifi geldi, hatırlar mı bilmiyorum, hatırlarsınız, geçen dönem, önceki dönemde 2018-2023'te. Sabah 4'te Su Ürünleri Merkez Birliği Başkanına bir cümle kurdum "Başkan, yandın, geçirdiler maddeyi." diye. Orada da aynı şekilde dışa açtık. Balıkçıların, o işi yapan kooperatiflerin dışında birilerinin kiralamasıyla ilgili, o barınakların kiralınmasıyla ilgili madde geçti. Sonra, neyse, uyanmış, elli dakika sonra geldi: "Ya, Sayın Vekilim, hakikaten doğruymuş, ben kaçırmışım, aldanmışım veya uyumuşum." Sonra

neyse... Ve bunun örnekleri de yaşandı, Tekirdağ'da yaşandı, birileri girmeye kalktı -sağ olsun, vekilim de hatırlar o zamanlar- ve o balıkçı barınağı yine Su Ürünleri Kooperatifine kaldı. Yani arkadaşlar, buradaki bu maddelerle, teklifle özel sektöre ve işletmelere açılması demek muğlak yine. Ya, o zaman bakın, döner sermaye kurmuşsunuz, döner sermaye işletmesi var, şirketiniz var, kurulmuş, o zaman şirket işletsin bunu, döner sermayeniz ve şirketiniz var. Neden kiralityorsunuz veya başkasına veriyorsunuz, neden siz yapmıyorsunuz, niçin yapmıyorsunuz? Eleman alımı yapıbiliyorsunuz, artık Genel Müdürlük olduktan sonra şirketsiniz. Yani sıralarsak demek ki yine art niyet var, art niyet görüyoruz.

Teklifin 9'uncu maddesine geliyoruz. "Millî Parklar Genel Müdürlüğü ihtiyaç duyulan bölgelerde döner sermaye işletmeleri kurabilecek." diyorsunuz, ondan sonra da diğer önceki maddede de diyorsunuz ki: "Ben bunları kiralama yapabilirim, başka kişilere verebilirim." Ya, bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu? Hem "Döner sermaye kuracağım." diyorsun hem de "Başkasına işlettiririm." diyorsun yani tam bir kaos var arkadaşlar.

Yine, Cumhurbaşkanı bu işletmelere ayrılan sermaye miktarını 5 katına kadar artırıyor yani size imkân da veriyor bu işletmeyle ilgili, kaynak da veriyor, yetki de veriyor ama siz diyorsunuz ki: "Bu millî park sınırlındaki tesislerin işletmesi veya işlettirilmesi yetkisini ben devredebilirim." Arkadaşlar, neden devrediyorsunuz zaman? Devretme bak, diğer maddede sana yetki veriyoruz, döner sermaye kurduruyoruz, artı, Genel Müdürlüğün sermayesini de Cumhurbaşkanına 5 katı artırma yetkisi veriyoruz.

Sevgili Vekilim, bu maddeleri ve bu kanun teklifini bir daha gözden geçirin. Biraz acele olmuş galiba, yaz tatilinde biraz fazla tatil moduna geçilmiş ki hızlı bir şekilde hazırlanmış diye düşünüyorum ben yani bu kadar muğlak var. Daha bitmedi, daha arka arkaya gelince maddeler daha da çıkacak.

Yine, bakınız, ne diyor: "İşletmelerin faaliyet alanları, gelirleri, giderleri ve denetimi ile diğer hususlar Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle düzenlenecek." Arkadaşlar, iyi de siz kaçırıyorsunuz yine bir şeyler burada, yönetmeliğe bırakıyorsunuz yine kontrolleri, denetimleri; Hazine ve Maliye Bakanlığının da görüşü alınacakmış. Ama diğer yerde Hazine ve Maliye Bakanlığı çiftçiyi de şu anda müstahsil makbuzlarından kovalıyor, sattığı üründen kaynak bulmak için kovalıyor ama siz burada birilerinin çıkarı için farklı bir yapıya gidiyorsunuz. Görüşü alınıp yönetmelik çıkarılacakmış, bu da sakıncalı.

Bu, millî parkların turizme açılmasına ilişkin gelir yönetimi sürecinin bir parçası bence o. Böylece, gerekçede de belirttiği üzere, ziyaretçi yönetimi, ekoturizm faaliyetleri ve diğer hizmetlerin finansal altyapısı da buradan amaçlanıyor.

Madde 12 ve 19'a baktığınız zaman... Dediğim gibi, daha önceden söylediğim gibi, birçok yeni turizm tesisine yol açacaksınız, yeni inşasına izin vereceksiniz, onu anlıyoruz. O maddelerde de turizm tesislerinin önünün açılmasıyla ilgili yani hep muğlak bırakarak, işte, yönetmeliklere bırakılarak veya işte muğlak geçilerek Turizm Bakanlığına yeni tesisler, yeni alanlar açılıyorsunuz. Kıyılarımızı talan ettikleri yetmedi, şimdi geleceksiniz, bir de millî parkları, doğal alanlarımızı, parklarımızı talan edecegiz. Arkadaşlar, iyi düşünelim, elimizi kaldıracagız, elinizi kaldırmadan önce vicdanınıza koyun maddelerde, bu kanun teklifinin bütününün oylamasında. Hepinizin bu topraklara, bu ülkeye, çocuklarınıza, torunlarınıza borcu var. Bu nadir olan bölgelerin talan edilmesine izin vermeyin lütfen. Bakınız, nadir bölgeler korunması gereken bölgeler. Ben Avustralya'da yolda geziyorum, parka girdim, sincaplar benim önümü kesiyor -giden vardır- veya Yeni Zelanda'ya gidin veya bir Avrupa'ya gidin, doğayla iç içe olmuşlar. Biz ne yapıyoruz? Doğayı katlediyoruz. Bana göre onun için yol yakarken bunu iyi değerlendirelim ve doğru kararı hep beraber verelim.

Madde 14'e geliyoruz... "Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında yer alan Tarım ve Orman Bakanlığınca üzerinde konaklama tesisi yapılması amacıyla ihalesi yapılmış veya sözleşmeye bağlanmış yerler bu kapsamda verilen izin ve kiralamalar Millî Parklar Genel Müdürlüğünün yetkisine alınacak." diyor ama Turizm Bakanlığından da görüş alacağız, demek ki teşvik belgesi aldığı zaman Turizm Bakanlığından yol açık, yolgeçen hanı gibi olacak. Git Kültür ve Turizm Bakanlığına bir teşvik belgesi al, git orada yatırımı yap yani işi yolgeçen hanına çevirmişsiniz.

Yine, orman sayılan alanlar ve millî parklar üzerinde turizm yatırımı gerçekleştirmek amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığınca konaklama ve kış turizm merkezlerindeki günübirlik ile mekanik tesisat amaçlı yapılan kiralama sözleşmeleri ön izin ve kesin izin verilen bu izne bağlı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcı işletmecilerin sözleşmeleri bundan sonra Millî Parklar Genel Müdürlüğünün, kurduğumuz Genel Müdürlüğün uhdesine geçecek. Yani her şey kolaylaşacak arkadaşlar, rahatlaşacak. Yani burada millî parkları da artık özel bir şirket gibi kullanacağız, özel şirketler gibi bir şekilde millî parkları açıyoruz. Hani "İyi yapalım." derken bana göre kaş yapıyoruz, gözü çıkarıyoruz ve millî parkları talan etmek için elimizden geleni yapacağız çünkü gerçeklerle bu örtüşmüyor. Aslında Millî Parkların bir anlamda turizm odaklı bir Genel Müdürlüğe dönüştürüldüğünü de buradan anlıyoruz. Artık millî parklar korunan, doğanın, tabiatın olduğu yerler değil, bundan sonra artık aynı turizm alanı olarak faaliyete geçecek.

Özetle, bu teklif, Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığı ve Uludağ Alan Başkanlığı gibi bölgelerdeki yetki alanlarını değiştiriyor. Artık bu alanların sınırlarını genişletme, yeni bölgeleri tarihî alan veya bağlantı noktası ilan etme yetkisi bir Cumhurbaşkanı kararıyla 2 dudak arasında yapılabilecek arkadaşlar. Yeni alanları açmak, yeni alanları talan etmek sadece Cumhurbaşkanı'nın bir imzasına bırakılıyor. Daha önce bu kararlar ilgili bakanlıklar ve koruma kurullarından ortak bir şekilde alınıyordu ve birçok görüşle birleştirilerek bunlar sonuçlanıyordu ama şimdi artık onun da önüne sel gibi alıp götürmüşsünüz, onu da yok etmişsiniz, yıkmışsınız, sadece Cumhurbaşkanı'nın uhdesine bırakmışsınız.

Teklifin 24'üncü maddesinde, kanuna aykırı avlanma hâlinde verilen cezalar esnetiliyor "Kanuna aykırı avlanmayı tekrar edenlerin avcılık belgesi iptal edilir ve bu kişiye bir daha avcılık belgesi verilmez." deniliyordu, yeni teklifte "Avcılık belgesi iptal edilir ve belge 2 yıl süreyle verilmez." şeklinde değiştiriliyor. Dün Sayın Bakanım ile karşılaşmıştık bir ortamda, burada bir muğlaklık olduğunu ifade ettim. Arkadaşlar, benim belgem yok, benim belgem olmadığı hâlde -aynı Tunceli Pertek'teki gibi, o yaban keçisinin katledildiği gibi- ben gittim, yasaklı bölgede avlandım.

Sevgili Başkanım, bu konu önemli, dün de Sayın Bakana ben buradan topu attım ama cevap vermedi, dün de biliyorsunuz sizinle bir yerde karşılaşmıştık, bu maddeyle ilgili çekincelerimi orada da ifade etmiştim. Burada muğlaklık var, ucu açık. Şimdi, belgesi olanla ilgili diyor ki: "İki yıl bekler o cezadan sonra, kesilen tutanaktan sonra, parasını yatırır, tekrar belge alır." Ben bugün

Sayın Toy'dan bunun düzenlenmesinin yapıldığını söylemesini de beklerdim, demek ki bir şey yapmamışlar, onlar da atlamışlar veya o kanunu hazırlayan yetkili arkadaşlar da bunu herhâlde bu kadar dikkatli inceleyeceğimizi fark edememişlerdir. Arkadaşlar, biz 86 milyonun adına görev yapıyoruz, 86 milyon vatandaşımızın hakkını burada koruyoruz ve onların hakkını en iyi şekilde savunmak bizim boynumuzun borcu. Bütün o maddeleri ve cümleleri teker teker okuyoruz, okumamız gerekiyor. Atacağımız imzalar, koyacağımız "evet" oyu 86 milyonu ilgilendiriyor. Burada benim belgem var, iki yıl yasaklı bölgede avlandım, diyor ki: "Cezai tutanak hazırlanır, tutanaktan sonra para ödediği zaman iki yıl geçerse tekrar belge alır." Ya, benim belgem yok, örneğini de verdim, Tunceli Pertek örneğini verdim, dağ keçisi bundan önce avlanmıştı. Daha önce muhalefet partisinden bir milletvekili için -şimdi iktidar partisinde o milletvekilimiz- o zaman kıyametler koparılmıştı, havuz medyasında manşetlere girmişti. Şimdi soruyorum: Daha sonra, o tutanaktan sonra ben parayı yatırırsam, ben belge alıyorum. Arkadaşlar, belgesi olanı iki yıl bekletiyorsunuz, belgesi olmayana diyorsun ki: "Tutanaktaki cezayı öderse belgeyi alır." Yahu ne yaptınız siz, nasıl kaçırdınız bunu? Bizi de mi kendi yerinize koydunuz okumazlar araştırmazlar diye. Bunu hazırlayan arkadaşlar, size imzaya getiren o Millî Parklar ve Tabiat Parkındaki arkadaşlarım, Müdürlükteki arkadaşlar, bunu atlamışlar mı bunu bu kadar? Veya o zaman...

AYHAN BARUT (Adana) - Bir kişi için...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bak, şimdi, oraya geleceğim; Sayın Barut biraz acele etti.

O zaman siz kişiye özel bir kanun mu çıkarıyorsunuz? Kime çıkarıyorsunuz bu kanunu ben merak ettim? Kişiye özel kanun çıkarılmaz arkadaşlar. Kamuyu, tüm vatandaşlarımızı kucaklayacak kanun çıkarılır. Bu kime ait bir kanun maddesi ben merak ediyorum. Böyle bir boşluk olmaz.

Yine, bakınız, avcılık belgesi iptal edilmiş ve bir daha avcılık belgesi verilmeyeceği kanunda belirtilmiş kişiler artık hangi hâllerde... Bir de nasıl vereceksiniz iki yıl sonra, neden avcılık belgesi vereceksiniz? Zaten bu adam gitmiş, yanlış bir iş yapmış, yanlış iş yapmadan önce bu belgeyi alırken bu belgenin özelliklerini ve sınırını biliyor, kaçak yerde avlanmış, ondan sonra diyorsunuz ki: "Siz parayı ödeyin, parayı ödedikten sonra belge alın." Vallahi ben avcılık belgesini yeniden nasıl vereceğinizi merak ediyorum, neye göre vereceğinizi merak ediyorum.

Yine, avcılık belgesi iptal edilenlerden hangileri af benzeri bu düzenlemeden yararlanacak? Burada bir af var o zaman. Bu af kime, bu af kimlere ya da? Bu sorular teklifte yanıtsız kalmış arkadaşlar.

Yine, bakınız, şimdi sevgili imzacı vekilimiz Sayın Toy dedi ki: "Ben avcılığın da yanlış yapıldığını ve bu millî parkların ve doğanın korunması anlamında çalışma yürüttüm ve bu güzel kanun teklifini getirdim önünüze." Şimdi, kendi ilime geleceğim yine, yine Tekirdağ Milletvekilimizle de karşı karşıyayız, dönem dönem çekirge saldırısına uğruyoruz değerli vekillerim. Evet, çekirge saldırısına, bundan iki yıl önce de ayçiçeklerinde çekirge saldırısı vardı, yine bu yıl belli bölgelerde kendi köyüne yakın olan bölgede, Muratlı'nın civarında da yine çekirge saldırısı vardı. Sonra Tarım Bakanlığı keklik saldı, sığırcıklar bu çekirgeleri yiyen en faydalı kuşlarımız, bunlar doğal dengeyi sağlıyor. Şimdi, işte, bakın, dünyada doğal denge sürerken biz demek ki yapmış olduğumuz uygulamalarla bu doğal dengeyi bozuyoruz. Burada bakın ne dedim? Tekirdağ'da ayçiçeği tarlalarında iki yılda bir çekirge zararıyla baş başayız ve talan ediyor. Bu da bana göre vahşice avlanmanın sonucunda geline nokta ve doğayı kendimiz bozuyoruz.

Yine bakınız, süne, yine, buğdaylarda -kendi konumla ilgili örnek vereceğim- süneyle ilgili o uğur böcekleri vardır, onlar da süne yumurtalarını yok eder. Yapmış olduğumuz uygulamalarla birçok şeyi katlediyoruz. Korkuyorum ki bu kanun teklifiyle iyi şey yaparken bana göre daha kötüye gideceğiz çünkü şu andaki o millî parklar ve tabiat alanlarını yok edeceğiz. Yani sizin o güzel temenninizi buradan tekrar son söz olarak paylaşıyorum. Emanet olan bu ülkemizi, emaneti en iyi şekilde yeni nesillere bırakmak bizim boynumuzun borcu ve geline noktada bu kanun teklifinin bir daha gözden geçirilmesi için geri çekilmesi bana göre uygun olacak. Yine, orada bununla ilgili olan STK'lerin, diğer bakanlıkların ve diğer komisyonların da... Çünkü İçişleri Komisyonunu ilgilendiriyor, Çevre Komisyonunu ilgilendiriyor ama onların görüşleri burada yok. O komisyonların da, alt komisyonlarda da bu kanun teklifinin görüşülerek daha sonra bize gelmesi bana göre sağlıklı olacak diyorum.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Eleştirilerimizi inşallah yapıcı olarak görürsünüz, eleştirilerimize doğru yönden bakarsınız, muhalefet eleştirir ama muhalefet size doğruyu göstermek için eleştirir.

Şimdi, biraz geriye gideceğim ve ondan sonra kapatacağım. Zirai Don Komisyonunda da ilk toplantıda burada beni de zorlayacak... Saadet Partisinden Vekil Ağabeyim de burada, Antalya Vekilimiz de burada, Ayhan Bey de burada, orada da ilk toplantıda bir çok sıkıntıyı dile getirdik. O gün bana saldırdılar değerli milletvekili arkadaşlarımız, siyaset yaptığımı söylediler ama ne kadar güzel ki tur attık, ülkemizin o doğal afet yaşanan bölgelerini teker teker gezdik, vatandaşları dinledik ve son toplantıda son konuşmacıyım burada -tutanaklara bakabilirsiniz, şey değil, resmî tutanaklarda var, tutanaklara da bakabilirsiniz- beni eleştiren arkadaşlarımın benimle aynı hizaya gelmesi beni mutlu etti. Bana söyleyecek söz kalmadı. Biz ilk toplantıda sorunları dile getirdik, sıkıntıları dile getirdik ama bize o gün siyaset yaptığımızı ve algı yarattığımızı ifade eden arkadaşlarımız benim söylemlerimi kendileri paylaştı ben mutlu oldum, bunları da o şekilde almanızı tavsiye ediyorum ve doğru bir iş yapalım, doğayı koruyalım, tabiatı koruyalım ve orada yaşayan canlılar bize emanet, hepimize emanet, canlıların yok edilmesine, o tabiatın yok edilmesine, sularımızın, ormanlarımızın yok edilmesine, talana göz yummayalım arkadaşlar diyorum.

Hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN VAHİT KIRIŞCI - Teşekkür ederiz.

Söz sırası Sayın Kocamaz'da.

Buyurun.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Çok değerli milletvekillerimiz, Bakanlık temsilcilerimiz ve değerli bürokrat arkadaşlarımız; Millî Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında İYİ Parti Grubumuz adına değerlendirmelerde bulunmak üzere söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada görüşmelerine başlayacağımız kanun teklifinden de anlaşılacağı gibi, mevcut iktidar vatandaşların gündeminden tamamen kopmuş ve üreticilerin tarım ve hayvancılık konusunda yaşadıklarıyla, ormanların yangından korunmasıyla ilgili alınması gerekli tedbirlerden iyice uzaklaşmıştır. Bilindiği gibi, bu orman yangınlarıyla ilgili Mayıs ayının başında biz bir önerge vermiştik, eksikleri gedikleri tespit edelim, bu yıl hiç olmazsa geçmiş yıllarda olduğu gibi yangınlardan daha fazla zarar görmeyelim demiştik ama bunların hiçbirini dikkate alınmadı ve bu yıl geçmiş yılları aratırcasına çok büyük yangınlarla karşılaştık, çok büyük alanları kaybettik. Bugün burada "Ormanlık alanlar, tarım arazileri ve sulak alanlardan sonra millî parkları ve tabiat parklarını nasıl ranta dönüştürebiliriz?"i gündeme getirerek asıl problemleri çözme iktidar aklının ucundan bile geçirmemekte. Hâlbuki, bugün, burada, üreticilerimizin yüksek girdiler başta olmak üzere, tarım ve hayvancılık konusunda yaşadıkları sorunları ve orman yangınlarındaki ihmalleri görüşmek ve onlara yönelik düzenlemeler yapmak üzere toplanmış olmamız gerekirken bu konuların hiçbirisi gündeme getirilmiyor. Hepimiz biliyoruz ki çiftçilerimiz bu yıl, binbir emekle yetiştirmeye çalıştıkları ürünleri tarlada, bahçede, ağacın dalındayken hem dolu felaketi hem zirai don hem de iklim değişikliği nedeniyle aşırı sıcaklar yüzünden çok büyük zararlar yaşadı. Zirai don, seçim bölgem Mersin dâhil olmak üzere 36 ilimizi vurdu, ürünler telef oldu. İktidarın yıllardır uygulamış olduğu yanlış su yönetimi politikaları yüzünden çiftçilerimiz bu yıl ürünlerini yeterince sulayamadı, dolayısıyla verimde çok büyük kayıplar yaşandı. Türkiye bu yıl önemli bir kuraklık yaşarken bu kuraklığın en büyük bedelini de çiftçilerimiz ödedi. Dereler üzerine kurulan HES'ler yalnızca dereleri kurutmakla kalmadı aynı zamanda, barajlar yeterince suyla beslenemediği için kurudu. Göller ve derelerden sonra, maalesef barajları da dolduramadık. Dereler üzerine kurulmasına izin verilen HES projeleri ve bunları kuran özel şirket sahipleri, doğal hayatı sürdürebilmek için bölgeye verilmesi gereken can suyunu bile çok gördüler. Derelere verilmesi gereken can suyunu kimin koruyacağına yönelik bugüne kadar bir düzenleme bile yapılmadı. Bu konuda yetki hangi bakanlığımızdadır? Şu anda bilen de takip eden de yok. Maden ocakları ve HES projeleri hayata geçirilirken inşaat aşamasında ve sonrasında çevrenin korunmasına yönelik taahhütler hiçbir kurum tarafından denetlenmemiş, şirketler tarafından da verilen taahhütler yerine getirilmemiştir. Maden ocakları ve HES projeleri sırasında çok büyük doğa tahribatları yaşanmıştır. Ne yazık ki, bu iktidar döneminde doğayı ve çevreyi koruma altına alan hemen hemen tüm yasalar bu teklifte olduğu gibi değiştirilmiş ve özel sektöre karşı korumasız hâle getirilmiştir. Madencilik faaliyetlerinin önünü siz açtınız. Tarım arazilerinin göbeğinde izin verilen taş ocakları ve çimento fabrikaları tarım arazilerini öldürdü. Buralara yakın yerleşim alanlarında maalesef hayat bitti. Hâlen de inatla, bu tür projelere izin verilmeye devam ediliyor. Kanadalı maden şirketleri ormanlarımızı tahrip etmeye, yer altı ve yer üstü sularını ve topraklarımızı kirlletmeye, geleceğimizi yok etmeye devam ediyor. Kaz Dağları'nda, Fatsa altın madeninde, Erzincan İliç'te doğanın nasıl tahrip edildiği, insanların nasıl katledildiği, Muğla'da zeytin ağaçlarının nasıl yok edilmek istendiği ortada. İnsanlarımızın nefes alabilecekleri çok fazla yer kalmadı. O da millî parklarımız ve tabiat parklarımız varken şu anda onlara da göz dikildi. Şimdi, onları da bu düzenlemeyle isminin başında "doğa koruma" cümlesi yer alan Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü marifetiyle doğa yok edilmek, kirlletilmek ve katledilmek isteniyor. Belli ki millî parklarımız da orman arazileri ve sulak alanlar gibi yandaşlara peşkeş çekilecek, yapılaşmaya açılacak. Sizleri, buradan millî parkları yapılaşmaya açmadan önce bir kez daha uyarıyor ve düşünmeye davet ediyorum. Siz siz olun, tafafisi mümkün olmayan yeni yeni yaralar açmayın.

Bu kanun teklifi, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun bir benzeri niteliğindedir. Orada da madencilik faaliyetlerini sürdüren firmalara kırk dokuz ve doksan dokuz yıllığına süreler verilmişti. Bu düzenleme, bu hâliyle, Madencilik Kanunu'ndan sonra, bu cennet vatanı cehenneme çevirecek olan en son halka olacaktır. Yakın bir gelecekte Türkiye, yeşile ve doğaya hasret kalacak. Ormanlarımız zaten, her yıl yaşanan ve uzun süre söndürülemeyen yangınlar nedeniyle binlerce hektar azalmakta. Bu nedenle, hiç olmazsa millî parklarımızın doğal hâlini korumamız gerekiyor. Ülke genelinde 50 adet millî park, 274 adet de tabiat parkımız olduğu söyleniyor. Millî parkların sınırlarının yeniden belirlenmesi konusunda daha önce de birçok konuda olduğu gibi Sayın Cumhurbaşkanına yetki verilmek isteniyor. Bu yetkilerin de Bakanlık yerine Sayın Cumhurbaşkanına verilmesine açıkçası biz anlam veremiyoruz. Cumhurbaşkanı koskoca Türkiye'de her yeri ve her konuyu nasıl bilecek.

Ayrıca, teklifin 3'üncü maddesinde alan kılavuzu ve av ve doğa koruma memuru gibi yeni statülerin oluşturulması olumlu bir adım olsa da bu kişilerin eğitimi, yetkinliği, sayısı ve donanımı gibi kritik konuların kanunla düzenlenmek yerine yönetmeliklere bırakılması da ayrı bir sıkıntı yaratacaktır. Büyük ihtimal bu teklif yasalâşır Anayasa Mahkemesinden de dönecektir.

Teklifin 4'üncü maddesinde, maddeyle korunan alanlara ilişkin uzun devreli gelişme planı ve yönetim planı gibi planlamaların yetkisinin Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanacağı ya da hazırlattırılacağı düzenlenmektedir. Gelişme planı ve yönetim planı konusunda yerel yönetimlerden de görüş alınmasının uygun olacağını düşünüyoruz.

Teklifin 5'inci maddesinde millî park ve tabiat parklarında, planlara uygun olması ve kamu yararı ve zaruret bulunması hâlinde, enerji nakil hatları, petrol, doğal gaz boru hatları, haberleşme ve altyapı tesisleri gibi projelere özel kişiler lehine izin verilebileceği, içme suyu temini açısından yapımı aciliyet gösteren ve kamu yararı açısından vazgeçilmez ve kesin bir zorunluluk arz eden tesisler için uzun devreli gelişme planı şartı aranmayacağı söylenmektedir. Millî parklarda mümkün oldukça ve mecbur kalmadıkça bu tip projelerden uzak durulmalıdır.

Teklifin 6'ncı maddesinde Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne verilmiş olan "işletilir" yetkisi "işlettirilir" olarak düzenlenmektedir. Burada da muallak bir ifade yer almaktadır. Burada işletirme hususu detaylandırılmalıdır. Nasıl işlettilirecek? Bu konuda herhangi bir detay yok. "Acaba buralar da yandaş şirketlere betonarme ve çok katlı yapılar yaptırılarak peşkeş mi çekilecek?" sorusu insanın aklına geliyor.

Teklifin 7'nci maddesinde kanuna aykırı yapılan yapıların mahkeme kararı gerekmeden yıkılması düzenlenmektedir. Burada, bu yapı sahiplerine en azından başlarının çarelerine bakmak için belli bir süre verilmesi gerekir. Kişilere otuz günlük itiraz süresi, Genel Müdürlüğe de otuz günlük karar verme süresi verilmesi yerinde olacaktır. Yoksa, bu tür konuların tamamı mahkemelerde sürüncemede kalabilir.

Sayın Başkan, değerli hazırun; kanun teklifi kendi içinde birçok çelişkileri barındırmaktadır. Mesela, 22 ve 23'üncü maddelerde doğayı ve yaban hayatını korumak için ceza artışına gidilirken 24'üncü maddede cezalar azaltılmakta ve 25'inci maddede af getirilmektedir.

Sonuç olarak, millî park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanlarında yeni yapılaşmaya ve rantta karşı olduğumuzu belirtiyor, değerli hazırunu saygıyla selamlarken bu kanun teklifiyle doğal alanların tapusuna son çivi çakılacağını belirtiyor, herkesi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN VAHİT KIRIŞCI - Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Sayın Şerafettin Kılıç'ta.

Buyurun Sayın Kılıç.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, kıymetli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Toplantımızın hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Bugün görüştüğümüz Millî Parklar Kanunu Teklifi, kâğıt üzerinde, çevreyi koruma amacını taşır görünmekle birlikte, içeriğine baktığımızda, bu hedefin idari etkinlik ve mali sürdürülebilirlik söylemleri altında gölgede kaldığını düşünüyoruz. Teklif, çevre koruma sistemini güçlendirmek yerine yürütmeye geniş bir takdir alanı tanıyarak yasama denetimini zayıflatma riski taşımaktadır. Teklif, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne bugüne kadar bakanlık onayıyla kullanılan birçok yetkiyi doğrudan devrediyor. Yani bir kurum hem izin veren hem denetleyen hem gelir toplayan hâle getiriliyor. Bu model, denetimin bağımsızlığını zayıflatır, idarenin kendi kendini denetlediği bir yapı oluşturur. Devletin gücü, yetkileri tek elde toplamakla değil, adaleti dağıtmakta büyür.

Bir diğer husus, mahkeme kararı olmadan el koyma ve yıkım yetkisi verilmesidir. Bu düzenleme, Anayasa'nın 35'inci maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkını ve 125'inci maddesindeki yargı denetimi ilkesini zayıflatmaktadır. Kaçak yapılaşmaya karşı kararlı olmak elbette önemlidir fakat adaletin yolu yargıyı devre dışı bırakmaktan değil, hukukun işlemesinden geçer. Doğayı korumak adına hukuku çiğnersek ne doğa kalır ne de hukuk.

Sayın Başkan, teklifin mali boyutu da üzerinde durulması gereken bir başka noktadır. Teklif, kamu gelirlerinin önemli bir kısmını genel bütçe dışında bir döner sermaye hesabına yönlendirmekte, böylece bütçenin birliği ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkı ilkelerini zedeleme riski doğmaktadır. Milletin vergisi milletin gözünden kaçırılmamalıdır. Harçların, vergilerin belirli kurumlara doğrudan aktarılması mali disiplini de kamu vicdanını da zedeler. Bizim için bütçe sadece rakam değil, millî iradenin emanetidir. Teklifte "doğa turizmi" ve "gelir getirici faaliyet" gibi kavramların öne çıkması da koruma ilkesinin geri plana atıldığı izlenimini doğuruyor. Millî parklar, gelir getiren işletmeler değil, milletin nefes alanıdır. Elbette doğadan ekonomik fayda sağlanabilir ancak bu fayda doğanın feda edilmesi pahasına olamaz. Doğa gelir kalemi değil, gelecek nesillere devredilecek bir emanettir.

Bir başka önemli konu, yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının karar süreçlerinden dışlanmasıdır. Oysa, doğayı koruma işi masa başında değil, yerelde, halkın içinde başarılıdır. Bu yasa yerel tecrübeyi değil, merkezi idareyi büyütüyor. Oysa çevre yönetiminde doğru yol katılımcılığı güçlendirmek, halkın ve uzmanların sesini duymaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin bu hâliyle çevre koruma anlayışımızı teknik bir yönetim meselesine indirgeme riski vardır; oysa, doğa koruma sadece bir idari konu değil, adalet ve denge meselesidir. Bu teklifi iyileştirmenin yolu yetkiyi dengeyle, yürütmeyi denetimle, planlamayı şeffaflıkla güçlendirmektir. Komisyonun bu teklif üzerinde çalışırken şu sorumluluğu unutmaması gerekir: Bu kanun doğayı korumanın değil, doğaya hükmetmenin yasası hâline gelmemelidir. Yetkiler dengelenmeli denetim güçlendirilmeli, yargı güvencesi korunmalı, kamu kaynakları genel bütçenin disiplini altında tutulmalıdır. Biz bu teklifin karşısında değil, doğanın ve adaletin yanındayız. İstiyoruz ki bu Komisyon, çevreyi bir rant alanı değil, bir değer olarak gören bir yaklaşım ortaya koysun çünkü doğayı korumak insanı korumaktır; kamu yararını korumak, milletin geleceğini korumaktır.

Değerli arkadaşlar, bakınız, bu getirilen kanun teklifiyle birtakım sakıncalar oluşmaktadır. Mesela, 1'inci maddede yetki yoğunlaşması. Denetim, izin, işletme ve gelir toplama yetkilerinin tamamı Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne devredilmektedir. Bu durum, kurumun hem izin verici hem denetleyici olması nedeniyle çıkar çatışması yaratabilir; bir.

İki: Bağımsız denetimin zayıflaması söz konusudur. Kanun teklifinde, çevre denetim yetkisi Bakanlıktan alınarak tamamen Genel Müdürlüğe verilmiştir. Sayıştay ve Bakanlık denetimi gibi bağımsız denetim mekanizmaları dolaylı biçimde zayıflatılmaktadır.

Üç: Mahkeme kararı olmadan yıkım yetkisi. Genel Müdürlüğe, kaçak yapı ve tesisleri mahkeme kararı olmaksızın derhâl yıkmaya yetkisi tanınmaktadır. Bu düzenleme, mülkiyet hakkı ve yargı denetimi ilkeleriyle çelişir.

Dört: Üst hakkı, yani kullanım hakkı düzenlemeleri. Korunan alanlarda gerçek ve tüzel kişilere kırk dokuz yıla kadar üst hakkı veya intifa hakkı verilmesine olanak sağlanmaktadır. Bu kamu taşınmazlarının özel mülkiyete benzer şekilde kullanımına kapı aralar.

Beş: Kamu yararı kavramının muğlaklığı. Tesis ve altyapı izinlerinde kamu yararı şartı getirilmiş olsa da tanım yapılmadığından keyfi yorumlara açıktır.

Altı: Turizm yatırımlarına ayrıcalık. Millî parklar içinde turistik tesis, ulaşım ve enerji altyapılarına izin verilmesi düzenlenmiştir. Bu, koruma statüsündeki alanların yatırım alanına dönüştürülmesi riskini taşır.

Diğer birtakım sakıncalar da ekolojik ve çevresel sakıncalardır. Koruma-kullanma dengesinin bozulması. Teklifte, doğa turizmi ve işletme kavramları öne çıkarılmış, koruma ilkesi ikinci plana itilmiştir. Habitat parçalanması riski vardır. Elektrik hattı, petrol ve doğal gaz iletim hatları gibi altyapılara izin verilmesi yaban hayatı koridorlarını bölgebilir.

Millî parkların ticarileştirilmesi. "Kanuna işlettirilir." ifadesinin eklenmesiyle, millî parklar özel şirketlerce işletilebilir hâle gelmektedir.

Ekosistem bütünlüğünün zedelenmesi bir başka sakıncadır. Altyapı, turizm ve enerji tesislerinin korunan alan planlarına uygunluk şartıyla dâhil edilmesi, ekosistem tabanını, yönetimi zayıflatır.

Uluslararası sözleşmelerde de çelişkiler doğurmaktadır. Ramsar, CITES, Biyolojik Çeşitlilik ve Avrupa Peyzaj Sözleşmelerinde öngörülen koruma önceliği ilkesi zayıflatılmıştır. Teklifte gelir getirici faaliyetler öne çıkmıştır.

Yönetimsel ve toplumsal sakıncaları da ihtiva etmektedir bu teklif. Yerel yönetimlerinin rolünün azaltılması. Planlama süreci tamamen Genel Müdürlüğe bırakılmış, yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının karar süreçlerindeki etkisi ortadan kaldırılmıştır.

Katılımcı yönetim eksikliği, alan kılavuzu ve av ve doğa koruma memuru tanımları yerel katılımı göstermelik düzeyde tutmaktadır.

Doğa koruma finansmanının ticarileştirilmesi. Döner sermaye ve işletme gelirleri esas alınmış, bu da koruma faaliyetlerini gelir getirmeye bağımlı hâle getirmiştir.

Denetim boşlukları vardır. Genel Müdürlük hem sizin hem denetim merci olduğu için idari hesap verebilirlik zayıflatmaktadır.

Genel bir değerlendirme yapacak olursak, düzenleme bürokratik süreçleri azaltabilir ve yatırım süreçlerini hızlandırabilir kısa vadede baktığımızda ama uzun vadede baktığımızda, millî parkların koruma amacından uzaklaşması, doğanın ticarileştirilmesi, kamu denetiminin zayıflaması, biyolojik çeşitliliğin azalması gibi sonuçlar doğabilir. Kısa vadede bu teklif bürokratik süreçleri azaltma ve yatırım izinlerini hızlandırma iddiası taşımaktadır. Ancak bu görünürdeki kolaylık aslında çevre koruma sisteminin en temel ilkesi olan önleyici denetim mekanizmasını zayıflatmakta, karar alma süreçlerini tek bir idari otoritenin eline bırakmaktadır. Yani hızlı yatırım bahanesiyle hızlı tahribatın önü açılmaktadır. Uzun vadede ise teklif, millî parkların asli kuruluş amacından yani doğayı koruma ve ekosistemi gelecek nesillere aktarma misyonundan uzaklaşarak gelir getiren işletme mantığına dayalı bir yapıya evrilme tehlikesi taşımaktadır. Bu durum yalnızca çevresel bir tehdit değil, aynı zamanda kamu yönetimi açısından da bir gerileme anlamına gelmektedir. Zira devletin asli görevi doğayı ticarileştirmek değil, korumaktır.

Teklif doğayı piyasa dengelerine terk eden bir anlayışın yansımasıdır. "Kamu yararı" kavramının içi boşaltılmış, çevre politikası rant üretimiyle eş değer hâle getirilmiş, oysa kamu yararı ekonomik kazançla değil, toplumun uzun vadeli yaşam hakkıyla ölçülür. Bu teklif bu gerçeği gözardı etmekte, kısa vadeli ekonomik kazanç uğruna ekolojik külfet üretmektedir. Siyasi açıdan bakıldığında, bu düzenleme, iktidarın yönetim felsefesindeki merkezîyetçiliği derinleştirmektedir. Yerel yönetimlerin, sivil toplumun ve bilim insanlarının sürece dâhil edilmediği bir sistemde, kararlar tepeden inme biçimde alınmakta, halkın doğasına dair söz hakkı fiilen ortadan kalkmaktadır. Bu da katılımcı demokrasi ilkesine aykırıdır.

Ayrıca bu teklif, son yıllarda çevreye ilişkin alınan kararların genel yönelimiyle paralellik göstermektedir. Maden sahalarının genişletilmesi, zeytinlik ve tarım alanlarının imara açılması, ormanlık alanlarda enerji yatırımlarına izin verilmesi gibi örneklerle aynı zihinsel çizgide ilerlemektedir. Yani, bu yasa değişikliği, doğayı koruma politikası değil, doğayı yönetilebilir kaynak olarak gören ekonomik bir stratejinin devamıdır.

Sonuç olarak, teklif, koruma değil, kullanma odaklı bir anlayışı temsil etmektedir. Hukuki güvenceleri zayıflatmakta ekolojik sürdürülebilirliği tehlikeye atmakta, demokratik katılımı ortadan kaldırmaktadır. Bu hâliyle teklif, yalnızca bir kanun değişikliği değil, doğaya bakışın ideolojik bir ifadesidir. Devlet, koruyucu elini geri çekmekte, doğayı, sermayenin sessiz ortağı hâline getirmektedir.

Ben, son olarak, bu kanunun belki daha detaylı bir şekilde görüşülebilmesi için, belki ileriki bir tarihte görüşülmesinin yararlı olacağı kanaatimi de ifade etmek istedim. Hepinizi saygıyla, hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Dinleme nezaketinizden dolayı da teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederiz Sayın Kılıç.

Sayın Demir, buyurun.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler.

Sayın Başkan, benim öncelikle usule ilişkin eleştirilerim olacak, onları söylemek istiyorum. Bugün burada biz basit teknik düzenlemeler için değil, ortak bir geleceği görüşüyoruz, ortak bir geleceği konuşuyoruz. Bütün toplumu, bir bütün doğayı ilgilendiren ve etkileyen önemli bir düzenlemeyi görüşüyoruz. Ancak Komisyon üyesi olmama rağmen son dakika toplantıdan haberim oluyor. Sırf bu sebepten dolayı bugün bu toplantıya katılamayan Komisyon üyeleri var. Tabii ki bu doğru bir yöntem değil, bu noktada sizi eleştiriyorum ve şu an bakıyorum ancak göremiyorum. Bugün burada sivil toplum kuruluşları, çevre örgütleri, meslek odaları, ekoloji alanında çalışan bilim insanları olmalıydı, buraya bu toplantıya davet edilmeliydi ve görüşleri, önerileri alınmalıydı. Bizler de sizler de bu görüşlerden bu önerilerden faydalanabilmeliydik. İşte o zaman bugün adına "kamu yararı" dediğiniz şeylerin aslında kimin yararına olduğu tabii, açık, net bir şekilde ortada ama daha net bir şekilde ortaya konulabilirdi diyorum.

Teşekkür ediyorum tekrar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüşmekte olduğumuz bu teklif yalnızca teknik bir düzenleme değildir; doğayı, emeği ve toplumsal yaşamı doğrudan ilgilendiren politik bir tercih ürünüdür. Bu teklif, AKP iktidarının yirmi yılı aşkın süredir sürdürdüğü neoliberal kalkınma anlayışının yeni bir halkasıdır ne yazık ki. Bu anlayış doğayı kamusal bir varlık olarak değil, sermayenin hizmetine sunulacak bir kaynak olarak görmektedir. Ormanlar, meralar, zeytinlikler, kıyılar ve sulak alanlar birer kamusal değer değil, yatırım mekânı olarak tanımlanmakta. Doğa, rant üretiminin nesnesine indirgenmektedir. Böylece ekolojik dengeyi, yerel yaşam alanlarını ve kamusal mülkiyeti koruması gereken hukuk bizzat talanın aracına dönüştürülmektedir. Bugün önümüzde duran bu teklif, doğa koruma yasalarının ruhunu değiştirmekte, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nu, 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu'nu ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nu koruma anlayışından uzaklaştırarak bir işletme mevzuatına dönüştürmektedir. Bu dönüşüm, doğayı kamusal bir değer olmaktan çıkarıp ekonomik bir araç hâline getiren sistemin hukuki dayanağıdır.

Teklifin gerekçesinde "doğa turizmi, ziyaretçi yönetimi, altyapı tesisleri" gibi kavramlar öne çıkarılıyor. Bu ifadeler ilk bakışta olumlu görünse de gerçekte öyle değil. Doğa koruma alanlarının ekonomik faaliyetlerle kuşatılmasının meşrulaştırılması anlamına gelmektedir. Koruma mantığı terk edilmekte, yerine işletme mantığı yerleştirilmektedir. Bu teklif, doğa koruma alanlarını turizm, enerji, haberleşme, petrol, doğal gaz ve termal su gibi yatırım alanlarına açmaktadır. Bu, doğrudan doğa tahribatını yasal hâle getirmek demektir.

Korunan alanlar artık yalnızca turistik tesislerle değil, enerji iletim hatları, su ve kanalizasyon altyapısı, yollar, hatta termal su ve petrol tesisleriyle doldurulabilecektir. Bu yaklaşım doğa koruma değil, doğa işletme düzenidir. Bu teklifin en çarpıcı boyutlarından biri koruma statüsündeki alanlarda yapılacak her türlü inşaat, altyapı ve enerji yatırımı için Çevresel Etki Değerlendirmesi yani ÇED raporu zorunluluğundan söz edilmemesidir. Oysa millî parklar, tabiat parkları, yaban hayatı geliştirme sahaları gibi alanlarda yapılacak en küçük müdahale bile ekosistem bütünlüğü üzerinde geri dönüşsüz etkiler yaratır. Elektrik iletim hatlarından su ve kanalizasyon altyapısına, doğal ve turistik tesislerden termal su projelerine kadar tüm bu faaliyetler için ÇED zorunlu olmalıdır. Tabii, ben de özellikle tekrar belirtmek istiyorum: ÇED raporu istememek, direkt doğa kırımına göz yummak demektir. Bunu belirtmek gerekiyor ayrıca.

ÇED süreçlerini yatırımın önündeki engel olarak gören bu yaklaşım doğayı koruma değil, tahrip etme siyasetidir. Doğayı sermaye birikiminin aracı hâline getiren bu anlayış yalnızca doğayı değil, toplumun yaşam hakkını da yok saymaktadır. Bugün ÇED muafiyeti fiilen denetimsiz bir talan düzeninin adıdır, gerçek koruma yatırım kolaylığıyla değil, hukuki denetim, bilimsel ölçüt ve toplumsal katılım ilkeleriyle mümkündür.

Bu teklif, aynı anlayışın devamı niteliğindedir. Doğa koruma alanlarını etkin yönetim, altyapı ihtiyacı ve kamu yararı gibi söylemlerle sermaye birikiminin nesnesi hâline getirmektedir. Bu düzenlemeler "koruma" kavramını tahrip ederek doğayı piyasaya açmakta millî parkları, tabiat alanlarını ve yaban hayatı sahalarını doğrudan özel sektörün kullanımına sunmaktadır. Böylece koruma öncelikli bir ekosistem anlayışı yerine, doğayı idari ve ticari olarak yönetilebilir bir gelir alanına dönüştüren rant modeli kalıcılaştırılmaktadır.

Doğayı koruma iddiasıyla hazırlanan bu teklifin en kritik yönlerinden biri, korunan alanları turizm, ekoturizm ve rekreasyon faaliyetleriyle kullanılabilir alanlar hâline getirmesidir. Oysa bilimsel olarak sabittir ki, millî parkları turizme açarak koruyamazsınız, tam tersine, bu alanlara daha fazla insan baskısı uygulamış olursunuz. Cilo Dağı örneğinde olduğu gibi, son yıllarda bölgeye yapılan dağ festivalleri sonucunda buzulların erimeye başladığı, doğal bitki örtüsünün tahrip olduğu ve ekosistemin geri dönüşsüz biçimde bozulduğu bilim insanları tarafından rapor edilmiştir. Benzer biçimde Yedigöller Millî Parkı'nda ziyaretçi yoğunluğu nedeniyle göl ekosisteminde ciddi kirlilik, erozyon ve gürültü kirliliği yaşanmıştır. Bu alanlara "doğa turizmi" adı altında daha fazla insan çekmek koruma değil, tüketim politikasıdır.

Teklifte sıkça atıfta bulunulan "kamu yararı" kavramı da bu rant politikasının ideolojik perdesidir. Kamu yararı, gerçek bir kamu faydasına değil, çoğu zaman özel sermayenin çıkarlarını meşrulaştırmak için kullanılan muğlak bir araç hâline gelmiştir. Bu kavramın geniş yorumlanabilir biçimde yasaya yerleştirilmesiyle her türlü ekonomik faaliyetin -madencilik, enerji, turizm, avcılık, altyapı yatırımları- kamu yararı bahanesiyle korunan alanlara girmesinin önünü açılmaktadır. Gerçekten şunu belirteyim ya, avcılık mesela, avcılıkta kamunun nasıl bir yararı olabilir, ben merak ediyorum, sormak da istiyorum. Yani "kamu yararı" ifadesi, kesinlikle bir kamuflej materyali olarak kullanılıyor onu söyleyeyim. Misal, az önce diğer vekil arkadaşlar da örnek verdiler. Dersim'de nesli tükenmekte olan dağ keçileri hobi amaçlı, işte sermayedarlara da av merakı olan zengin insanlara ihale yoluyla bir spor aracı olarak o dağ keçileri peşkeş çekildi resmen. Burada kamu yararı nerede? Yani bunu sormak istiyorum, cevabını da duymak istiyorum doğrusu.

Bu, geçmişte zeytinlik, mera ve orman alanlarının maden ve enerji yatırımlarına tahsis edilmesiyle oluşan yıkımın şimdi doğa koruma alanlarına taşınması anlamına gelmektedir. Zeytinliklerin enerji şirketlerine, ormanların maden şirketlerine devredilmesiyle başlayan süreç bugün millî parkları aynı akıbetle karşı karşıya bırakmaktadır. Millî parkların ve koruma alanlarının işletmeye açılması, bu teklifin en tehlikeli yönlerinden biridir.

Bu düzenleme, doğayı ekonomik kaynak olarak gören ve koruma ilkesini piyasalaştıran bir anlayışın ürünüdür. Özel şirketler eliyle işletme modeli doğa koruma alanlarını gelir üretme sahalarına dönüştürmekte, doğa üzerindeki baskıyı artırmakta, tabiatları parçalamakta, yaban hayatını rahatsız etmektedir ve ekosistem dengelerini geri dönülmez bir biçimde bozmaktadır. Marmaris'te Sinpaş'ın Kızılıbük projesi bunun en çarpıcı örneklerinden biridir. Mahkeme kararıyla iptal edilen ruhsatlara rağmen inşaatlar sürdürülmüş, yerel yönetimlerin ve halkın iradesi yok sayılmıştır. Bu fiilî durum doğa hukukunun nasıl etkisizleştirildiğini göstermektedir. Doğa koruma ve mevzuatı bu düzenlemeyle birlikte bir işletme mevzuatına dönüşmekte, koruma alanları turizm, enerji, iletişim ve altyapı yatırımlarıyla kuşatılmaktadır. Bu teklifin uygulanması hâlinde doğa üzerindeki denetim bilimsel ilkelere değil, idari takdire ve ekonomik çıkar ilişkilerine göre şekillenecektir. Kamu yararı gibi soyut kavramların yargı kararlarını etkisizleştirmek ve planlama süreçlerini baypas etmek için kullanıldığı önceki örnekler bu teklifin doğuracağı keyfiyet riskini açıkça göstermektedir. Bu anlayışın doğrudan sonucu doğa koruma alanlarının idarenin de sermayenin ortak kontrolüne girmesi, koruma yerine işletme, doğa yerine gelir, kamusal yarar yerine ticari çıkarın öncelenmesidir.

Özel sermayeye tahsis... Bu kısmına aslında değinmeyeyim. Tabii, bizde de DEM PARTİ olarak doğayı metalaştıran, yaşamı piyasalaştıran her politikaya karşıyız. Bizim için doğa yatırım alanı değil, kolektif yaşamın, özgürlüğün ve geleceğin temelidir. Bu nedenle, doğa koruma alanlarını işletmeye açan, denetimi ortadan kaldıran, "kamu yararı" kavramını keyfiyetin aracı hâline getiren bu düzenlemeye karşı çıkmak yalnızca ekolojik bir sorumluluk değil, siyasal ve toplumsal bir zorunluluktur diyorum.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHİT KIRIŞCI - Sayın Demir, çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, uygun görürseniz bir yirmi dakika ara verip ondan sonra toplantımıza kaldığımız yerden devam edelim.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 16.36

BAŞKAN: Vahit KİRİŞÇİ (Kahramanmaraş)
BAŞKAN VEKİLİ: Muharrem VARLI (Adana)
SÖZCÜ: Adem KORKMAZ (Burdur)
KÂTİP: Ruken KİLERCİ (Ağrı)

----- 0 -----

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Evet, arkadaşlar, toplantımıza kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Söz talebi vardı.

Sayın Çilez, buyurun.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yeni yasama yılımızın ilk kanun tekliflerinden bir tanesinin, Millî Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Komisyon görüşmelerini yapıyoruz. İnşallah hayırlı uğurlu olur.

Burada değerli muhalefet milletvekili arkadaşlarımızın eleştirilerini de dinledik. Tabii, yapılan eleştirilere baktığımızda, tüm kanunlarda aynı kalıp, aynı bakış açısı ve hemen hemen aynı sözlerle gelen eleştiri var. Teknik bağlamda eleştirilerini ileten arkadaşlarımız da oldu; tabii, bunları görüşeceğiz hem Komisyon safhasında hem de Genel Kurul safhasında, inşallah hayırlı bir kanunu vatandaşlarımız için çıkartacağız.

Şimdi, bu kanunda ne diyor? Bu kanuna şöyle baktığımız zaman esasında doğayı koruma alanında resmen bir reform yapıldığını söyleyebiliriz. Koruma-kullanma dengesi içerisinde bütüncül bir bakış burada amaçlanmış. Bu düzenleme Türkiye'nin doğa koruma anlayışını çağın gereklerine uyarlayan köklü bir reformdur diyebiliriz. Amaç yalnızca kurum düzeni değil, doğa, çevre ve kalkınma dengesinin güçlendirilmesini içeriyor. Koruma ile sürdürülebilir kullanım birlikte gözetilmektedir. Kamu yararı ve zaruret ilkesi burada korunmuştur.

Tabii, gelirlerle alakalı birkaç madde olduğu zaman da muhalefetin bazı eleştirilerine maruz kalıyoruz.

Şimdi, burada, değerli arkadaşlar, baktığımızda, elde edilen her gelir yeniden doğa için harcanmaktadır. Bakım için, onarım için, biyolojik çeşitlilik için, yani her bir kuruş doğa için harcanacak. Kaynak yönetimi ilk kez bu kadar doğrudan doğa lehine yönlendirilmektedir.

Yine, kaçak avcılıkla mücadelede yeni bir döneme giriyoruz, ceza ve ıslah bir arada burada amaçlanıyor. Eğitim ve rehabilitasyon sonrası belge alınabilmesi getiriliyor. Yalnızca cezalandıran değil, bilinçlendiren bir sistem kuruluyor. Doğa korumanın, artık, cezadan çok farkındalık temelli bir politika hâline getirilmesi amaçlanıyor. Doğa koruma ve millî parklar görüşü tüm planlarda zorunlu hâle getiriliyor arkadaşlar. Kurumsal çatışmaların böylelikle sona ermesi amaçlanıyor. Koruma artık yerel siyasetin değil, ulusal çevre politikasının bir konusu hâline getiriliyor. Ekolojik bütünlüğün kurumlar arası koordinasyonla sağlanması amaçlanıyor ve burada, ilk kez, av ve doğa koruma memuru ile alan kılavuzluğu kanuna giriyor. Yerel halk eğitilerek doğa rehberliği yapabilecek, hem ekonomik olarak oradaki vatandaşlarımız desteklenmiş olacak hem de burada, doğanın korunmasıyla alakalı, o yerel halkın katkısı azami derecede sağlanmış olacak. Koruma politikalarını halkla bütünleştiren önemli bir yenilik burada gündeme alınmış oluyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada, cevap olarak değil ama dikkat çekildi, şimdi, ağaçlandırmayla alakalı da bir iki hususa değindi arkadaşlar. Değerli arkadaşlar, ağaçlandırma konusunda Orman Genel Müdürlüğümüz, Tarım Bakanlığımız âdeta bir devrim yaptı, çok muazzam işler yapıyorlar. Türkiye ağaçlandırmada Avrupa 1'inci, dünya 4'üncüsüdür arkadaşlar, rakamlar nettir. Her yıl, bakın, son üç yılda, 2023'te 545 milyon, 2024'te 500 milyon, bu yıl, inşallah, 500 milyon fidan olmak üzere üç yılda 1,5 milyar fidan toprakla buluşuyor. İşte, yeşil vatanın en somut göstergesi yaptığımız bu ağaçlandırma faaliyetleridir.

Yine, ağaçlandırmaları bir yandan yapıyoruz, diğer taraftan da yangınlarla mücadele ediyoruz. Yangınlar konusuna da değinen değerli milletvekili arkadaşlarımız oldu. Küresel iklim, maalesef, her alanda bizi zorluyor. Özellikle yaz dönemlerinde yaşanan o çok ciddi kuraklık, nem seviyelerinin düşmesi gibi etkenler ormanlarımızın yanmasındaki en büyük etkenlerden oluşuyor. Tabii, burada, vatandaşımızın bilinçlendirilmesi, kişisel hatalar, bunlar da çok önemli yer tutar bu konuda. O rakamlar da Orman Bakanlığımızda mevcut. Ama yangınlara biz muazzam bir şekilde müdahale ediyoruz, müdahale sürelerini çok kısalttık. 105 helikopter, 27 uçak, 14 İHA ve 5 bin kara aracıyla dünyanın en güçlü, bakın, filosuna sahibiz. Yangın çıkmadan önlem alan bir sistemi kurduk biz. Bunun için çok yoğun mücadele ediyoruz. Yalnız, bireysel, özellikle kişisel kaynaklı -bakın, yüzde 95'e yakın, aldığım bilgiler o şekilde- yangınların önüne geçmekte zorlanıyoruz. O dikkatsizlikler, o duyarsızlıklar bizi maalesef mahvediyor.

Değerli arkadaşlar, korunan alanlarla alakalı şöyle rakamlar vereyim: 2002'de 172 iken korunan alan sayımız 2025'te 688'e yükseltilmiş. Büyüklük olarak, alan olarak baktığımızda, 818 bin hektardan 3,4 milyon hektara çıktı, yaklaşık 4 kattan fazla bir artış söz konusu korunan alanlarımız itibarıyla. Tabiat parkı sayımız 17'den 274'e, sulak alan sayısı 9'dan 136'ya ulaştı. Ziyaretçi sayısı 5 milyondan, 62 milyona çıktı. Doğayı halkla buluşturduk. Halkımız artık bu tür yerlere gitmeyi, buraları kullanmayı sever hâle geldi. Bu kanunla da aslında bu buluşmayı iyi bir şekilde yönetmeyi arzu ediyoruz; bunu inşallah başaracağız.

Değerli arkadaşlar, şimdi, imara açılmayla alakalı da tabii eleştiriler oldu. Tabii, bunların çok doğru şeyler olmadığını görüyoruz. Yeni tesis değil, buralarda mevcut altyapının iyileştirilmesi hedefleniyor. Turizm amaçlı tesisler zaten Çevre Bakanlığı iznine tabi. Bizim buradaki amacımız doğayı tahrip etmek değil, kontrollü turizmle yaşatmak.

Şimdi, bakıyoruz, bu alanların, koruma alanlarının sadece binde 7'sinde mevcut işletmeler var. Bunlar sadece oradaki binalar değil, piknik alanları da bunun içerisinde. Buralarda yapılan doğa spor alanları, hepsini topladığınızda binde 7'sini ancak buluyor ve asıl amacımız bu rakamı büyütmek, çok büyük geliştirmek değil, mevcut yapıların iyileştirilmesi, güzelleştirilmesi ve halkımızın hizmetine sunulmasıdır ve burada bir milletvekili arkadaşımız şunu söyledi: "Doğal parklarda yatırım yapmayı bekleyenler var." Burada rantla alakalı bir konuyu gündeme getirdi. İşte aklı neyse fikri odur derler dervişin, oraya doğru gidiyor bu laf da.

Değerli arkadaşlar, bakın, biz burada mevcut imar planlarındaki uygulamalar neyse...

AYHAN BARUT (Adana) - Nereye gidiyor mesela?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ayhan Bey kardeşim, burada, bakın, şimdi orası siyasi polemige girer, daha teknik konuda konuşalım.

AYHAN BARUT (Adana) - Oraları açmayalım yani açarsak biz daha çok şey söyleriz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Mevcut imar planında ne varsa o var. Yoksa yeni bir alanı imara açalım, ona verelim, buna edelim; bunla ilgili bir niyetimiz yok bu kanunu yaparken.

Bakin, değerli arkadaşlar, ormanlar bir rant alanı değil. Bu ormanları bize bir emanet olarak görüyoruz.

AYHAN BARUT (Adana) - Biz de aynı şeyi diyoruz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ve bunu geliştirmek ve gelecek nesillere daha büyük orman varlığını aktarmak en büyük isteğimiz, en büyük amacımız. Bu da yani sloganist bir anlayışla, pankartlarla değil, yine, bu yasalarla konulan bu çerçeve içerisinde, faaliyetlerle mümkün oluyor.

Sonuç olarak şunu söyleyebilirim: Bu yasayla biz doğa koruma ile kalkınmanın çatışmadığını, tam tersine, birbirini tamamladığını vurgulamak istiyoruz. Bürokratik karmaşayı kaldırıp kurumlar arası uyumun sağlanması ve bunun yanında da yereli sürece katmayı hedefliyoruz. Gelecek nesillere daha yeşil, daha yaşanabilir bir Türkiye bırakma kararlılığını bu kanunla net bir şekilde ortaya koyuyoruz diyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ediyorum Sayın Çilez.

Sayın Başkan, söz talebiniz devam ediyor mu?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Evet efendim.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Peki, buyurun.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Başkanım, şahsınızı ve Komisyon üyelerimizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, yıllarca milletvekili olmak için bir uğraş ve çabanın içerisinde olduk, burada bulunan arkadaşlarımızın olduğu gibi. Kimimize hemen nasip oldu, kimisine biraz uğraşarak nasip oldu. Tabii, olduktan sonra da umduklarımız ve ummadıklarımızla karşılaştığımız durumlar oldu. Allah herkesi umduklarına nail, ummadıklarından emin eylesin.

Benim ummadıklarımın bir tanesi şuydu: Meclis grubunda söz alan muhalefete mensup milletvekillerinin değerlendirmelerinde "Biz iktidar partisi milletvekilleri attığımız her adımda, hazırladığımız her teklifte, aldığımız her sözde ülke ve millet aleyhine işler yapıyoruz, bunlara niyetleniyoruz, iyi şeyler yapıyormuşuz gibi görünsek de aslında onun altında -Sayın Fethi Güreş'in dediği gibi- bir çapanoğlu var." şeklinde değerlendirmeler önceleri beni biraz şaşırttı. Dedim, ya, hakikaten öyle miyiz, bir bakayım şöyle, ne durumdayız, acaba saldım çayıra Mevla'm kayıra yürüyor muyuz diye yine de bir çek etme ihtiyacı hissettim ama gördüm ki hiç de öyle değil.

Yine, Orhan Sarıbal Bey konuşmasına sehven "1919" diyerek başlayınca Gazi'nin bir sözünü söyleyecek zannettim. İşte "Geldikleri gibi giderler." "Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri..." Fakat yanlış söylediğini, 2019 ve Cumhurbaşkanımızın sözlerine... Olur, insandır, şaşar.

AYHAN BARUT (Adana) - Sürekli şaşıyorsunuz.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Biz de bu tür hataları zaman zaman yapabiliriz konuşmalarımızda, söylemlerimizde.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanımızın sözlerinde doğayı, çevreyi, sahilleri korumaya yönelik ifadelere, Orhan Bey "aslında tersi düşüncelerinin vücut bulması" şeklinde bir ifade kullandı. Öyle olunca, konuşma sürem gelene kadar...

Bu arada bir de oylamaya gittik geldik, biraz da konuşmaya yetişeyim diye de koşarak geldim. Bir durup bir nefes alayım.

Konuşma sürem gelene kadar bir araştırma yaptım. Şimdi, bizim ana muhalefetimizin tabii ki çevre üstüne hassasiyetini, pankart çevreciliğini, söylem çevreciliğini iyi bilen birisi olarak mesela şu okuyacaklarımın, bırakın olumlu konuşmalardan olumsuzluklar çıkartma adına, olumsuzluğun vücut bulmuş hâli olduğuna hepiniz hak vereceksiniz.

Çevre örgütleri, CHP güdümünde hareket eden çevre örgütleri İBB için orman eylemi yaparken bizzat İBB'nin vukuatlı olduğu doğa katliamlarına sessiz kalmışlardır. Beşiktaş Çırağan Caddesinde 112 çınar ağacı kesilmişti. İBB illegal ağaç kesimi nedeniyle Orman Bölge Müdürlüğü tarafından cezai işleme muhatap edildi. Emirgan Korusu'ndaki dışbudak ağaçlarına dadanan İBB görevlileri 54 ağacı testereyle kesmişti. İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü tarafından Emirgan'daki usulsüz kesim nedeniyle İBB Park, Bahçe ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığı hakkında idari para cezası düzenlendi. Üsküdar Vaniköy'de boğaza nazır alanda gerçekleştirilen doğa talanına CHP'li İBB yönetimi göz yummuştu. Ortaya çıkan skandalda çivi çakılması bile izne bağlı olan alandaki kaçak yapılaşmaya İBB'nin basit onarım izni verdiği ortaya çıkmıştı. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının mühürlediği villadaki kaçak yapıların yıkımı Bakanlık tarafından gerçekleştirilmiştir.

Yine, İBB'nin Kadıköy ile Kartal ilçeleri arasındaki bölgede çevre tahribatı gerçekleştirdiği belirlenmiştir. İBB ekiplerinin...

AYHAN BARUT (Adana) - İBB'yi mi konuşacağız, genel siyaseti mi yoksa kanunu mu konuşacağız?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Çevre konuşuyoruz, ağaç konuşuyoruz efendim.

AYHAN BARUT (Adana) - Eğer öyle konuşacaksak şimdi yani konuya dönmezsek aksi takdirde bu şey gitmez.

MEHMET BAYKAN (Konya) - O zaman Cumhurbaşkanımızı konuşmayacaksınız. İBB ekiplerinin Bostancı Mahallesindeki yol kenarında bulunan ağaçları kestiği kaydedilmiştir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Arkadaşlar, karşılıklı olmasın.

AYHAN BARUT (Adana) - Bizim konuşmacılarımıza müdahale edenler şimdi kendisi...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Birbirimizi dinleyelim.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bostancı'dan Kartal ilçesine kadar uzanan sahil şeridi boyunca ağaç katliamı gerçekleştirdiği görülmüştür. Gülhane Parkı'nda 50 ağaç kesilmiştir. Zeytinburnu ilçesinde deprem parkındaki ağaçlar kesilmiştir.

Bu niyetinde olanı ortaya koyma adına, yine, tarihsel bir örnek vermek istiyorum: Öyle 2019 falan değil daha gerilere gidiyor. Şu okuyacağım metni lütfen dinleyin, sonrasını ifade edeceğim. "Bir gün imar mütehassısına birinin yaptıracağı ev projesi getirmişlerdi. Mütehassıs bana geldi, Çankaya'dan getirdikleri için tasdik ettim. Fakat 'Bu sokağa dükkân yapılmayacak.' dedi. O ev şimdiki Mithatpaşa Caddesinde dükkânsız yapılmıştır fakat bir İstanbul milletvekili garaj bahanesiyle aynı sokaklardan birinde dükkân kaçırdı, bir başka milletvekili kat kaçırdı, belediye göz yumdu. Yerli imara yıllarca hâkim olanlardan biri Ankara'ya on parasız gelmişti, yüz binlerce lira kazandı ve parasını Amerika'ya aktardı. 1945'te New York'a gittiğim vakit Ankara'daki ecnebi inşaatından çalan bir

hırsız mühendisle onun şirket kurmuş olduğunu öğrendim." diyerek yaşanan inşaat vurgununu gözler önüne seriyordu. Bu satırlar Çankaya, Zeytindağı gibi başucu kitaplarının yazarı Falih Rıfkı Atay'a aittir ve yine şu cümle de o kitaptandır, Çankaya kitabından: "Sabit olmuştur ki Gazi Mustafa Kemal şapka ve Latin harfleri devrimlerini başarabilecek kadar kuvvetli bir idare kurmuş fakat bir şehir planını tatbik edebilecek kuvvette bir idare kurmaya ne yazık ki muvaffak olamamıştır."

Şimdi, yine Orhan Bey...

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sıra Atatürk'e mi geldi?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Falih Rıfkı diyor efendim, başucu kitabı, Falih Rıfkı'nın kitabından okudum. Burada Atatürk'e bir söz söylemiyor efendim. Atatürk'ün ülke yönetimi adına kurduğu idareyi imar planlarında maalesef...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Siz, Sayın Başkan, çarpıtıyorsunuz, çarpıtmayın.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Efendim, başucu kitabı. Bırakın şimdi, Atatürk istismarı yapmayın! Atatürk istismarı yapmayın!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Gökdelenleri ben yapmadım İstanbul'a.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Arkadaşlar... Sayın Aygun...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bursa Milletvekilimiz Sayın Orhan Sarıbal Bursa'da suyla ilgili yaşanan sıkıntılardan bahsetti. Orhan Bey, Bursa'da yaşanan su sıkıntısı takip ettiğimiz kadarıyla merkezî idarenin eksikliklerinden değil, Büyükşehir Belediyesinin su yönetimi konusundaki beceriksizliklerinden kaynaklandığını düşünüyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Baykan, Büyükşehir kimdeydi düne kadar?

AYHAN BARUT (Adana) - Ben bir şey sorabilir miyim?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - İktidarda da aynı sorun var.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Arkadaşlar...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Siz bırakın bu Atatürk istismarını ve Falih Rıfkı Atay'ın kitabından iki satır okudum, tahammül edin, tahammül edin.

AYHAN BARUT (Adana) - Mehmet Bey, siz cevap makamı mısınız?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Şimdi, efendim, gelelim eleştirilerinize.

AYHAN BARUT (Adana) - Cevap makamıysan...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Eleştirilerinize baktığımız zaman, sizin tahsislerle, sizin yeni izinlerle ilgili dile getirdiğiniz konular zaten...

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Cevap hakkımızı kullanacağız, merak etmeyin.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Arkadaşlar...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Başkanım, arkadaşların müdahalesi devam ederse ara verelim biraz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Hayır.

AYHAN BARUT (Adana) - Sen konuya dönmüyorsun ki İBB'yle uğraşıyorsun, Orhan Sarıbal'la uğraşıyorsun.

Bir de cevap makamıysan da bilelim. Burada Başkan var.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Karşılıklı olmasın, sözlerimizi tamamlayalım.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bizim burada değerlendirmelerimiz, arkadaşlar, tahsis konusu bu kanuna 1983'te girmiş, yeni gelen bir şey yok. 1983'te giren tahsis konusuyla alakalı size göstereceğim şu tabloda 2002'den sonra ormana turizm tesis izni vermekle alakalı AK PARTİ'nin verdiği kaç izin var biliyor musunuz?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - 2018'de Sayın Baykan, 860 kilometre...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Tahmin edin bakalım kaç izin var: Sadece 1.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Yapma ya!

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Arkadaşlar, karşılıklı olmasın.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Zatialinize bir müdahale olduğunda hemen isyan ettiniz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bak, ben sana rapor veriyorum.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Lütfen dinleyin bizi. Lütfen dinleyin.

1 tane izin verilmiş AK PARTİ döneminde turizm izni.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Zaten izinsiz yapıyorsun ki. Gel Kazdağları'nda...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Tabii, tabii; Kazdağları'nda sizin yaptığınız kaçak villaları da gösterelim, kestiğiniz ağaçları da gösterelim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Kaç defa geldin Kazdağları'na, kaç defa!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Her birinin oradaki sahip olduğu arsalardan da haberdarız Beyefendi!

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sataşmaya gerek yok.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bizim ifade ettiğimiz noktada şunu net olarak söylemek isterim ki bir izin verilmişken sizin burada söylemek istediğiniz konularda sanki yeni bir izin, kanun maddesi geliyor gibi, sanki yeni bir tahsis, kanun maddesi...

AYHAN BARUT (Adana) - Evet.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Alakası yok. 1983'te çıkan Kanunda ne varsa aynıdır.

AYHAN BARUT (Adana) - Koskoca Bakanlıktan bahsediyorsunuz, Genel Müdürlüğe indirgiyorsunuz.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Değişen şey, Sayın Başkanım, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde Millî Parklar Genel Müdürlüğü'nün yeni yapısının kanunda vücut bulmasıdır.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Millî Sarayları bile aldınız Meclisten.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bir kere, kafanızın arkasındaki hep bu "Acaba mı, Recep ağa mı?" düşüncelerini... Lütfen sakın olun. Her birimiz, biz de en az sizin kadar bu ülkeyi seviyoruz, bu vatani seviyoruz, ormanları seviyoruz, dağları seviyoruz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Hiç alakası yok, hiç yok.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bu ülkenin keçilerini seviriz, bütün ülkeyi seviriz.

Sizdeki sıkıntı şudur: Bu ülke büyüdükçe -sizin hafızanız havsalar- bu ülkenin yeni noktalarını algılamakta sıkıntı çekiyorsunuz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Büyüdükçe batan bir ülke görürüz sayenizde, büyüdükçe batan bir ülke, doğru.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bunun için de ideolojik, bunun için de pankart siyaseti yapmaya devam ediyorsunuz. Arkadaşlar, Allah aşkına, bir elektrik hattı çekiliyor, arada bir orman var. O ormanda nereden geçecek o elektrik hattı? Ya da o ormanın, o millî parkın etrafında yaşayan orman köylülerinin su, elektrik, doğal gaz ihtiyacı nereden görülecek? Bir kere daha tekrar ediyorum: AK PARTİ'nin 2002'den bu tarafa verdiği turizm izni, o da Turizm Bakanlığına plaj izni olmuşken, siz nasıl bu kanunun, düzenlemelerin, eskinin mevcuda uyarlamasını sanki ortalık birbirine girecek... Ya, bir millî parka HGS kaydıyla girmenin ne sakıncası var?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Zaten giriyor Sayın Baykan, zaten giriyor.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Arkadaşlar, avcılığa kayıtlı olmayan bir kişinin kaçak avdan yakalanıp onun belgelendirilmesinin ne sakıncası var? Avcılığa kayıtlı olan bir kişinin de yasak avda yakalandığında bir maçta kırmızı kart görüp dışarıda kalıp ceza alınması gibi iki yıl dışarıda kalıp devam edecekse sisteme dâhil olarak devam etmesinin ne sakıncası var? Diğer taraftan, uluslararası örgütler bazı alanlarda avcılığın, nesillerin yürütmesi adına, nesillerin korunması adına gerekli, olması gereken bir uygulama olarak görüyorken sizlerin buna karşı çıkmasını doğrusu anlayabilmek mümkün değil arkadaşlar.

Döner sermaye zaten var sistemde, yeni bir şey gelmiyor.

Lütfi Elvan Bakanımız ne güzel söylemiş, Bakanlıkta olan döner sermaye kaldırılacak, elden geldiğince olan yerlerden vazgeçilecek.

AYHAN BARUT (Adana) - Kalkıyor mu? Artıyor, her gün her yerde artıyor.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bakanlıkta olan döner sermaye Genel Müdürlük bünyesinde devam ediyor ve üstelik ve üstelik millî parklardan elde edilen ceza, idari cezalar vesaire, bunlardan elde edilen gelirin büyük oranda yine millî parklarda kullanılması için bir yol açılıyor. Bir vatandaş gece vakti gelmiş, 4 sandalye, 2 masa, 1 çatı bir kaçak yapı oluşturmuş millî parklarda arkadaşlar; onu ertesi gün hemen Millî Parkların görüp ortadan kaldırmasının... Bir taraftan siz "Peşkeş çekeceksiniz." diyeceksiniz, bir taraftan 4 masa, 1 sandalye, 1 çatıyla orada kendine tesis kuran vatandaşın tesisinin anında kaldırılmasına karşı çıkacaksınız. Yani bazı eleştirilerde elbette bizim değerlendirme yapmamız, bizim kanuna imza atanlar, kanunu çalışanlar olarak değerlendirme yapmamız, sizlerin kıymetli fikirlerini de ortaya koymamız tabii ki gerekli, tabii ki gerekli.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Hangi fikri bugüne kadar dikkate aldınız ya?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ama birçok kanun görüşmesinde -Sayın Başkanım, eski dostuz- muhalefetin getirdiği öneriler Genel Kurulda dikkate alınmıyor mu?

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Ya, Mecliste muhalefetin hangi söylediğini kabul ettiniz bugüne kadar?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Alınmıyor mu dikkate, alınmıyor mu dikkate? Vallahi, geriye yönelik birçok kanunda...

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Neyi aldınız?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Başkanım, lütfen, rica ederim, siz başka bir muhalefet partisinin Belediye Başkanırken ben gelip sizin ilçenizde birçok yatırım yaptım, "muhalefet belediyesi" mi dedim?

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Mecbur yapacaksın.

MEHMET BAYKAN (Konya) - İşte, hah, hah, burada anlaşalım.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Mecbur yapacaksın.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Burada anlaşalım, burada anlaşalım. Beyefendi, burada anlaşalım, burada anlaşalım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Anlatma bana hikâye!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bakın... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Baykan...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bitiriyorum.

Burada anlaşalım Başkanım. İşte, bir iktidar...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Baykan, arkadaşlar...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Başkanım, bitiriyorum, müsaade edin.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Baykan, lütfen...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Müsaade edin, bitiriyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Lütfen...

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Aydınlatma direklerini getirip...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Müsaade edin Başkanım, müsaade edin, bitiriyorum.

Şimdi, bürokrasinin mensubu genel müdürler, bakan yardımcılar, daire başkanları; bu arkadaşlar bu ülkenin evlatları; yanlışa onlar izin vermezler, onlar uyarırlar. Biz de o günün bürokrati olarak mecburuz tabii ki ülkemizin dört bir tarafına yatırım yapmaya.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Hikâye...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Hangi Genel Kurulda hangi maddenin uygun olanı değiştirilmedi Allah aşkına?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Öğretmenlerle ilgili bir kanun vardı, dedim ki...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Şimdi Orhan Bey bana güzel güzel bakıyor; o da biliyor Bursa'da yaşanan su sıkıntısının Belediyenin uygulamasına bağlı olduğunu, isale hattının yapılmadığını diyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bırak bu işleri!

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Ya, onunla ilgili araştırma önergesi verdim, reddettiniz. Yazık günah ya, milleti bu kadar ahmak yerine koyuyorsunuz!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederiz.

Evet, değerli arkadaşlar, Komisyon üyelerimizin, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın değerlendirmelerini aldık. Şimdi de Komisyonumuzun üyesi olmayıp söz talebinde bulunan...

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Başkanım, cevap hakkı...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Onları vereceğim, onları vereceğim, evet.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Başkanım, yerinde alalım sözümüzü.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Olur, yerindedir, sıkıntı yok.

Mehmet Bey, önce size mi?

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Doğru değil.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Tanal'a vermiştiniz.

AYHAN BARUT (Adana) - Hocam bir sürü laf söyleyecek, genel politika yapacak, siyaset yapacak, İBB'yi karıştıracak...

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Bağırarak suçluluğunu gizleyemez. Ortada bir suç var, suçlu ortada.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Arkadaşlar, söz vereceğim.

Evet, buyurun.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, Kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarım, kıymetli milletvekilleri, kıymetli bürokratlarımız; öncelikle hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Ben her teklifin altında "Çapanoğlu var mı?" düşüncesinden arı olarak köylerimizi, beldelerimizi, bölgelerimizi ve ülkemizi ilgilendiren bir konu üzerinde konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım.

Sayın Başkan, kıymetli üyeler; bugün burada görüşmekte olduğumuz kanun teklifleri yalnızca bir yasa düzenlemesi değil, aynı zamanda doğamızla, toprağımızla, insanımızla kurduğumuz bağın yeniden tanımlanmasıdır.

Hazırlanan kanun tekliflerinin genel gerekçelerinde ifade edildiği üzere, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün yeniden yapılandırılmasını, orman ve korunan alanlara ilişkin iş ve işlemlerde yetki ve sorumlulukların açık biçimde belirlenmesini sağlamaktadır; bu sayede, uygulamada karşılaşılan hukuki belirsizlikler ve benzeri sorumlulukların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Sayın Başkanım, ilimiz Afyonkarahisar özelinde ve Türkiye genelinde 2022 yılından itibaren takip ettiğim, yirmi altı yıldır çözüm bekleyen bir konuyu paylaşmak istiyorum: Afyonkarahisar İhsaniye ilçesi Ayazini köyüne 1999 yılında köy muhtarlığı tarafından 220 arsa dağıtılmıştır. Yapılan arsa dağıtımında vatandaşlarımız paralarını ödemiş, tapularının fotokopisini almıştır fakat o dönemde satış esnasında orman avukatı ve mühendisi bulunmadığı için kadastro işlemleri sırasında söz konusu arsalar orman vasfında kalmıştır; üzerine, bir de vatandaşlarımız ceza bedelleri ödemişlerdir. Hâlbuki, 2B yasaının ek 16'ncı maddesi yerleşim yerlerine yakın alanların orman vasfından çıkarılmasını öngörmektedir.

Biz Ayazini konusuyla ilgili çalışmalarımıza başladıktan sonra Türkiye'nin birçok yerinden bize ulaşan vatandaşlarımız oldu. Bu sebeple, Sayın Başkanım, bu konu sadece Afyonkarahisar ilimizi ilgilendiren bir konu değil, tüm Türkiye'yi ilgilendiren bir konudur. Bu durum yıllardır takip edilen bir konu olup her 2 kanun teklifinde de yapılacak değişikliklerle hem hukuki belirsizliğin giderilmesi yaklaşımı hem de yetki devri ve kurumlar arası netlik getirilmesi düzenlemeleri açısından önem taşımaktadır. Yani orman vasfında kalmış, fiilen yerleşim yeri olarak kullanılan taşınmazların hukuki statüsünün netleştirilmesi vatandaşın haklarının korunması ve korunan alan yönetiminin etkinliği açısından kritik bir adım olacaktır. Bu tekliflerin hem doğamızı koruyan hem de vatandaşlarımızın mağduriyetini çözen düzenlemeler olarak hayata geçirilmesini diliyorum, Bakanlığımıza çalışmalarından dolayı çok teşekkür ediyorum.

Aşağı yukarı yedi yıldır bununla uğraşıyorum; Bölge Müdürlüğümüzden ayrı, Genel Müdürlüğümüzden ayrı ama bu arada tapusunu almış olmasına rağmen oraya ev yapamayan vatandaşlarımızın dertleri çok farklı. İnşallah, bu çalışmadan sonra Genel Müdürlüğümüze verilen yetkiler sayesinde doğru şeyler olacağı inancı içerisindeyim ve bu konunun ülkemize, milletimize hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, size de çok teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Taytak, çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar, aziz basın mensupları; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz bu teklif yalnızca birkaç teknik değişiklikten ibaret değil. Dikkatle incelediğimizde tam 103 yerde "genel müdür" kavramı geçiyor Değerli Başkanım ve bu teklif 6 değişik kanun ve 1 kanun hükmünde kararname, 4 tane bakanlığı ilgilendiriyor.

Aslında teklife hemen baktığımız zaman -ben bir hukukçuyum- hukukçu gözüyle taradığımızda -gelen bürokratların içerisinde 1 avukat arkadaşımız var; yanlış bir şey söylersem hukukçu arkadaşlar beni lütfen düzeltsinler- burada yetki... Uygulanacak olan idari yaptırımlara karşı açılacak davalar Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne karşı açılır. Bu hüküm idare hukuku bakımından son derece sorunludur, hukuka uygun değildir. Burada, Genel Müdürlüğün tüzel kişiliği yoktur. Genel Müdürlük Bakanlığa bağlıdır. Açılacak her türlü dava, Bakanlığın tüzel kişisi olduğu için, Bakanlığa açılmalı. Değerli Başkanım, teknik hukuk açısından bu, Anayasa'ya aykırıdır. Hukukçu arkadaşlarımız vardır. Böyle yaparsanız, siz Türkiye'de her türlü genel müdürlükle ilgili davaları oraya verirsiniz dava, hukuk açısından bir karmaşa, bir kaos yaratmış olursunuz. Teknik hukuk açıdan bu, hatalı, yanlış; bu hatadan geri dönülmesini istirham ediyorum.

Ve burada, Anayasa'nın 123'üncü maddesinde yer alan "idarenin bütünlüğü" ilkesine aykırıdır çünkü bakanlıklar yerine genel müdürlüklere doğrudan yetki vermekle siyasi ve hukuki sorumluluk alt kademeye devredilmektedir. Burada demek ki yetki kimde ise sorumlu odur Değerli Başkanım. Siz Bakanlık yaptınız, devlet insanısınız, bu işin içerisinde gelen birisiniz. Yani, ben kalkıp sorumluluğu bakanlığa vereceğim, yetki de bende olacak; öyle bir hukuk düzenlemesi yok. Ve burada, bu şekilde, demek ki, acaba... Aklı hemen şu geliyor: "Bu, Kartalkaya'da turizmle ilgili, yanan otelle ilgili Bakanlık sorumludur, sorumludur." dedi herkes. Acaba bakanlıklardaki sorumlulukları genel müdürlüklere atmak için mi bu geldi? Bu aklı geldi çünkü bunu içerisinde Turizm Bakanlığı da var, Orman İşletme de var yani diğer bakanlıklar da var. Bu, hiyerarşik denetimi zayıflatmakta, kamu yönetiminde hesap verebilirliği ortadan kaldırmaktadır.

İkinci olarak, Değerli Başkanım, Anayasa'nın 56'ncı maddesi devlete herkesin sağlıklı, dengeli bir çevrede yaşama hakkını sağlama görevini yükler. Doğayı, ormanı, suyu, havayı, biyolojik çeşitliliği korumak teknik değil, siyasi bir sorumluluktur. Bu görev genel müdürlük düzeyinde yönetilemez çünkü Anayasa bunu devlete bir ödev, bir sorumluluk olarak yüklemekte çünkü çevre hakkı devletin asli görevidir, asli görevlerinden bir tanesidir. Bunu biz anayasal anlamda bakanlıktan alıp genel müdürlüğe veremeyiz; zayıflatmış oluruz, Anayasa'ya aykırı. Bu teklif çevre hakkını teknik bir idari işleme indirgemekte, kamusal sorumluluğu bürokratikleştirmektedir.

Üçüncü olarak, teklif, Anayasa'nın 73'üncü maddesi anlamında "vergileendirme yetkisi, bütçe hakkı" ilkesine aykırıdır çünkü döner sermaye gelirleri üzerinde idari para cezası tahsilat ve pay dağıtımı öngörülmektedir ancak kamu gelirleri yalnız kanunla düzenlenebilir, yönetmelikle değil. Burada genel müdürlüklere mali güç devredilmektedir; bu da Meclisin bütçe üzerindeki denetim yetkisini fiilen daraltmaktadır.

Dördüncü olarak, Anayasa'nın 43 ve 168'inci maddelerde yer alan "kamu mallarının, doğal kaynakların devlet eliyle yönetimi" ilkesini zedelemektedir çünkü ormanlar, millî parklar, tabiat alanları artık idari takdirle tahsis, kira veya işletme konusu hâline getirilmektedir; bu, doğrudan doğruya "kamu yararı" ilkesini zayıflatmak demektir.

Beşinci olarak, Anayasa'nın 5'inci maddesine göre devletin temel görevleri arasında insanın maddi ve manevi varlığını korumak, çevreyi korumak, refahı sağlamak vardır; bu görev genel müdürlüklere devredilemez çünkü siyasi niteliktedir, Anayasa da güvence altına almıştır; Anayasa'ya aykırıdır.

Altıncı olarak, Anayasa'nın 138'inci maddesinde güvence altına alınan "yargı bağımsızlığı" ilkesiyle dolaylı olarak etkilenmektedir çünkü bakanlık yerine genel müdürlük işlemleri idari yargıda farklı mercilerde görülecektir. Yani, atıyorum, İçişleri Bakanlığıyla ilgili... Orada da genel müdürlük var Sayın Başkanım; siz Bakanlık yaptığınız için içerisinde fiilî olarak, pratik olarak yaşadınız. İçişleri Bakanlığının genel müdürlüğüyle ilgili yapacağı işlemi ben İçişleri Bakanlığına açacağım; buradakinde ben geleceğim, genel müdürlüğe açacağım. Hukukta bir bütünlük vardır yani kaos yaratılmaması lazım, hele hele kanun koyucu... Kanun koyucu bir kanunu halı öreri gibi örmesi gerekirken kaos yaratmak için uğraşmamalı. Bu anlamda, yargısal denetimin parçalanmasına, çevre davalarında yetki karmaşasına neden olacaktır.

Burada, uluslararası hukuk ve sözleşmeler açısından değerlendirildi. Buna nereden geliyorum, uluslararası hukuka da? Anayasa'mızın 90'ıncı maddesinin son fıkrasından geliyorum Değerli Başkanım. Değerli milletvekilleri, Türkiye'de çevre hakkı yalnızca Anayasa'yla değil, uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmıştır. Biri, Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi; değerli vekil arkadaşlardan burada bahsedenler oldu; doğa sisteminin korunmasında "merkezî planlama, kamu denetimi, bilimsel yönetim" ilkelerini zorunlu kılıyor. Bu teklif Sözleşme'nin 6 ve 8'inci maddelerinde öngörülen devlet politikası düzeyinden koruma planlaması yükümlülüğünü ihlal etmektedir yani burada, asıl olan, üst devlet politikasında genel müdürlük düzeyinde değil, bakanlık düzeyinde sözleşmenin 6 ve 8'inci maddeleri ihlal ediliyor.

İkincisi, burada uluslararası sözleşmeler açısından, Türkiye'nin onayladığı Aarhus Sözleşmesi 1998 yılında çevresel konularda halkın bilgiye erişimi, katılımı, yargı yoluna başvuru hakkı vardır ancak bu teklifte yetkiler alt birimlere devredildiği için karar alma süreçlerinde kamu katılımı zorlaşacaktır. Aarhus Sözleşmesi'nin 6 ve 9'uncu maddelerine aykırıdır.

Üçüncü olarak, Türkiye'nin taraf olduğu Bern Sözleşmesi'ne (Avrupa Yaban Hayatı ve Doğal Yaşam Alanlarının Korunmasına İlişkin Sözleşmesi) göre yaban hayatının korunması devlet düzeyinde kurumsal denetimi gerektirir. Bu teklif denetimi idari alt birime devrederek Bern Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesindeki yükümlülüğü zayıflatmaktadır.

Dördüncü olarak, 1994'te onayladığımız İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (Paris Sözleşmesi, 2015) kapsamında ekosistem yönetimi, sürdürülebilir alan planlaması, karbon yutak alanlarının korunması devlet sorumluluğundadır. Bu teklif, tam tersine, bu alanları idari tasarruf konusu yaparak çevresel sürdürülebilirlik yükümlülüğünü zayıflatmaktadır.

Beşincisi, Avrupa İnsan Haklarının 8'inci maddesine; özel hayatın ve aile yaşamının korunması hakkı, çevre hakkı konusuyla ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarına göre devletin çevreyi koruma yükümlülüğü doğrudan insan haklarıyla bağlantılıdır. Bu teklif çevre yönetimini insan haklarından koparıp idari kararlara indirgemektedir.

Genel değerlendirme ve sonuç olarak, bu teklif çevre yönetimini sadeleştiriyor; tam tersine, denetimi belirsiz hâle getiriyor, yetkileri dağıtıyor ama sorumluluğu ortadan kaldırıyor, bakanlıklar arasında koordinasyonu bozuyor -yani daha önce bunlarda bir koordinasyon vardı, bakanlıklar arasındaki koordinasyonu bozuyor- idari vesayeti kaldırmak yerine kuralsızlaştırıyor, bütçe disiplini zayıflatıyor, yargısal denetimi daraltıyor, anayasal yükümlülükleri idari yönetmelik düzeyine indirgiyor.

Sonuç: Bu teklif Anayasa'nın 2, 5, 43, 56, 73, 123'üncü maddelerine aykırıdır. Ayrıca, Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'ndeki, Bern Sözleşmesi'ndeki, Aarhus Sözleşmesi'ndeki, Paris İklim Anlaşması'ndaki, uluslararası belgelerdeki yükümlülüklerle de çelişmektedir. Devletin çevre politikası genel müdürlük düzeyine indirgenemez. Doğayı korumak Anayasa'nın emridir, idarenin tercihi değildir. Bizim görevimiz, ormanı, toprağı, suyu, canlıyı koruyacak hukuku savunmaktır. Bu nedenle, sizden istihdam ediyorum Değerli Başkanım ve Değerli Komisyon üyeleri: Burada, tabii, bunun partisi olmaz; hepimizin yani bizim çocuklarımıza, torunlarımıza bırakacağımız en büyük miras sağlıklı ve dengeli bir çevre, bir yaşam bırakmak; bunun için bir alt komisyona gönderilmesini istihdam ediyorum sizlerden. Tabii, tercih siz Komisyon üyelerinin; ben Komisyon üyesi değilim. Alt komisyona gönderilerek, bu konuda uzman olan öğretim üyelerinin, hocaların çağrılarak dinlenilmesini ve teklifte hukuken sakıncalı

olan, anayasal olarak Anayasa'ya aykırı olan, uluslararası taahhütler açısından riskli görünen bu hükümlerin düzeltilmesini veya tekliften çıkarılmasını sizden istirham ediyorum. Anayasa'ya aykırılık, yetki devri açısından da aslında burada epey bir çalışma var ama burada mesela hemen arkadaşlarımız kendi içlerine diyebilirler ki "Genel müdürlük... Biz burada bunu devredince -onu söyledim- bunun tüzel kişiliği yoktur, bakanlık sorumludur; bunu dediğimizde karşı çıkan da olabilir, saygı duyarım ama Danıştay kararları var, Danıştay idare kararları var. Bunun için, burada "öneriler" kısmında şunu öneriyorum: Alt komisyon dedik. Çevre, orman ve millî parklar yönetiminde yetkiler Bakanlık düzeyinde kalmalıdır, genel müdürlüğe devredilmemelidir. Burada genel müdürlüğe devredilmesinin amacı ne? Varmak istediğimiz amaç ne, o muradı bize anlatırlarsa... Bizi bir ikna etsinler. Yani Bakanlık bu konuda hangi konuda eksik, geri kaldı veya bunu koruyamadı da genel müdürlük "Ben ondan daha iyi iş yapacağım, daha iyi koruyacağım..." Bize bunun amacını, muradını anlatsınlar. Yani, burada genel müdürlükler yalnızca teknik icra, denetim görevlerini yürütmelidir. Yönetmelik yetkileri kanun sınırından açık biçimde tanımlanmalı. Burada yönetmeliğin yetkileri, vesaire; bu kanunda herhangi bir belirleme yok. Sınırları nerede başlıyor Değerli Başkanım, nerede bitiyor, o sınırlar belirlenmeli; keyfi takdir alanları bırakılmamalıdır. Burada keyfi takdir alanları çok fazla. Mademki gerçekten hepimizin ortak amacı bu, çevre kararlarında kamu katılımı ve yargısal denetim güçlendirilmelidir. Döner sermaye gelirleri, millî ve mali işlemler Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetimine tabi tutulmalıdır. Burada Türkiye Büyük Millet Meclisi denetim dışına çıkarılıyor. Neden? Demokratik olan devletler mümkünse kendini denetim altına alır ama burada denetimin dışına çıkıyoruz. Devletin asli görevi, doğayı koruma yetkisini devretmek değil, o yetkiyi hukukun güvencesi altında kullanmaktır. Cumhuriyetin idare geleneği bürokrasinin değil, hukukun üstünlüğüne dayanır.

Söz verdiğiniz için hepinize ben ayrı ayrı teşekkür ediyorum, eğer uzattıysam da özür diliyorum. Bu değişikliklerin, bu taleplerimin gerek Komisyon üyelerince gerek değerli bürokratlar tarafından göz önüne alınmasını istirham ediyorum. Eğer destek isterlerse hukukçu kimliğimizle bu konuda destek vermeye de hazırız.

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Teşekkür ederim, sağ olun.

Değerli arkadaşlar, toplantımıza on dakika ara vereceğiz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Başkanım, sonra ara verin, lütfen...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Yoklama var arkadaşlar.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Yoklama var, ne yapalım? Meclis...

AYHAN BARUT (Adana) - Yoklama varsa söyleyeceksin. Bak, "soru-cevap"a geçilecek diye...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Arkadaşlar, siz devam edin.

AYHAN BARUT (Adana) - Hayır, şöyle, sorulara geçilecekti; geldi, gene bu işten başka her şeyi konuştu.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Kim o gelen Ayhan Bey?

AYHAN BARUT (Adana) - Siz, siz geldiniz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Arkadaşlar, toplantıya on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.50

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.05

BAŞKAN: Vahit KİRİŞCİ (Kahramanmaraş)
BAŞKAN VEKİLİ: Muharrem VARLI (Adana)
SÖZCÜ: Adem KORKMAZ (Burdur)
KÂTİP: Ruken KİLERCİ (Ağrı)

----- 0 -----

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Üçüncü Oturumu açıyorum.

Sayın Barut, buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkanım, cevap hakkımızı kullanmak istiyoruz. Cevap hakkı karşı tarafta herhâlde, milletvekillerimizde, Sayın Baykan'da; Komisyon Başkanı olarak sizde değil herhâlde.

Sayın Baykan'ı dinledik, yaptığımız konuşmalarla, teknik anlamda söylediğimiz eleştirilere karşın yaptığı konuşmada her şeyi konuştu, özellikle de genel politikaya girdi fakat bu kanunla ilgili, Milli Parklar Kanunu'yla ilgili bir kelime söylemedi. Dolayısıyla, eğer burası, Millî Parklar Kanunu'nu görüşen yer, Tarım Komisyonu genel siyasete dönüyorsa biz de buna göre genel siyasetimizi yapalım, biz de bildiklerimizi söyleyelim.

Şimdi, dedi ki: "Ben iktidar partisi milletvekili olarak bugüne kadar hiç iyi bir şey yapmamış mıyız diye baktım, bir inceledim ne kadar ne yaptığımızı; gördüm ki hepsini eleştiriyorsunuz ama çok sayıda icraat yaptığımızı, memleket hayrına, yararına iyi kanun teklifleri getirdiğimizi gördüm. Çevre örgütleri olarak hep bir şey olduğunda feryat ediyorlar ama İBB'nin yaptığı ağaç kesimi katliamında maalesef hiçbir ses çıkarmıyorlar." Şimdi, bu İBB size ne kadar böyle zor geldi? "Sizin sıkıntınızı biliyoruz." dediniz, ben de sizin sıkıntınızı biliyorum; vallahi, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu 4 kez yenmiş, daha hâlâ bu yerel seçimlerin sonuçları hazmedilmemiş, sürekli dönüp dolaşıp İBB'yi getiriyorsunuz. "Kaçak villalar" diyorsunuz, kaçak villaları biz bilmiyoruz, siz bizden daha iyi biliyorsunuz. Bu ülkeyi yöneten sizsiniz, biz değiliz. "Kamu yararı" diyorsun ve "sivil toplum örgütleri" diyorsun ama konuşmamızın başında söyledik, kamu yararı gerekçesiyle zeytinlikleri hedef alanların, ormanlarımızı, sularımızı, tarım topraklarını, meraları ve madenlerimizi talana açanların niyetini ve hedefini bizler gayet iyi biliyoruz dedik. Çevrecilerin düştüğü durumu çok iyi biliyoruz. Çevreciler siyaset gözetmez; İstanbul Büyükşehir Belediyesi de olsa ya da Cumhuriyet Halk Partisi de olsa ya da iktidar da olsa çevreciler ya da sivil toplum örgütleri onlara tepkisini gösterir ama sizden bize sıra gelmiyor ki maşallah. Sürekli aynı şeyleri söylüyorsunuz, dön, yat, kalk, İstanbul... Ya, bu İstanbul ve yerel seçim sonuçları... Ya, çalışın kardeşim. Daha durun, daha bunun arkası var, daha genel iktidar var, geliyor, hiç üzülmeye, genel iktidarı da kazanacağız. İstanbul Emirgan'da 54 tane ağaç kesilmiş ya da Üsküdar'daki kaçak villalarla ilgili dönüp dolaştınız, söylediniz. Vallahi, demin söyledim, kaçak villalarla ilgili bu işi yapan, ranta açan, talan düzenini sağlayan biz değiliz. Bu ülkeyi yirmi üç yıldır siz yönetiyorsunuz ama hâlâ dönüp dolaşıp Cumhuriyet Halk Partisine ve geçmiş yönetime laf atmaktan geri durmuyorsunuz Sayın Baykan. Dolayısıyla, yerel seçim sonuçları üzerinden her şeyi de kurgulamayalım. Ya, bu 2'nci oldu, İstanbul'da 4'üncü oldu; daha arkası gelecek, genel iktidar da gelecek. Onun için, konunun özüne dönelim, buradaki toplantılardan faydalı işler çıkmasını sağlayalım, faydalı işler yapalım.

Biz, buradaki genel düşüncelerimizi aktardık. Biraz önce Sayın Tanal da söyledi, ben de başında söyledim, Bakanlık tamamen baypas ediyorsunuz, Genel Müdürlüğe yetkileri veriyorsunuz. Yetkileri Genel Müdürlüğe niye veriyorsunuz? Rahatça her şeyi yapalım diye. Yani bunlar doğru değil. Dolayısıyla, bunlara yönelik ifadelerimiz varsa eleştirilerimizin olumlu tarafından bakarak bazı kanun maddelerini değiştirebilirsiniz ama bunun özünde de biz bu kanunun tamamına karşıyız yani bu biçimiyle karşıyız, geri çekilmesini talep ediyoruz. Dolayısıyla, birbirimize sataşarak şey yapacaksak biz burada daha fazlasını da konuşacağız, bilginiz olsun.

Bir de döner sermayeyle ilgili önemli bir şey söyleyeceğim. Döner sermaye artıyor dedik, gerçekten de öyle her kurum kendine göre bir döner sermaye çıkardı. Daha yakında yaşadığım bir olayı anlatmak istiyorum, bu sizi de ilgilendiriyor Tarım Komisyonu Başkanı olarak. Bir çiftçi tarlasını narenciye bahçesine çeviriyor, cins tashihi yapacak, gidecek cins tashihi için... İşte, bu işi yapan firmalar var, aracı firmalar var, gidiyorlar, tespit ediyorlar, ilçe tarım müdürlüğünden de birileri gidiyor, görüyor "Tarladan bahçeye döndü." diye rapor veriyor ve bu da tapuya işleniyor. "Bundan sonra burası tarla değil bahçedir." diyor. Şimdi, bir yıl öncesine kadar hatta yakın bir zamana, sekiz ay öncesine kadar burada hiçbir ücret yoktu. Ya, zaten çiftçi perişan olmuş, derbeder olmuş; şimdi, diyor ki: "Cins tashihi yapmak için tarım ilçe müdürlüklerine, döner sermayeye bedel yatıracaksın."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Ne kadarmış o?

AYHAN BARUT (Adana) - 100 dönümde 90 bin lira. 90 bin lira parayı yatırmadan cins tashihi yapmıyorlar. Hocam, bu büyük bir sorun.

Bunları konuşalım Sayın Baykan, oradan öyle laf atacağına, başka bir şey yapacağına bunları konuşalım, çiftçi yararına faydalı işler konuşalım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Sarıbal, buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Çok uzatmak istemem, kısaca cevaplamak isterim özellikle konuşulduğu için.

Bir kere, şunun tespitini baştan yapayım: Gücün kontrolsüzlüğü ve suçun telaşını yaşayan bir iktidar yapısıyla karşı karşıyayız ve partide yine bağırp çağırınların başkan yardımcısı, bakan olmak gibi genel bir eğilimi var; sizin de galiba öyle bir eğiliminiz var, yolunuz açık olsun ama mesele şu: Türkiye'de su varlıkları Devlet Su İşlerine aittir. Bursa'nın su sorununu Erdem Saker ve Erdoğan Bilenser çözdü; 80'li yıllarda 2 barajı, Doğanlı Barajı ve Nilüfer Barajı'nı Bursa'ya hizmet etmek amacıyla yaptılar. Sizin de AKP döneminde, çok üzgünüm, yer altı su kaynaklarının sondaj yapılması Devlet Su İşleri tarafından yasaklanmıştı, nereden buldunuz o bilim insanlarını, nereden buldunuz o mühendisleri, dediler ki: "Yer altında, yanlış hesap yapmışız, bugüne kadar açılan -kaçak- ya da açılacak olanlara yeniden müsaade ediyoruz." Bin lira -o günün parasıyla- karşılığında yer altı su kaynaklarını sanayiye peşkeş çektiniz, binlerce... Devlet Su İşlerinde var bunlar. Yetmedi, hâlâ şu anda İnegöl'deki Kocaköy Barajı öyle duruyor. Çınarcık Barajı yine o zamanlar inşa edildi. Ne yaptınız biliyor musunuz? Çınarcık Barajı'nı 50 kilometre uzaktaki Ulubat Gölü'nün üzerinden ya da altından teğet geçerek "TEKNOSAB" diye bir sanayi bölgesi... Çiftiği kandırarak 18 bin lirayla, el atmayla çiftçinin elinden

araziyi aldınız, şimdi o sanayiciler o yerleri kendi aralarında 10 milyona birbirlerine satıyorlar. Kimya ve boya sanayisi, suya dayalı sanayi yaptınız. Su nereden geliyor biliyor musunuz? Çınarcık Barajı'nın suyunun sanayiye sattınız ya, sanayiye sattınız; 10 milyon metreküp. Ya, biz konuşmuyorsak bir sebebi var. Hâlâ bu ülkenin birer yurttaşı olarak en alt seviyeden bir şeyler yapmaya çalışıyor ve size söylüyoruz.

Başka bir şey söyleyeyim: "Ağaç kestiniz." dediniz. Sizin hemen koltuğunuzun yanında Veysel Eroğlu oturuyordu. 2004 Bursa Kemalpaşa, 1.100 dönüm çam fıstığı ormanı yapıldı Orman Bakanlığı tarafından. Orman Bakanlığı tarafından çam fıstığı orman alanına dikildi. O zaman Orman Genel Müdürü olan Veysel Eroğlu 2014'te muhtemelen Orman Bakanıydı, aynı Bakan bu defa orayı... Bursa'da 2 defa Orman Bölge Müdürlüğünün mühendisleri "Olmaz, orman bozulmaz." dedi ama Ankara'dan baskın, dışarıdan bir raporla bozuk orman statüsü verdi, TOKİ aracılığıyla 450 tane villa yapıldı ya ve aynı sizin yanınızda oturuyordu, şunu dedim: Türkiye Cumhuriyeti tarihine kendi ormanını ekip yağmalayan bir Bakan olarak geçeceksiniz.

Neyi konuşuyorsunuz? Bu söylediklerimiz hiçbir şey ama isterseniz Sayın Başkan, bu Komisyon şunu yapsın: Erdemli davransın, yirmi yılın analizini yapalım; biz ne yaptık, siz ne yaptınız; burada mertçe konuşalım. Bunu da şunun için yapalım: Hem öz eleştiri hem bir değerlendirme hem de geleceğin Türkiye'sini birlikte inşa etmek adına söylüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederim, çok sağ olun.

Sayın Aygun, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Şimdi, o kadar güzel, ahenkli giden bir Komisyon maalesef birden yine bir yerden dinamitlendi.

Arkadaşlar, ya biz anlatamıyoruz ya da siz anlamak istemiyorsunuz. Şimdi, Sayın Baykan, bakınız, Atatürk Orman Çiftliği kimin döneminde talan edildi, kimin döneminde kaçak binalar yapıldı? İfade ettim ama demek ki anlamamışsınız, yine söylüyorum: Bakınız, Atatürk'ün ismini andınız. Mustafa Kemal Atatürk, biliyorsunuz, Yalova'da onun bir yeri var ve orada ağacı kestirmiyor, binayı kaydırıyor; ağaca verdiği değeri bilin. Bakınız, köşk yapılıyor Yalova'da, Yalova'daki köşke ağaç tam denk geldiği için binayı kaydırıyor, bina kayıyor, ağaç kesilmiyor ve Atatürk'ün mirası olan Atatürk Orman Çiftliğini maalesef talan ettiniz, yok ettiniz; kaçak saraylar yapıldı, kaçak binalar yapıldı; bu yetmemiş, yine talan ediliyor, birilerine peşkeş çekiliyor.

Bakınız, algı yaratmada üstünüze yok. Şimdi, az önce Sayın Eroğlu'nu ifade etti, Sayın Bakan da hatırlar; Bin Köye Bin Gölet Projesi vardı bu ülkede. Öyle bir şaşaalı anlattınız ama gelin, Tekirdağ'a gidelim. 26 Ağustosta önüme çıktı benim. 2019 yılında Gözsüz köyüne gitmiştim, o Bin Köye Bin Gölet Projesi'nde o dönem, 2019 Ağustos ayında sulamaya açılacaktı. Ne var bilir misin Sayın Baykan? 4 tane beton kazık var. Yıl 2025, tam altı yıl geçmiş, hâlâ daha 4 tane beton kazık duruyor.

Tekirdağ'da yapılmayan barajları sormuştum geçen dönem Sayın Pakdemirli'ye. Kömürköy'de Ayvacık Barajı, bizim İncelikler olsun, Gazioğlu olsun, bir sürü baraj planlanmış, projelenmiş sözde; hepsi kâğıt üstünde. Neyi anlatıyorsun bana?

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - İncelik Barajı bitti, 1 Martta açılmış olacak.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, Sayın Vekilim, sonuca bakarım ben, sonuca bakarım.

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Tamam, beraber bakalım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bakacağız Başkanım.

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sen gitmemişsin oraya.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ben gittim, önünden geçiyorum Süleymanpaşa'ya giderken. Daha zar zor, sıkıştırmayla ilerliyor biliyorsun.

Ve Naip Barajı'nda kuraklık oldu. Bakınız, Tekirdağ'ın nüfusu 1 milyon 253 bin. Sevgili Başkanımızla beraber Zirai Don Komisyonunda gezdik ve burada bir Komisyon üyemizin kendi ilinde yüzde 65 kapalı sistem sulama sistemi var, basınçlı sistem var. Tekirdağ'da ne var Sayın Baykan, bilir misin? Yüzde 6,5'lardayız biz. Vergiyi ben vereceğim, tarımsal üretimde en üst seviyede olacağım ama yatırıma geldiği zaman üvey evlat olacak; yok öyle bir şey. Sizin Bakanlığınıza da Gençlik ve Spor Bakanlığına da 2025 bütçesinde geçen yıl ifade ettim. Sayın Bakana yanlış bilgi vermişler, yanıltmışlar, yalancı yaptılar Sayın Bakanı. Ben de sabahında video gönderdim. Sayın Bakanım, size "Kapanmıştı, bitmiş." dediler, işte gerçek bu dedim.

Şimdi, arkadaşlar, sizin vukuatlarınız var, biz biliyoruz ama buradaki derdimiz, doğruyu yaptırmaya çalışıyoruz, doğru yapalım diyoruz. Yolda gereken Hasan Vekilimle de konuştuk, siz diyorsunuz ki: "Biz imara açmayacağız." Ya, kamu yararı düşünerek hemen ne diyor? "Planlama ofisiyle beraber, özel planlama büroları tarafından eğer kamu yararı varsa yeni yerler yapılacak." Ya, arkadaşlar, biz size nasıl inanalım, nasıl güvenelim ki? Hem öyle diyorsunuz hem böyle diyorsunuz. Daha önce Sayın Hazine ve Maliye Bakanı dedi ki: "Döner sermayeleri kaldıracacağız." Kaldıracağımız yerde tekrar büyütüyoruz.

Başka bir şey daha, Sayın Tanal da söyledi, biz de söyledik, Anayasa'ya aykırılıklar var dedik; Genel Müdürlüğe düşürüyorsunuz. Bu da kaçmak, kaçmak.

Mecliste bizim yetkimiz ne? Bütçeyi takip etmek, bütçeyi savunmak. Bizim adımıza Sayıştay gidiyor, işlemleri yapıyor; bize de ondan sonra burada onun hakkını savunmak düşüyor.

Yetimin hakkı var sayın vekillerim, Değerli Komisyon üyeleri, yetimin hakkı var, börtü böceğin hakkı var bu ülkede. Bu atacağımız imzada, vereceğimiz yetkide börtü böceğin de bizim üzerimizde alın teri var, bizim üzerimizde hakkı var. Dedik ya "Torunlarımıza, çocuklarımıza iyi bir ülke bırakalım." diye ama görüyoruz ki biz farklı şey söyledik, demek ki boş duvarlara konuşmuşuz, bütün arkadaşlarımız duvara konuşmuş ki kimse üstüne bir şey almamış ve suçluluk üzerinden oradan dönüp muhalefeti suçlamaya çalışıyoruz. Arkadaşlar, bakın, aynaya bakın, yapılmayan yatırımlara bakın, ülkenin geldiği duruma bakın. Bak, Melen Barajı ne hâlde, Melen Barajı ne hâlde; Düzce'deki Melen Barajı'na bakın.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Arkadaşlar, Sayın Aygun, rica ediyorum, toparlayalım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Şimdi, Sayın Bakanım, ahenkli giden bir işte arkadaşlarımızın getirmiş olduğu durum...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Hep beraber ahenge destek olalım, oldu mu?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Eğer biz suçlanırsak suçlu buluruz. Onun için sağduyulu olalım, doğru işi yapalım, hep beraber bu ülkenin menfaatine bir iş yapalım.

Sizden istirhamımız, tekrar tekrar söylüyoruz: Şu kanunu bir an evvel alalım, diğer o 5 tane bakanlık ve komisyonlara gönderelim, onların görüşlerini de alalım, STK'lerin görüşlerini alalım, ondan sonra doğru bir iş yapalım diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederim.

Burada bir konunun altını çizeyim: Tali komisyonlar kendi raporlarını "Bu kanun teklifiyle ilgili bizim bir çalışmamız yoktur." diye bizimle paylaştılar.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, görebilir miyiz?

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Tabii, göstereyim arkadaşlar.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ne zaman olmuş? Komisyon üyelerinin haberi var mı acaba?

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Şöyle: Şimdi, biz hukuksuz, İç Tüzük'e aykırı bir davranış sergileyemeyiz yani bu ilk defa olan bir şey de değil. Dolayısıyla, o kısmı itibarıyla çoğaltalım, verelim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Şimdi, ben Komisyon üyesi arkadaşlarımıza bilgileri var mı diye soracağım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Bakın, arkadaşlar, cuma günü internet sitesine konuldu, pazartesi'den itibaren de bütün milletvekili arkadaşlara dağıtıldı. Nejla Vekilim "Bugün haberim oldu." dedi. Normalde aslında pazartesi günü bu dağıtım yapıldı, onun için söylüyorum.

AYHAN BARUT (Adana) - Çok kısa bir süre, bizim de söylediğimiz bu. Zaten normalde cuma günü kamuoyuyla birlikte...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Yok, yok; Nejla Vekilimiz şunu söylediği için söylüyorum "Benim bugün haberim oldu, son dakika haberim oldu." dediği için söylüyorum.

Yani arkadaşlar, şimdi, hepimiz bu Meclisteyiz, yıllardan beri bu Mecliste milletvekilleri olarak görev yapıyoruz yani Meclisin bu tür uygulamaları var, yok değil. Doğruluğu, yanlışlığı, eksikliği, noksanlığı tartışılır; bu ayrı bir konu ama yani bunu ben özellikle belirtmek istiyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkanım, bakınız, bunu âdet hâline getirmemek lazım, bana göre bunu sistemli olarak değiştirmemiz lazım artık. Sizden istirhamımız, sizden ricamız, her yapılan uygulamanın doğru olacak hâli yok ve bunun içtihatlarına uygun hâle getirilmemesi lazım. Bu işin üstünü örtmememiz lazım, kolaylaştırmamız lazım. Biz yaparken artık geçmişi değil bundan sonrakileri doğru yapalım en azından, doğru yapalım. Şimdi, geçmişte böyle olmuş veya şöyle olmuş; eğer onlar yanlış yapmışsa bizim yanlış yapma lüksümüz yok.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Hayır, onu da söyleyeceğim. 2002'de de ben bu Mecliste milletvekiliydim, beşer dakikalık gündem dışı konuşmanın dışında kimse söz alıp konuşmazdı ama şimdi iş o kadar çığırdan çıkmış ki 15.00'te başlayan Meclis saat 19.00 oluyor, hâlâ kendi gündemini görüşemiyor. Şimdi, mesela yapacaksa bunların hepsini birden yapalım, bir İç Tüzük çalışması olsun, burada boşluk olmasın. Ben bundan mutlu değilim, onu söylüyorum. Oldu mu?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Aynı yerdeyiz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederim.

Sayın Kocamaz, buyurun.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Konya Milletvekilimiz konuşmasında "Siz başka partideyken biz sizin bulunduğunuz yere de hizmet yaptık." diye bir ifadede bulundu. Devletsen yapacaksın, bir.

İkincisi: Tarsus için söylüyorum, Mersin'e yapıldı çünkü Akdeniz Oyunları dolayısıyla yapıldı o tesisler. Tarsus'un şehir stadının tribünü yıkılmak üzereydi, rapor vardı "Burada maç yapılamaz." diye, o tribün yıkıldı, o tribünü ben yaptım çatısı dâhil. Tarsus'taki stada yaptıkları, Tefik Sırrı Gür Stadı'ndan söküp getirdikleri 4 tane aydınlatma direği. Onun dışında yapılmış bir şey yok. Eğer bunu da başımıza kakıyorsanız gidin onları sökün oradan, hiç olmazsa size konuşma imkânı vermeyelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, kanun teklifinin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddelerine geçiyoruz.

1'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 1- 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "denetleme yetkisi" ibaresinden sonra gelmek üzere "9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a), (e) ve (f) bentleri bakımından Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne, diğer hükümler bakımından" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Değerli arkadaşlar, madde üzerinde aynı mahiyette 2 adet önerge var, uygun görürseniz onu okutup işleme alacağım.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahibi:

Şerafettin Kılıç
Antalya

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Önerge üzerinde söz talebi Sayın Aygun'a ait.

Buyurun İlhami Bey.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Az önce unuttuğum bir konuyu da bari bu vesileyle aktarayım.

Sayın Başkan, şimdi, dedim ya sizin çok vukuatınız var diye; önceki dönem Başbakanlarımızdan Binali Yıldırım Tekirdağ'a gelmişti, bizim de "PAKOB" denilen bir OSB'miz var. Bu alan tarımsal sit alanı, Ergene su havzası koruma alanı, ona rağmen... Ve yargıdayken eski Sayın Başbakan diyor ki: "Hayırlı olsun OSB'niz." Ondan sonra tabii ki iptal oldu, tekrar düzenleme yapıldı. Bir daha bilirkişiler yine geldi ve noktayı koyduk. Tarımsal sit alanı, toplulaştırma yapmışsınız, Ergene su havzasında su kıtlığı var, kalkıyorsunuz buraya OSB... Kaygılarımızı anlayın, korkularımızı anlayın; uyarımızı buna göre yapıyoruz.

Şimdi, Sayın Başkanım, ilk maddede de birleştiriliyor gördüğümüzde ve buradaki geline nokta ülkenin maalesef menfaatlerinin nerede olduğunu ben merak ediyorum. Bu Genel Müdürlüğün kurulmasının ne kadar elzem olduğunu anlamış değilim. Tarım Bakanlığı nasıl uhdesinden bu yeri Genel Müdürlük nezdine bırakıyor, onu da anlamış değilim. Yani kısacası, kimin yararına olduğunu anlamadığım bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Bunun için sizden istihdamımız -yine aynı şeyi tekrarlayacağız- bunun bir an evvel çekilmesi. Daha doğrusu, az önce bize de verdiniz, sözde alt komisyonlara gönderilmiş ama hızlı bir şekilde cevap gelmiş; oralarda da görüşülmesinde bence fayda var ve bizim de önerimizi tutanaklardan alarak, bu kanun teklifinin bir daha gözden geçirilerek ilerleyen dönemlerde getirilmesinin de bana göre doğru olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki diğer önergeyle ilgili söz talebiniz var mı, gerekçesini mi okutalım?

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Evet, gerekçesini okutalım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - 2'nci önerenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Bu maddenin kanun metninden çıkarılması, ilgili düzenlemenin uygulamada yaratabileceği olumsuzlukları ve hukuki belirsizlikleri ortadan kaldırmak amacıyla önerilmektedir. Maddenin yürürlüğe girmesi durumunda kamu düzeni ve toplumun genel çıkarları açısından istenmeyen sonuçların ortaya çıkabileceği değerlendirilmektedir. Bu değişiklikte birlikte mevcut düzenlemenin neden olabileceği uygulama zorlukları ve uygulama birliği sağlanarak daha sürdürülebilir ve etkili bir çözüm sağlanması hedeflenmektedir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Arkadaşlar, önerenin gerekçesini de dinledik.

Her 2 önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 2872 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"20 nci maddenin birinci fıkrasının (k) bendi uyarınca 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine aykırı olarak biyolojik çeşitliliği tahrip edenler ile (e) bendi uyarınca sulak alanlar için yönetmelikle belirlenen koruma ve kullanım usul ve esaslarına ve (f) bendinde belirlenen esaslara ve yasaklamalara aykırı davranışlara Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen usul ve esaslar dahilinde, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü taşra teşkilatı birimleri tarafından idari yaptırım uygulanır ve yapılacak denetimlerle ilgili harcamalarda kullanılmak üzere Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü bütçesine gereken ödenek konulur. Bu fıkra hükmü uyarınca uygulanacak idari yaptırımlara karşı açılacak davalar Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne karşı açılır."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Önerge yok değil mi? Var mı?

AYHAN BARUT (Adana) - Var, var.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Pardon, özür dilerim.

Evet, madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere 2 adet önerge var arkadaşlar, okutup işleme alacağım.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyüşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahibi:

Şerafettin Kılıç
Antalya

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Söz talep eden önerge üzerinde...

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Buyurun Sayın Sarıbal.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de bir eksikimi gidererek başlamak isterim.

Değerli arkadaşlar, Değerli Komisyon üyeleri; Türkiye'nin ya da daha doğrusu Parlamentonun çok acilen bir kanun çıkarması gerekir ve bu kanunun yine asıl komisyonunun Tarım Komisyonu olması gerekir Çevre Komisyonu ile beraber; ekokırım kanunu. Biz ekokırım kanunu çıkarmadığımız sürece burada hangi kanunu çıkarırsak çıkaralım arkadaşlar, mutlaka iyi niyetle, iyi tarafları da vardır ama kötü ve olumsuz yanları da mutlaka çıkacaktır. O yüzden bizim bir ekokırım yasası yapmak gibi bir sorumluluğumuz var Sayın Başkan. Ne demek bu? Önce bizim çevre, doğa, tarım, toprak, su, dağ ve buna benzer kamu yararı olan bütün alanlarda ne yapılamayacağını kanunlaştırmamız lazım ve o kanunun üzerine hiç kimsenin kanunu, gücü vesaireyi dolanarak onu tahrip edecek bir yere gitmemesi lazım. Artık dünyada temel şey bu. Ekokırım yasasını mutlaka çıkarmamız lazım Sayın Başkan.

Oradan bu 2'nci maddeye geçiyorum. Aslında 1'inci maddede bunun adı çok net bir şekilde konuldu: Doğal çevre, sulak alanlar, biyolojik çeşitliliğin denetlenmesi meselesi Çevre Bakanlığına aitken ya da 5 bakanlığın -Çevre Bakanlığı, diğer bakanlıklar, Tarım Bakanlığı- denetim yetkisindeyken ve onların her birinin kanunu varken biz bu kanunlardan bu yetkileri, bu yaptırımları aldık, tamamen sadece bu kurula veriyoruz. Bu kurulun bireyleri bununla ilgili her şeyi yapma hakkına sahip. O yüzden bu çok tehlikeli, bu ciddi bir denetim zafiyeti yaratabilir. Bu, aynen şey gibi gıda alanlarını kontrol eden... Örneğin bir fırında bir gıdacı çalışıyor. Maaşı kim veriyor? Fırıncı veriyor. Şimdi, Bakanlığın ya da ilgili birimin, ilgili kurulun yani Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün bünyesindeki arkadaşlar denetim yapacaklar. Kimin denetimini yapacak? Maaşı nereden alıyor? Dolayısıyla ciddi bir sorun Başkan. O yüzden bu önergeyi veriyoruz. Bu maddenin değiştirilmesi gerektiğini söylüyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederim Sayın Sarıbal.

2'nci önerge...

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Aynı gerekçeler.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Gerekçeyi okutalım mı?

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Okutalım efendim, aynı gerekçeler zaten, farklı bir şey değil.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu maddenin kanun metninden çıkarılması, ilgili düzenlemenin uygulamada yaratabileceği olumsuzlukları ve hukuki belirsizlikleri ortadan kaldırmak amacıyla önerilmektedir. Maddenin yürürlüğe girmesi durumunda kamu düzeni ve toplumun genel çıkarları açısından istenmeyen sonuçların ortaya çıkabileceği değerlendirilmektedir. Bu değişiklikle birlikte mevcut düzenlemenin neden olabileceği uygulama zorlukları ve uygulama birliği sağlanarak daha sürdürülebilir ve etkili bir çözüm sağlanması hedeflenmektedir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Evet, gerekçesini de dinlediğimiz 2'nci önergeyle birlikte önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, saat 19.00'a kadar...

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Sayın Başkan, önergeyi sunan arkadaşımız, milletvekili arkadaşımız, Komisyon üyesi mi? Değil.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Hangisi?

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Milletvekilimiz...

ADEM KORKMAZ (Burdur) - Kanun teklifi sahibi o.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Kanun teklifi sahibi.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Oy kullanma hakkı var mı?

ADEM KORKMAZ (Burdur) - Yok.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Oy kullanıyor.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Hayır, o kendisi kullansa da biz ona bakmıyoruz zaten.

ADEM KORKMAZ (Burdur) - Bizim sayımız yetiyor.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Siz de saymıyorsunuz, tamam mı?

Saat 19.00'da buluşmak üzere.

Kapanma Saati: 18.36

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.15

BAŞKAN: Vahit KİRİŞÇİ (Kahramanmaraş)

BAŞKAN VEKİLİ: Muharrem VARLI (Adana)

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Arkadaşlar, oturumu açıyorum.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"e) Alan kılavuzu; korunan alanlarda ziyaretçi yönetimi için, alan sınırları dâhilinde ve yakın çevresinde yaşayan yöre insanları arasından Genel Müdürlükçe verilen eğitimi tamamlayarak kimlik almaya hak kazanmış kişiyi,

f) Av ve doğa koruma memuru; bu Kanun ve Genel Müdürlüğün görev ve yetkilerinin düzenlendiği diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde, mevzuata aykırılık oluşturan fiillerin takibi, biyolojik çeşitliliğin korunması, av ve yaban hayvanlarının bakımı, gözlenmesi ve sayımına yönelik gerekli işleri yapmak ve denetim faaliyetleri ile diğer faaliyetleri yürütmek üzere Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda eğitilen ve görevlendirilen Genel Müdürlük personelinin,

g) Bakanlık; Tarım ve Orman Bakanlığını,

h) Genel Müdürlük; Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünü,"

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Değerli arkadaşlar, madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere 2 adet önerge vardır.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahibi:

Şerafettin Kılıç
Antalya

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Sayın Barut, buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) - Evet, bu 3'üncü maddede, teklifin 1'inci maddesinde de olduğu gibi denetim, kontrol, yaptırım ve bunlara dair yetki paylaşımı sınırlandırıldığında aslında teklifin geri çekilmesi gerekmektedir. Madde 3, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün Tarım ve Orman Bakanlığının hizmet birimleri arasından çıkarılarak kamu tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli bağlı kuruluş olarak yapılandırılması nedeniyle kanunun genelinde yer alan "Bakanlık" "Genel Müdürlük" "alan kılavuzu" ve "av ve doğa koruma memuru" ibareleri tanımlanarak kanuna eklenmekte olup bu kapsamdaki korunan alanlardaki koruma hizmetiyle kanuna aykırı fiillerin takibinin orman muhafaza memurlarının yanında bu alanın yönetiminden sorumlu olmak üzere Genel Müdürlükçe görevlendirilen personel tarafından da sağlanabilmesi maksadıyla yapılmış.

Yapılan değişiklikle aslında 4915 sayılı Kanun'da yer verilen "av koruma memuru" ifadeleri kanunda yeniden düzenlenerek av ve doğa koruma memurunun bu görevleri üstlenmesi öngörülmüyor. Maddeyle düzenlenen av ve doğa koruma memurunun tanımına uygun olarak teklifin 18'inci maddesiyle 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda yer alan "av koruma memuru" tanımı da değiştirilerek "av ve doğa koruma memuru" şekline dönüştürülüyor. Yani burada ayrıca bir alan kılavuzu tanımı da ekleniyor ama alan kılavuzunun ne olduğuna dair bir tanımlama bulunmamaktadır. Av koruma memuru tanımı da değiştirilerek av ve doğa koruma memuru şeklinde dönüştürülüyor.

Maddeyle ayrıca, "alan kılavuzu" tanımında da hâlen 2873 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinde alan kılavuzlarına ilişkin bir düzenleme bulunmakla birlikte bunun ayrıntısı yok. Benzer bir şekilde, Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı hakkında bazı düzenlemeler yapılmasına dair yer alan alan kılavuzlarına verilen yetkiler Anayasa Mahkemesinin 13 Eylül 2023 tarihli E:2021/47 ve 2023/151 sayılı kararıyla iptal edilmiş olup, benzer bir Anayasa aykırılığının 2873 sayılı Kanun bakımından oluşmaması amacıyla söz konusu kararın gündeme alınmasını, bu nedenle de bu kanun teklifinin bu şekilde geri çekilmesini talep etmekteyiz. 3'üncü maddeyle ilgili söyleyeceklerimiz bunlardır.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Teşekkür ediyorum Sayın Barut.

2'nci önerge sahibi burada olmadığı için önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Bu maddenin kanun metninden çıkarılması, ilgili düzenlemenin uygulamada yaratabileceği olumsuzlukları ve hukuki belirsizlikleri ortadan kaldırmak amacıyla önerilmektedir. Maddenin yürürlüğe girmesi durumunda kamu düzeni ve toplumun genel çıkarları açısından istenmeyen sonuçların ortaya çıkabileceği değerlendirilmektedir. Bu değişiklikle birlikte mevcut düzenlemenin neden olabileceği uygulama zorlukları ve uygulama birliği sağlanarak daha sürdürülebilir ve etkili bir çözüm sağlanması hedeflenmektedir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Değerli arkadaşlar, her 2 önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 2873 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Planlama:

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerine göre milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanı olarak belirlenen yerlerin özellik ve nitelikleri göz önünde tutularak, koruma ve kullanma amaçlarını gerçekleştirmek üzere, kuruluş, geliştirme ve işletilmelerini kapsayan uzun devreli gelişme planı, gelişme planı ve yönetim planı, ilgili bakanlıkların görüşleri alınarak Genel Müdürlükçe hazırlanır veya hazırlattırılır ve yürürlüğe konur.

Planları uyarınca iskan ve yapılaşmaya konu olacak yerler için, imar mevzuatına göre imar planları, milli park ve tabiat parkı gelişme planı hüküm ve kararlarına uygun olarak hazırlanır veya hazırlattırılarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının onayı ile yürürlüğe konulur.

Bu Kanun kapsamına giren yerlerdeki Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile Turizm Merkezlerinde, turizm yatırımlarına ilişkin plan kararları Genel Müdürlüğün olumlu görüşü alınarak 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca sonuçlandırılır.

Milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanlarının planlarına ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Madde üzerinde aynı mahiyette 3 adet önerge var arkadaşlar, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Karamamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahibi:

Nejla Demir
Ağrı

Aynı mahiyetteki 3'üncü önergenin imza sahibi:

Şerafettin Kılıç
Antalya

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Evet, 1'inci önergeyle ilgili olarak Sayın Aygun, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Kanun teklifinin 4'üncü maddesinde "Planlama" başlığıyla değiştirilen maddenin kapsamına tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanı da ekleniyor. Mevcut düzenlemede sadece millî parklar yönünden düzenleniyor idi fakat maddenin yürürlükteki hâli sadece gelişme planlarını içermekte iken teklifle birden fazla plan maddeye dâhil ediliyor. Buna göre gelişme planı ve uzun devreli gelişme planı olarak, iki ayrı plan olarak düzenleniyor. Ayrıca, "yönetim planı" ibaresi maddeye ekleniyor. Yürürlükteki maddede gelişim planları Bakanlık tarafından hazırlanabilirken 4'üncü maddenin birinci fıkrasına eklenen "veya hazırlattırılır" ibaresi sebebiyle uzun devreli gelişme planı, gelişme planı ve yönetim planı özerk planlama büroları tarafından da artık hazırlanacak. Yani artık hizmeti dışarıdan da alacaksınız, kendi bünyenizde yapan varken artık dışarıdan alacaksınız. Madde yürürlükteki hâlinde millî parklarla ilgili geliştirme ve işletmelere yönelik gelişme planları hazırlamak için ilgili bakanlıklardan bir olumlu görüş alınıyordu daha önce ama maalesef bu teklifle beraber olumlu görüş arama olasılığı artık ortadan kaldırılıyor.

Aynı biçimde tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanı olarak belirlenen yerler için gerekli projelerde Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşünü arama yükümlülüğünü de yok ediyorsunuz. Yani, her şeyi silip atıyorsunuz, sadece genel müdürlük uhdesinde ve planlama ofisiyle bütün her şeyi gerçekleştireceksiniz. Yani kısacası, yangından mal kaçırır gibi, iş denetimi bulmadan, araştırılmadan, planlamadan sadece bir ofis üzerinden işi çözüyorsunuz. Yine, Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile turizm merkezlerindeki turizm yatırımlarına ilişkin planlama kararlarında Milli Parklar Kanunu yerine Turizmi Teşvik Kanunu hükümleri uygulanacak. Yani bundan sonra Kültür ve Turizm Bakanlığında turizm teşvik belgesi alan arkadaşlar gelip bu millî parkların olduğu yerlerde tesis yapma veya tesisleri inşa etmede veya mevcut olan tesisi çalıştırmayla ilgili sizlerin bu güzel çıkarmış olduğunuz kanunla beraber elleri güçlenecek. Yani artık Tarım Bakanlığını yok ediyorsunuz. Tarım Bakanlığının uhdesinden alınıp tamamen her yetki, planlar, kararlar Kültür ve Turizm Bakanlığına veriliyor. Buradan da şunu anlıyoruz ki bundan sonra bu millî parkların göbeğine turizm amaçlı oteldir moteldir, konaklama tesisleri aklınıza ne geliyorsa çok rahat bir şekilde yapılacak. Bunun için bu tehlikeli bir madde. Bu maddenin geri çekilmesini talep ediyoruz ve o şekilde görüşlerimizi ifade ediyor ve sizleri sağlıklı düşünmeye davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederim Sayın Aygun.

Sayın Demir, buyurun.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüştüğümüz madde teknik bir düzenleme gibi sunulsa da doğrudan bu ülkenin ormanlarını, göllerini, vadilerini ilgilendiren bir konudur. Değişiklikle birlikte artık millî parklar tabiat alanları için yapılacak planlamalarda Kültür ve Turizm Bakanlığı, Devlet Su İşleri ve Çevre Bakanlığı gibi kurumlar devre dışı bırakılıyor. Planlama ve karar süreçlerinde yalnızca Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü'nün onayı yeterli sayılacak. Yani bugüne kadar farklı kurumların denetimiyle alınan kararlar artık tek bir idarenin takdirine bırakılıyor. Yani Sayın Başkan, aslında bir şey söylemek istiyorum: Siz bugün bir mağazaya gittiğinizde bile -misal, örnek veriyorum- bir ayakkabı almaya kalksanız bir etrafınıza döner bakarsınız, sorarsınız "Ya, oldu mu olmadı mı; olur mu olmaz mı?" Yani ki bu kararlar kişisel kararlar değil. Şimdi, milyonlarca insanı ilgilendiren, bütün bir doğayı etkileyen kararlar "Tek bir idarenin elinde toplansın." diye bir madde önümüzde. Bu, doğrudan planlama yetkisinin tek elde toplanması anlamına geliyor. Oysa doğa koruma bir kurumun dar idari yetkisine değil, çoklu denetim, bilimsel görüş ve toplumsal katılım mekanizmalarına dayanmalıdır. Farklı uzmanlık alanlarına sahip kurumların süreçten çıkarılması, dengeyi ve denetimi zayıflatacaktır. Bu değişiklikle birlikte planlama esasları artık Genel Müdürlük tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenecektir. Yani TBMM'nin denetimi dışına çıkan idarenin kendi isteğine göre şekillenecek bir sistem kurulmaktadır. Bu durum doğa koruma ilkelerinin keyfi biçimde uygulanmasına, hatta rant odaklı planlamalarına zemin hazırlayabilir.

Değerli milletvekilleri, biz biliyoruz ki doğa yalnızca planlarla korunmaz. Doğa şeffaflıkla, ortak akılla, katılımcılıkla korunur. Eğer siz planlamayı tek bir kuruma verir, diğerlerini dışlarsanız o zaman orada koruma değil, kontrolsüzlük başlar. Bu nedenle planlama süreçlerinden farklı kurumların ve uzmanların çıkarılmasına karşı çıkıyoruz. Her türlü planlama sürecinde çoklu denetim, bilimsel değerlendirme ve kamu katılımı esas alınmalıdır. Doğa tek bir kurumun uhdesinde değil, hepimizin ortak sorumluluğundadır. Bu nedenle, bu maddenin teklif metninden çıkarılmasını ve doğa koruma planlamasının ortak akılla yeniden düzenlenmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ediyorum.

3'üncü önergenin sahibi burada olmadığı için yine gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu maddenin kanun metninden çıkarılması ilgili düzenlemenin uygulamada yaratabileceği olumsuzlukları ve hukuki belirsizlikleri ortadan kaldırmak amacıyla önerilmektedir. Maddenin yürürlüğe girmesi durumunda kamu düzeni ve toplumun genel çıkarları açısından istenmeyen sonuçların ortaya çıkabileceği değerlendirilmektedir. Bu değişiklikle birlikte mevcut düzenlemenin neden olabileceği uygulama zorlukları ve uygulama birliği sağlanarak daha sürdürülebilir ve etkili bir çözüm sağlanması hedeflenmektedir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Evet, aynı mahiyetteki 3 önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 2873 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Turizm bölge, alan ve merkezleri" ibaresi "Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile Turizm Merkezleri" şeklinde, "Maliye Bakanlığının" ibaresi "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının" şeklinde, "Orman ve Su İşleri Bakanlığınca" ibareleri "Bakanlıkça" şeklinde, "Hazineye devredilir" ibaresi "Genel Müdürlüğün tasarrufuna geçer" şeklinde, "Hazineye devir" ibaresi "Genel Müdürlüğe devir" şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Korunan alanın yönetimi için gerekli olan ve sadece korunan alana hizmet veren tesislere yönelik olarak verilecek izinlerden bedel alınmaz. Ancak milli park ve tabiat parklarında, planlarına uygun olması, kamu yararı ve zaruret olması halinde, ulaşım, elektrik iletim ve nakil hattı, petrol ve doğalgaz iletim hattı, trafo, haberleşme, su, termal su, atık su, altyapı ve bunlarla ilgili yapı ve tesislerin yapılması maksadıyla gerçek kişiler ve özel hukuk tüzelkişileri lehine bedeli mukabilinde Bakanlıkça izin verilebilir, verilen izinler amacı dışında kullanılamaz ve uygulamalar bu Kanun hükümlerine göre denetlenir. İçme suyu temini açısından yapıyı aciliyet gösteren ve kamu yararı açısından vazgeçilmez ve kesin bir zorunluluk arz eden tesisler için uzun devreli gelişme planı/gelişme planı şartı aranmaz. İlgili kurumların görüşleri alındıktan sonra yapılan tesisler uzun devreli gelişme planlarına/gelişme planlarına işlenir. Verilecek olan izinlerle ilgili usul ve esaslar Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Değerli arkadaşlar, madde üzerinde 2'si aynı mahiyette 3 adet önerge var, önergeleri okutup işleme alacağım.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Millî Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Karamnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygün
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahibi:

Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Barut, buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) - Başkanım, teşekkür ederim.

Teklifin 5'inci maddesi, arkasından gelen diğer madde de olmak üzere aslında bir piyasalaştırma olduğunu görüyoruz. Millî parklarda özel işletmelerin olacağını öngörüyoruz. Bu 5'inci maddeyle koruma alanları altyapı yatırımlarına açılmakta ve içme suyu muafiyeti getirilmektedir. Millî parklar ve tabiat parkları gibi hassas ekosistemlerde kamu yararı ve zaruret koşullarıyla dahi olsa ulaşım, enerji, nakil hatları, petrol, doğal gaz iletim hatları gibi geniş ölçekli altyapı tesislerinin yapımına izin verilmesi koruma statüsünü fiilen işlevsizleştirecektir. Ayrıca, içme suyu temini noktasında da "Kentlerin ve yerleşim alanlarının içme suyu temini mi, yoksa özel şirketlerce yürütülen içme suyu satma faaliyetlerine yönelik bir kaynak temini mi yapılıyor?" sorusunun netleştirilmesi gerekiyor. Özellikle içme suyu teminiyle ilgili plan şartının aranmamasının yapılaşma baskısını ve doğa üzerindeki olumsuz etkiyi artıracığını düşünüyoruz.

Bu nedenle bu maddenin çekilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederim.

Sayın Demir, buyurun.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler Başkan.

Bugün görüştüğümüz bu madde doğayı korumak için değil, doğayı işletmek için hazırlanmış bir düzenlemedir. Teklif millî parklar, tabiat parkları ve koruma alanlarını yalnızca turizm yatırımlarına değil, altyapı, enerji, iletişim, ulaşım, petrol ve doğal gaz hatları gibi ekonomik faaliyetlere açmaktadır. Kamu yararı ve zaruret gerekçeleriyle her türlü yatırımın önünü açan bu düzenleme doğa koruma ilkesini ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca, uzun devreli gelişme planı zorunluluğunun kaldırılması, planlanma ve denetim süreçlerini fiilen devre dışı bırakmaktadır. Yani bir bölgeye enerji hattı, turistik tesis ya da yol yapılırken artık Çevresel Etki Değerlendirmesi yani ÇED süreci işletilmeyecek, bilimsel değerlendirmeler yapılmadan doğaya müdahale edilecektir. Oysa millî parklar, tabiat parkları, yaban hayatı sahaları gibi korunan alanlarda yapılacak her türlü altyapı, ulaşım veya enerji yatırımı için ÇED zorunlu olmalıdır. Gerçek koruma yatırım kolaylığıyla değil, hukuki denetim, bilimsel ölçüt ve toplumsal katılım ilkeleriyle mümkündür.

Bir diğer önemli değişiklik, hazineye ait koruma alanlarının Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü'nün tasarrufuna devredilmesidir. Böylece yetki, karar ve denetim tek elde toplanmakta, yerel yönetimlerin, halkın ve bilim insanlarının söz hakkı ortadan kaldırılmaktadır. Bu model korumayı değil, rantı kolaylaştırır. Bugün "kamu yararı" adı altında yapılan bu düzenlemeler gerçekte özel şirketlerin çıkarına hizmet etmektedir. Zeytinliklerden meralara, ormanlardan kıyılara kadar pek çok alanda aynı yöntemi gördük. Şimdi, bu anlayış doğa koruma alanlarına taşınıyor. Doğa kamusal bir varlık olmaktan çıkarılıp sermaye için bir gelir kaynağına dönüştürülüyor. Biz DEM PARTİ olarak bu yaklaşımı kabul etmiyoruz çünkü doğayı korumak demek, yaşamı korumak demek. Doğayı yatırım alanı hâline getirirseniz, yaşamı yok edersiniz. Bu madde koruma değil, rantı, talanı ve denetimsizliği yasalaştırmaktadır. Bu nedenle, doğayı sermaye lehine yönetebilir bir işletme alanına dönüştüren bu maddenin teklif metninden çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ediyorum Sayın Demir.

Aynı mahiyetteki 2 önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

3'üncü önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyüşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Millî Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

"Yukarıda sayılan her türlü iletim ve nakil hattı projesinin, korunan alan dışında herhangi bir alandan geçirilebilmesi mümkünse millî parklardan ve tabiat parklarından geçirilemez."

Burhanettin Kocamaz
Mersin

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Söz talebi var.

Buyurun Sayın Kocamaz.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Millî parklar ve tabiat parkları ülkemizin biyolojik çeşitliliğinin, eşsiz doğal manzaralarının ve hassas ekosistemlerinin en önemli sığınaklarıdır. Anayasa'nın 56'ncı maddesinde de belirtildiği üzere herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevrenin kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların öncelikli ve ortak görevidir. Bu anayasal sorumluluk çerçevesinde sahip olduğumuz bu nadide doğal miras alanlarını en üst düzeyde korumak ve gelecek nesillere bozulmamış bir şekilde aktarmak devletin asli görevlerindendir. İletim ve nakil hatları, enerji nakil hatları, petrol boru hatları, doğal gaz boru hatları, yollar gibi büyük altyapı projeleri güzergâhları üzerinde ciddi ve çoğu zaman geri döndürülemez çevresel tahribatlara yol açmaktadır. Bu fıkra bir yasaklama getirmekten ziyade bir önceliklendirme ve son çare ilkesini yasal güvence altına almayı amaçlamaktadır. Önergeye göre bir projenin bu özel koruma statüsüne sahip alanlar dışından geçirilmesi için teknik ve ekonomik olarak makul bir alternatif güzergâh mevcut ise projenin millî park veya tabiat parkı içinden geçirilmesine izin verilmemelidir. Bu ilke, proje sahiplerini alternatif güzergâhları da daha titiz bir şekilde araştırmaya teşvik edecek ve korunan alanlarımızı gereksiz yere feda etmekten kurtaracaktır.

Sonuç olarak, bu önergenin kanunlaşması en değerli doğal varlıklarımız olan millî parklarımızı ve tabiat parklarımızı büyük altyapı projelerinin öncelikli ve kolay güzergâhı olmaktan çıkaracak, bu alanların ancak ve ancak başka hiçbir alternatifin bulunmadığı ispatlandığı durumlarda değerlendirilmesini sağlayacak ve böylece Türkiye'nin doğal mirasının korunması yolunda tarihî bir adım olacaktır diyoruz.

Tabii, bunun bir örneğini ben Mersin Büyükşehir Belediye Başkanırken Gülnar'da yaşadık. Ilisu su kaynağından Gülnar'a 56 kilometreden su getirecektik. Tabii, yolu kısaltmak için ormanın içerisinden geçmek istedik. Bize Orman o dönemde o kadar çok sıkıntı yarattı ki, o nedenle de benim görev yaptığım dönemde bu işletme sağlanamadı, iletişim sağlanamadı ve hâlen o proje

tamamlanamadı. Onun için burada kamunun bir kurumuna bu kadar zorluk çıkarılıyorsa özel işletmelere ya da başka işletmelere kolaylık sağlanmamalıdır diye düşünüyorum.

Bunun kabulünü istiyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ediyorum Sayın Kocamaz.

3'üncü önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 2873 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığınca" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiş, fıkra "işletilir" ibaresinden sonra gelmek üzere "ya da işlettilir" ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Korunan alan olarak belirlenen yerler için planlarına uygun olarak gerekli projeler Genel Müdürlükçe hazırlanır veya hazırlattırılır.

Bu madde kapsamındaki yapı ve tesislerin yapılaşma koşullarına ait usul ve esaslar Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Değerli arkadaşlar, madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere 3 adet önerge vardır, önergeleri okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygün
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahibi:

Burhanettin Kocamaz
Mersin

Aynı mahiyetteki 3'üncü önergenin imza sahibi:

Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Evet, 1'inci önerge üzerinde söz talebi Sayın Aygün'un.

Buyurun Sayın Aygün.

İLHAMİ ÖZCAN AYGÜN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Bu söz konusu teklifle Tarım ve Orman Bakanlığının denetim ve sorumluluk boyutu genel müdürlüğe aktarılıyor yani kamunun ve TBMM'nin yani bizlerin bundan sonraki yapacağı denetimlerden kaçınma var, denetimden kaçırılıyor. Ben bunu anlamakta zorlanıyorum. Neden bir genel müdürlüğün kurulması ve denetimden çıkarılması gibi bir düşünce hasıl oldu, bunun anlatılması gerekiyor. Bir de "işletilir" ibaresinden sonra "ya da işlettilir" demekle de belirsizlik ve denetimsizlik konuları gündeme geliyor. Kamu kaynaklarının ve koruma alanlarının korunması adına teklifin bir an evvel geri çekilmesi gerekiyor çünkü tamamen bu bizim TBMM'nin de yetkisi birileri tarafından alınıyor, diyor ki: "Sen denetleyemezsin, o verilen vergilerin hakkını savunamazsın." Buradan bizim elimizden denetim yetkimizi alarak bizden bunu uzaklaştırıyorsunuz, bunu anlamakta zorlanıyorum.

Yine, bakınız, Orman Bakanlığının 6831 sayılı Orman Kanunu'nda değişikliğe gidilerek Milli Parklar Kanunu'na tabi alanlar üzerinde bulunan yapı ve tesislerin yirmi yıla kadar kiraya verilebileceği hükmü yer almaktayken Millî Parklar Kanunu'nda her türlü altyapı, üst yapı ve diğer tesislerin bizzat Bakanlıkça işletilmesi zorunluydu, ne zamana kadar? Bu kanun çıkana kadar veya Genel Kurulda okeylenene kadar bu şekil devam edecek. Biz ne yapıyoruz? Yine bu değişikliklerle beraber işletmeye yani özel sektöre veya başkalarına peşkeş çekeceğiz. Ya, Bakanlık yaparken başaramadı mı, beceremedi mi? Ben merak ediyorum. O zaman o bürokrat arkadaşları bizim sorgulamamız lazım. Bu kurum neden zarar etti veya zarar mı ediyor? Ki özelleştirmenin yolunu açıyoruz, "işlettilir" diyoruz. Yine orada bitmiyor "...korunan alanlar için planları uyarınca hazırlanan vaziyet planı, mimari/peyzaj avan uygulama projelerinin Genel Müdürlükçe gerekli görüldüğü takdirde dışarıda hazırlattırılması..." O zaman orada yetkili personel yok mu Sayın Vekilim? O kurumlar içerisinde bu işleri yapacak mühendis arkadaşlarımız, bu avan proje çezecek mimar arkadaşlarımız yok mu? Ben merak ediyorum. O zaman demek ki devlet bitmiş, devlet tükenmiş; bu anlam çıkıyor buradan. Neden dışarıdan hizmet almak istiyorsunuz? Neden genel müdürlüğün üzerine çıkartılarak... Ve diyorsunuz ki: "Yönetmeliklerle belirlenecek." Arkadaşlar, yönetmelikler açık, kanun net, kanunun üzerinde yönetmelik olmaz, genelge olmaz. Biz burada kanunda çerçeveyi doğru çezeceğiz ama siz hep arka kapıdan dolanmaya çalışıyorsunuz. Bakın, sorduğum sorular çok açık: Bakanlığın uhdesinde bu projeleri çezecek, plan yapacak mimar veya peyzaj mimarı veya orman mühendisi yok mu? Dışarıdan hizmet alacaksınız, merak ediyorum. Bunun da açıklanmasını...

Ayrıca, bugüne kadar bu kurumları, işletmeleri işleten Bakanlığın kendisiydi. Ya, ne oldu Bakanlık işletemedi mi bugüne kadar? Ben bunu da anlamakta zorlanıyorum. Onun ötesinde, geline yine 6'ncı maddede millî park, tabiat parkları, tabiat koruma alanlarındaki planların gerektirdiği tesislerin "işlettilir" kelimesiyle sizin beceriksizliğinizi ortaya koyuyorsunuz. Demek ki yirmi üç

yılda, 2002'den bu tarafa beceriksizliğinizi, bu maddedeki yapılan değişiklikle ortaya koyuyorsunuz. Bugüne kadar bu millî parklar demek ki doğru yönetilememiş. Orman Bakanlığı veya Tarım Bakanlığı... Sayın Başkanım, sakın üzerinize alınmayın, buradan benim anladığımı söylüyorum bir ziraat mühendisi olarak, meslektaşınız olarak ve doktorasını yapmış biri olarak. 1991 yılından beri ben ziraat mühendisiyim, 1991 yılında mesleğe girdim. Ben burada, şu anda, meslektaşlarım adına hicap duyuyorum. Demek ki benim hiçbir meslektaşım veya orman mühendisi, ziraat mühendisi, peyzaj mühendisi arkadaşımın beceriksiz olduğu ortaya koyuluyor burada. Sizi bu konuda düzeltmeye davet ediyorum, bu mühendislerden, oradaki çalışanlardan özür dilemeye davet ediyorum. Çünkü buradaki maddede yapılacak değişiklik, orada çalışanları, kurumda çalışanları zayıf düşürür. Onları yetkisizlik anlamına veya bu projeyi yürütebilecek anlamını taşıyor, onları şey yapıyorsunuz. "Siz liyakatsizsiniz, siz işe yaramazsınız, biz bu işi dışarıdan daha iyi yaptırırız..." O da yetmiyor, yine, Bakanlık, dünden bu kanun çıkana kadar kendi işletmiş. O zaman usulsüzlük mü var, bir sıkıntı mı var, bir yolsuzluk mu var, onu da açıklayın, bilelim. Neden dışarı özelleştireceksiniz. Kime, neden peşkeş çekiliyor? Bakınız, sorduğum sorular net: Bakanlık bu işleri yapamıyor mu bugüne kadar? Bu projeleri, mimari proje düzenlemelerini kendi yapamadı mı?

Sayın Toy, imzada birinci sıradaki Sayın Toy, gülüyorsunuz ama bakın ne dedim?

RUKİYE TOY (Sivas) - Bir şey konuşuyoruz da.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ama gülerek konuşuyorsunuz.

RUKİYE TOY (Sivas) - Gülebiliriz, siz de gülüyorsunuz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bakınız, ben oradaki orman mühendisi arkadaşlarımın, ziraat mühendisi arkadaşlarımın, peyzaj mühendisi arkadaşlarımın hakkını burada savunuyorum, bu insanlara siz, bu çıkardığınız maddeyle diyorsunuz ki: "Siz beceriksizsiniz, siz yetkisizsiniz, siz yapamıyorsunuz; ben dışarıdan, özel şirketlerden paramı basarım, ben bu hizmeti alırım." Arkadaşlar, o zaman Bakanlık kapatın, Bakanlık kapatın. Tarım ve Orman Bakanlığını, Orman Genel Müdürlüğünü kapatın o zaman.

Ondan sonra, diğer bir konu da demek ki bugüne kadar bu kurumları siz işletememişsiniz ki o çıkıyor ortaya, diyorsunuz ki "Ben bunu çalıştıramıyorum, ben bu işi yapamıyorum, yapamadığım için ben bunu özelleştireceğim." Ya, arkadaşlar, kendinize gelin, kendinize gelin. Verdiğiniz yer, çocuklarımızın geleceğini biz burada yok ediyoruz, börtü böceğin hakkını burada yok ediyoruz. Onun için, acil olarak sizden istirhamım, masanın karşısında olan, şu anda iktidar partisinin temsilcilerine ve Cumhuriyet İttifakı'nın temsilcilerine sesleniyorum: Elinizi vicdanınıza koyun, eğer bir ziraat mühendisi, bir peyzaj mühendisi, bir orman mühendisi, bu işleri bugüne kadar yapamadıysa onun sorumlusu ben değilim. 2002'den beri yöneten kim varsa iktidarda, sorumlusu o. Ama o mühendislere o diplomayı...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Başkanım, lütfen, olmayan şeyleri konuşuyor.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Dinleyelim arkadaşlar.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bakınız, Sayın Baykan, bu madde hassas bir madde ve aynı zamanda "İşletemedik, biz beceremedik, elimize yüzümüze bulaştırdık, bunu özelleştireceğiz." diyorsanız kolay gelsin sizlere. Biz bu maddenin çekilmesinin tarafındayız.

Hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkürler, sağ olun.

Sayın Demir, buyurun.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Sayın Başkan, bugün ekoloji örgütlerinin de burada olması gerektiğini belirtmiştik, söylemiştik. Maalesef burada olmaları sağlanamadı, kendileri görüş ve önerilerini bir rapor şeklinde sundular. Biz de bunu size sunmak istiyoruz, rapor şeklinde.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederiz.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Evet, bugün görüştüğümüz bu madde küçük bir teknik değişiklik gibi sunulsa da aslında doğayı korumaktan çok, onu işletmeye açan bir zihniyetin devamıdır. 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 12'nci maddesine eklenen "işletilebilir" ifadesi koruma altındaki alanların özel sektöre devrinin önünü açmaktadır. Yani doğa artık, kamu tarafından korunmayacak, şirketler tarafından işletilecektir. Bu sadece bir kelime değişikliği değildir arkadaşlar. Bu, koruma anlayışından işletme mantığına geçiştir. Doğayı koruma görevini üstlenen devlet, bu düzenlemeyle birlikte koruma değil rant üretme görevini üstlenmektedir. Yani düzenlemeyle, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü hem kural koyan hem proje hazırlayan hem de uygulayan konuma getiriliyor. Bu da denetimi tamamen ortadan kaldıran bir yapıdır. Artık, aynı kurum, hem izin verecek hem uygulayacak hem de denetleyecek. Bu durumda hangi şeffaflıktan, hangi kamusal denetimden söz edebiliriz? Bu maddeyle birlikte millî parklar, tabiat parkları, yaban hayatı alanları yani hepimizin ortak yaşam alanları fiilen piyasanın kontrolüne girmektedir. Korunan alanlarda otel, enerji hattı, turistik tesis, hatta altyapı yatırımları yapılmasının önünde artık hiçbir yasal engel kalmamaktadır.

Sayın milletvekilleri, bu düzenleme, doğayı koruma değil doğayı ticarileştirme düzenlemesidir. Kaz Dağları'ndan Munzur'a, Cudi'den Hasankeyf'e kadar gördüğümüz yağma düzeni şimdi "korunan alan" adı altındaki yerlere taşınmak isteniyor. Biz DEM PARTİ olarak tekrar bu madde için de söyleyelim, bu anlayışı kesinlikle reddediyoruz çünkü doğa, bir rant alanı değildir, doğa, halkın yaşam alanıdır. Bu ülkede dağlar, dereler, ormanlar şirketlerin değil halkın ortak mirasıdır. Devletin görevi bu mirası sermayeye devretmek değil gelecek kuşaklara taşımaktır. Bu nedenle, doğayı koruma adı altında rant alanına dönüştüren bu maddenin teklif metninden çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ediyorum Sayın Demir.

Sayın Kocamaz, buyurun.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkür ederim.

Korunan alanlardaki tesislerin işletme yetkisinin hangi kriterlere göre devredileceği kanunla net ve sıkı esaslara bağlanmaksızın idareye verilmesi ciddi riskler barındırmaktadır. Bu alanların temel varlık sebebi olan doğayı muhafaza etme misyonu ile ticari işletmelerin kâr elde etme amacı, doğası gereği çelişmektedir. Belirsiz ve denetime açık olmayan bir devir süreci, bu eşsiz

alanların ekolojik taşıma kapasitelerini aşan bir ticari baskı altına girmesine, doğal dokunun bozulmasına ve liyakat yerine kayırmacılığın ön plana çıktığı bir yanda işlettirme zihniyetinin hâkim olmasına zemin hazırlayacaktır. Bu nedenle, kamu yararını ve doğa korumayı önceleyen, şeffaf, denetlenebilir ve yaptırımları kanunla belirlenmiş bir çerçeve oluşturulmadan bu yetkinin kullanılması, korunan alanları ticari bir rant kapısına dönüştürme potansiyeli taşımaktadır. Yapılaşma gibi geri dönülemez sonuçlar doğuracak koşulların değiştirilmesi zor kanun metni yerine idarenin tek taraflı olarak kolayca değiştirebileceği bir yönetmeliğe bırakılmasıysa koruma ilkesine yönelik en büyük tehditlerden biridir.

Kanun, bu alanlar için güçlü bir hukuki güvence ve kalkan görevi görürken yönetmelik, bu kalkanı zayıflatarak yapılaşma koşullarını siyasi ve idari konjonktürün anlık tercihlerine açık hâle getirir. Bu durum, koruma kullanma dengesinin her zaman koruma aleyhine bozulmasına ve zamanla daha yoğun, ekosisteme aykırı yapılaşmaya izin veren düzenlemelerin önünün açılmasına imkân tanıyacaktır. Ülkemizin en değerli doğal mirasının geleceği, bu denli esnek ve keyfiliğe açık bir idari işleme terk edilemez. Temel yapılaşma sınırları mutlaka kanunla güvence altına alınmalıdır.

Bu hususlardan ötürü ilgili madde teklif metninden çıkarılmalıdır.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ediyorum Sayın Kocamaz.

Arkadaşlar, aynı mahiyetteki 3 önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 2873 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığınca" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Bu Kanun kapsamında el konulan bütün yapı ve tesisler, inşa aşamasında olanlar da dâhil olmak üzere, hiçbir karar alınmasına lüzum kalmaksızın, Genel Müdürlük tarafından derhal yıkılır veya ihtiyaç görüldüğü takdirde Genel Müdürlükçe değerlendirilir."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Değerli arkadaşlarım, madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 3 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygün
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahibi:

Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Barut, buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) - Kanunun 7'nci maddesiyle, kanuna aykırı yapı ve tesislerin derhâl yıkımını düzenlerken ihtiyaç duyulduğu takdirde bu yapıların genel müdürlükçe değerlendirilmesi istisnası, hukuki belirsizlik ve keyfiyet riski taşımaktadır. Bu muğlak ifade, yasa dışı yapıların bile gelecekteki özelleştirme veya işletme amaçları için yasal bir kılıfa büründürülmesine olanak tanıyabilir. Yani aslında millî parklar içerisinde kaçak bir yapı varsa yani ne olacak? sorusu, önceden mahkeme kararı aranıyordu, şimdi bu konuyla ilgili mahkeme kararına gerek görülüyor. Milli Parklar Kanunu'nda ya da diğer kanunlarda değişiklik öngören bu teklifle Millî Parklarla birlikte tabiat parkları, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanı gibi koruma altına alınan alanlarda, başta turizm ve bunun yanı sıra ulaşım, enerji gibi alanlardaki altyapı yatırımlarına ilişkin projelerin gerçekleştirilebilmesinin önü açılmaktadır. Koruma odaklı yönetim anlayışından yatırım ve işletme kolaylıklarını öne çıkaran bu alanlardaki yatırım faaliyetlerini de yaygınlaştırmak suretiyle koruma statülerini etkisiz bıraktıran bir anlayışa geçiş yapılmaktadır. Yani planlama yetkisinin özelleştirilmesiyle birlikte, bahsedilen koruma alanlarıyla ilgili projelere ilişkin yatırımcıların özel planlama ofislerine hazırlatacağı planların onaylanmasıyla birlikte yapılaşmaya ve kitle turizmine açılacağını öngörüyoruz. Bu alanlar, gelecek nesillerin ve sağlıklı ekosistemlerin güvencesi olarak ticari kaygılardan arındırılmış bir şekilde yönetilmek zorundadır. Bu ormanlar, bu alanlar, bu millî parklar hepimizindir.

Dolayısıyla, bu maddenin de bu nedenlerle çekilmesini talep etmekteyiz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Çok teşekkür ediyorum Sayın Barut.

Sayın Demir, buyurun.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Görüşmekte olduğumuz bu madde, ilk bakışta tabii kulağa olumlu geliyor: "Doğa koruma alanlarında kaçak yapılaşmayı önleyeceğiz." deniyor, elbette kaçak yapılaşmayla mücadele hepimizin ortak sorumluluğudur. Ancak bu madde, mevcut hâliyle bu mücadeleyi hukuki bir çerçeveye değil tamamen idarenin takdirine bırakmaktadır. Yani kararların nasıl, hangi ölçülerle alınacağı, kim tarafından denetleneceği belirsizdir. Biz şunu söylüyoruz: Doğa koruma alanlarında alınacak her karar mutlaka hukuki denetime tabi olmalıdır çünkü bu tür alanlar kişisel inisiyatifle değil, bilimsel ve yargısal süreçlerle korunabilir. Aksi hâlde, iyi niyetle başlayan bir düzenleme ileride keyfî uygulamalara dönüşebilir. Kamu yönetimi, özellikle bu tür hassas alanlarda kişisel kararların, siyasi yönelimlerin ya da ekonomik çıkarların etkisine açık hâle geldiğinde doğa koruma değil doğa tahribatı ortaya çıkar. Biz geçmişte

bunun çok örneğini gördük tabii. Önce kamu yararı denildi, sonra zeytinlikler, ormanlar, meralar birer birer imara açıldı. Bu yüzden diyoruz ki: Düşük bir ihtimal bile olsa kişisel ihtiraslara, keyfi kararlara mahal verilmemelidir, her türlü karar yargı denetiminden geçmelidir. Eğer gerçekten doğayı korumak istiyorsak bunu ancak hukukla, denetimle ve şeffaflıkla yapabiliriz. Bu madde, doğa koruma amacını güçlendirmek yerine uygulamada keyfiyeti artırma riskini taşıyor.

Bu nedenle, söz konusu maddenin tasarı metninden çıkarılmasını ve doğa koruma alanlarına ilişkin tüm kararların hukuki denetim altına alınmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederim Sayın Demir.

Değerli arkadaşlar, aynı mahiyette olup gerekçelerini dinlediğimiz önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

Şimdi, 3'üncü önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

"Yıkım kararı ilgisine tebliğ edilir. Tebliğden sonra ilgiliye Genel Müdürlüğe yapılmak üzere 30 günlük itiraz süresi verilir. İtirazlar Genel Müdürlükçe 30 gün içerisinde değerlendirilerek ilgiliye bildirilir."

Burhanettin Kocamaz
Mersin

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Kocamaz, buyurun.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Kaçak yapılaşmayla mücadelenin, kentlerin planlı gelişimi, afet risklerinin azaltılması ve kamu düzeninin tesisi için gerekli ve hızlı yürütülmesi gereken bir kamu görevi olduğu şüphesizdir. Bununla birlikte, bu mücadele kapsamında başvurulacak yıkım işlemi sonuçları itibarıyla telafisi imkânsız bir nitelik taşımakta ve Anayasa'yla güvence altına alınmış olan temel mülkiyet hakkına en ağır müdahalelerden birini teşkil etmektedir. Anayasal bir hukuk devleti olmanın temel gereği, idarenin eylem ve işlemlerinin keyfilikten uzak, kanuna bağlı ve en önemlisi, bağımsız bir yargı denetimine tabi olmasıdır. İdarenin, bir yapının hukuka aykırılığını tespit edip bu tespit üzerinden herhangi bir yargısal denetim ve/veya kesinleşmiş bir mahkeme kararı olmaksızın doğrudan yıkım işlemini icra edebilmesi, güçler ayrılığı ilkesini ve vatandaşın idare karşısındaki hukuki güvencesini zayıflatmaktadır. Böylesine geri dönülemez ve ağır bir sonuç doğuran bir idari işlemin potansiyel hatalara, eksik değerlendirmelere ve orantısız güç kullanımına karşı denetimsiz bırakılması, mülkiyet hakkının özünü zedeleyecektir.

Bu sebeple yıkım kararının hukuka uygunluğunun nihai olarak teyit edileceği bir mekanizmanın varlığı elzemdir. Maddeye eklenen fıkra ile ilgiliye tanınan ek otuz günlük itiraz hakkı ve idareye verilen bu itirazı otuz gün içinde değerlendirme görevi anayasal dengeyi kurmayı amaçlamakta, hızlı ve etkin mücadele zorunluluğu ile bireyin temel hak ve hürriyetlerinin korunması arasındaki hassas çizgide mülkiyet hakkı lehine bir güvence mekanizması oluşturularak hukuk devleti ilkesini pekiştirmektedir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Kocamaz, çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 3'üncü önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 2873 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "hükümlere istinaden;" ibaresinden sonra gelmek üzere "av ve doğa koruma memurları, saha bekçileri ve" ibaresi ile birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut ikinci fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığı" ibaresi "Genel Müdürlük" şeklinde ve mevcut üçüncü fıkrasında yer alan "Çevre ve Orman Bakanlığınca" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

"Bu madde kapsamındaki av ve doğa koruma memurları, saha bekçileri ve orman muhafaza memurlarının çalışma usul ve esasları Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Önerge üzerinde söz talebi var.

Buyurun Sayın Aygun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bu 8'inci maddeyle, koruma hizmetleri ve suçların takibinde orman muhafaza memurunun yanı sıra av ve...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Özür dilerim, bir düzeltme yapayım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Önergeyi okutmadık, doğru.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - 2 önerge var. 1'inci önergeyi okutayım, ondan sonra önergenin gerekçesiyle ilgili...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Tamam Başkanım, sıkıntı yok.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Çok özür diliyorum.

Buyurun.

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Millî Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Orhan Sarıbal
Bursa

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Buyurun Sayın Aygun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Komisyon, bu 8'inci maddeyle, koruma hizmetleri ve suçların takibinde orman muhafaza memurlarının yanı sıra, av ve doğa koruma memurları ve saha bekçilerine de yetki verilmektedir. Orman muhafaza memurları, av ve doğa koruma memurları ve saha bekçilerinin çalışma usul ve esaslarının Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi, bana göre belirsizliktir. Yönetmelikle düzenlenemez çalışmaları. Bunun kanunla düzenlenmesi gerektiğinden dolayı, bu maddenin kanundan çekilmesini talep ediyoruz. Çünkü yönetmeliklerle hiçbir yere varamazsınız. Bunların yetkileri tamamen kanun çerçevesinde çizilmesi gerekir. Ucu açık yapılamaz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederim.

Şimdi, oylamayı yapalım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyüşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşölmekte olan (2/3308) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin aşğıdaki şekilde değıştirilmesini arz ve teklif ederim.

"Korunan alanlardaki doğa koruma hizmetleri; ekosistem bütönlüğünün korunması, yerel toplulukların katılımı, ekolojik hassasiyetlerin gözetilmesi ve kamu yararı ilkesi temelinde, şeffaflık ve toplumsal denetim altında yürütölür. Koruma hizmeti, yalnızca denetim ve güvenlik odaklı personel eliyle değil, ilgili yerel yönetimlerin, bilim insanlarının ve ekoloji temelli sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katkısıyla gerçekleştirilir. Bu alanlarda görev yapacak personelin yetki ve sorumlulukları, doğa korumanın evrensel ilkelerine uygun biçimde yeniden düzenlenir."

Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Demir, buyurun.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Sayın Başkan, değeri üyeler; burada madde 8'i incelediğimizde görönen şey doğayı korumaktan çok doğa üzerinde bir denetim ve kontrol sisteminin kurulmak istendiğidir. Orman muhafaza memurları dışında av koruma memurları ve saha bekçilerine de bu yetkilerin verilmesi, doğa koruma hizmetlerini halktan koparan, merkezileştiren ve tamamen yukarıdan aşğıya işleyen bir güvenlik mantığını beraberinde getiriyor. Ama biz doğayı korumanın böyle olmadığını çok iyi biliyoruz elbette. Çünkü doğa, masabaşında sadece güvenlikçi bir yaklaşımla korunmaz. Doğa, o topraklarda yaşayan insanlarla, köylülerle, kadınlarla, gençlerle, yaşam savunucularıyla birlikte korunur. Yıllardır yaşananlara baktığınızda, doğanın artık katılımcı bir süreçle değil, şirketlerin çıkarına göre yönetilmek istendiğini görüyoruz. Oysa biz diyoruz ki doğa ancak yerinden, katılımcı, şeffaf ve halkla birlikte yürütölen bir ekolojik anlayışla korunabilir. Bu maddenin geri çekilmesini ya da en azından halkın, yerel toplulukların ve ekolojik örgütlerin sürece dâhil olacağı bir katılım mekanizmasının açıkça tanımlanmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ediyorum Sayın Demir.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde de kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 2873 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığı" ibaresi "Genel Müdürlük" şeklinde değıştirilmiş ve maddeye aşğıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Genel Müdürlük ihtiyaç duyduğu hallerde ve lüzum gördüğü yerlerde görev ve hizmetleriyle ilgili döner sermayeli işletmeler kurabilir. Döner sermaye işletmesine kuruluşunda tahsis edilen sermaye miktarını 5 katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

İşletmelerin faaliyet alanları, gelirleri, giderleri ve denetimi ile diğer hususlar Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Değerli arkadaşlar, madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 3 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyüşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşölmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değışiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayhan Barut
Adana

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Orhan Sarıbal
Bursa

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahibi:

Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Barut, buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) - Teşekkür ederim Başkanım.

Evet, biraz önce de bu döner sermayelerle ilgili konuşmuştuk; resmî kurumların, kamu kurumlarının âdeta para tahsilat birimine dönüşen bu kurumların aynı zamanda da Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bakanlık ve kamu denetiminin de devre dışında tutulması veya bırakılması nedeniyle bu teklif aslında geri çekilmesi gerekmektedir. Çünkü bu işletmelerin faaliyet alanı, gelir-gider denetim yetkisi yönetmelikle belirlenmemeli, kanunla belirlenmelidir. Ve özellikle son dönemlerde de döner sermayeler üzerinden vatandaşın -yani her kurumda kendine göre ilgili sektörün tamamen- para tahsilat yoluna gidilmiştir. 5 katına kadar çıkarılmasının da doğru olmadığını düşünüyoruz. Bu nedenle, bu kanun teklifinden bu maddenin geri çekilmesi talebimizdir bizim.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi de Sayın Demir'e söz veriyorum.

Buyurun.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu maddeyi incelediğimizde Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne döner sermayeli işletmeler kurma yetkisi verildiğini görüyoruz. Gerekçede bunun amacı koruma, bakım, ziyaretçi yönetimi ve ekoturizm hizmetleri olarak belirtiliyor ama gerçek şu ki bu maddeyle doğa koruma faaliyetleri bir kamu hizmeti olmaktan çıkarılıyor, ticari bir işletme modeline dönüştürülüyor. Burada "döner sermaye" ifadesi teknik bir detay değildir, doğaya nasıl bakıldığını gösteren politik bir tercihtir. Bu tercih, doğayı kamu yararının değil, gelir yaratma potansiyelinin konusu hâline getiriyor. Yani doğa korunacak bir yaşam alanı değil, pazarlanacak bir kaynak olarak görülüyor. Biz bu bakış açısını sahadan biliyoruz: Munzur'da, Salda'da, Yedigöller'de, Gökova'da ekoturizm adı altında yürütülen projeler betonlaşmaya, yaban hayatın geri çekilmesine ve halkın dışlanmasına neden oldu, hepimiz buna tanığız. Yerel halk dışarıda bırakıldı, şirketler içeri alındı. Ekoturizm adı altında yapılan ihalelerle doğa bir bütün olarak özelleştiriliyor. Bu projeler doğanın korunması değil, pazarlanması anlamına geliyor. Sonuçta, halkın doğayla kurduğu o kadim ilişki zayıflıyor. Doğaya, halkın değil, şirketlerin eriştiği bir hizmet sektörüne dönüşüyor.

Bu maddeyle birlikte şunlar olacak: Koruma alanlarında işletmelerin gelir artırma baskısı doğacak, burada daha çok ziyaretçi, daha çok yapılaşma ve daha fazla ekolojik tahribat demek olacak. Nihayetinde doğa, sermayenin çıkarına göre düzenlenecek bir ekonomik alana dönüşecek. Biz, DEM PARTİ olarak bu anlayışı tabii ki kabul etmiyoruz. Doğaya bizim için bir meta değildir, yaşamın ta kendisidir. Koruma politikaları halkla birlikte, doğaya sadakatle, ekolojik dengeleri gözeterek yapılmalıdır; gelir hedefli döner sermaye düzeniyle değil. Bu madde, doğayla kurduğumuz kültürel, toplumsal, ekolojik bağı zedeleyecek bir mantıkla hazırlanmıştır. Biz, bu düzenlemenin geri çekilmesini ve doğa koruma politikalarının kamu yararına, halkla birlikte yürütülmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

Her 2 önergeyi de oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

Şimdi, 3'üncü önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesiyle 2873 sayılı Kanun'un 17'nci maddesine eklenen birinci fıkranın ikinci cümlesinde yer alan "kuruluşunda" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Süleyman Özgün
Nevşehir

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Konuşmak ister misiniz yoksa önergenin gerekçesini mi okutalım?

SÜLEYMAN ÖZGÜN (Nevşehir) - Gerekçe...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Gerekçeyi okutalım.

Gerekçe:

Önergeyle döner sermayelerde sermaye artırımıyla ilgili uygulamalar arasında yeknesaklığın sağlanması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 2873 sayılı Kanunun mülga 18 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Gelirler:

MADDE 18- Genel Müdürlüğün gelirleri şunlardır:

a) Genel bütçeden yapılacak Hazine yardımları.

b) Bu Kanun kapsamındaki korunan alanlarda el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilen her çeşit taşınmaz ve sair eşyanın satışından elde edilen gelirler.

c) 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamındaki sulak alanlarda el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilen her çeşit taşınmaz ve sair eşyanın satışından elde edilen gelirler.

d) Genel Müdürlüğün mülkiyetinde bulunan taşınır ve taşınmaz malların satışından veya kiraya verilmesinden elde edilen gelirler.

e) Taahhütlerini tamamen veya kısmen yerine getirmeyen yüklenicilerden alınan tazminatlar ile gelir kaydedilen teminatlar.

f) İhale şartnamesi ve dokümanı satışları ile analiz, denetim, danışmanlık, etüt, deney ve benzeri hizmetler karşılığı alınan gelirler.

g) Bu Kanun ile 4915 sayılı Kanun kapsamında verilen idari para cezalarının yüzde yirmi beşi.

h) Döner sermaye yıl sonu kârı.

- ı) Her türlü bağış, yardım ve vasiyetler.
i) Diğer gelirler."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Madde üzerinde 2 adet önerge vardır.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Karamnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Orhan Sarıbal
Bursa

Ömer Fethi Güner
Niğde

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Aygun, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Yine, 10'uncu maddeyle, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün kamu tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli bağlı kuruluş olarak yapılandırılması sebebiyle geliri yeniden düzenleniyor. Bu da, maalesef, özel bütçeli bir kurum hâline getirilen bu Genel Müdürlükle beraber dediğimiz gibi, birçok şeyin de üstü örtülecek. Gelirlerini kendileri istediği gibi rahat bir şekilde yönetecek ama bunların sonunda da denetim aşamasında, maalesef, şu anda yasayı çıkaran kurum saf dışı ediliyor.

Aynı zamanda, bir nevi döner sermayenin oluşmasıyla beraber, kâr amacı güdeceğinden dolayı o kurumları artık hoyratça kullanmanın da bana göre önüne geçemeyeceğiz. Amaç, döner sermayeye kazanç sağlamak olduktan sonra buradaki yerler doğa ve tabiat parklarımızı bana göre en maksimum şekilde... Çünkü amaç para kazanmak olduğu için, döner sermayedeki kazancı sağlamak için böyle bir yöntem var. Bu maddenin geri çekilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Aygun, teşekkür ediyorum.

1'inci önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü, doğa koruma faaliyetlerini merkezî bütçe kaynaklarıyla yürüten kamu hizmeti kurumu olarak yapılandırılır. Korunan alanlara yönelik gelir elde etme hedefi güdülmez. Doğanın korunması, biyolojik çeşitliliğin sürdürülmesi ve ekolojik dengenin sağlanması esas alınır. Bu alanlarda yerel toplulukların katılımıyla sürdürülebilir koruma modelleri geliştirilir. Korunan alanlar içerisinde turistik, ticari veya benzeri amaçlarla herhangi bir özel işletme kurulamaz, kiralanamaz veya üçüncü şahıslara devredilemez."

Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Nejla Hanım, buyurun.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkür ediyorum Başkan.

10'uncu maddeyle Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün özel bütçeli kamu tüzel kişiliğine sahip bir bağlı kuruluşa dönüştürülmesi öngörülüyor. Bu teknik gibi görünen değişiklik aslında doğa koruma alanında çok ciddi bir zihniyet değişiminin işaretidir. Ben bu maddeyi yalnızca bir idari yapı düzenlemesi olarak görmüyorum. Bu maddeyle doğayı korumakla görevli kamu kurumunun mali yapısı özertleştiriliyor, doğrudan gelir toplama ve kullanma yetkisi genişletiliyor. Bu, doğa koruma idaresinin piyasalaşmasının önünü açacak temel bir adımdır. DEM PARTİ olarak biz, doğa korumayı kamusal ve toplumsal bir sorumluluk olarak görüyoruz. Bu görev kâr amacı güdülmeden, şeffaf, halkın katılımına açık ve kamu yararını esas alarak yürütülmelidir. Ama bu düzenlemeyle ne yazık ki doğa koruma giderek bir gelir yönetimi bürokrasisine dönüştürülüyor. Bu yapıyla mali denetim merkezî otoritelerin dışına çıkarılıyor, hesap verilebilirlik zayıflatılıyor ve en önemlisi doğa koruma faaliyeti kâr-zarar hesabıyla değerlendirilecek bir sektöre dönüştürülüyor.

Sahadan çok net örnekler var: Akbelen'de, Kaz Dağları'nda, Munzur'da halk doğayı korumak için bedenini ortaya koyarken kamu kurumlarının nasıl sessiz kaldığını, nasıl şirketlerin çıkarlarını öncelediğini hep beraber gördük. Şimdi, bu kurumlara bir de bağımsız mali yapı veriliyor. Bu ne demek? Bu, halkın denetiminden uzak, doğrudan ihale sistemlerine açılacak gelir baskısıyla özelleştirmeye yatkın bir yapı demek. Yani doğa, kamu yararına hizmet veren bir alan olmaktan çıkarılıp sermayeye uyumlu bir ekonomik kaynak hâline getiriliyor. Bu süreç sadece ekosistemi değil, yerel halkın doğayla kurduğu tarihsel, kültürel bağları da zayıflatıyor. Kısacası, bu madde, doğa koruma idaresini bir kamu kurumu olmaktan çıkarıp adım adım şirket mantığıyla çalışan bir yapıya dönüştürmenin yapısal adımdır. DEM PARTİ olarak bu dönüşümü kabul etmiyoruz. Doğa koruma piyasaya değil, halka ve yaşama dayanmalıdır diyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ediyorum Sayın Demir.

2'nci önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 2873 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanunun 14 üncü maddesi ve 15 inci maddesinin birinci fıkrasıyla yasaklanan faaliyetleri yürütenler hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Madde üzerinde 1 adet önerge vardır arkadaşlar, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Millî Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Orhan Sarıbal
Bursa

Ömer Fethi Gürer
Niğde

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Gerekçe...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederim.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifle yasaklanmış faaliyet yürütenlere ve ihlal edenlere verilecek hapis ve idari para cezası yetersiz kaldığından teklifin metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

11'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 2873 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığı" ibaresi "Genel Müdürlük" şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığınca" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde, "Orman ve Su İşleri Bakanlığı" ibaresi "Genel Müdürlük" şeklinde ve "on katı" ibaresi "dört katı" şeklinde, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ücret ödenmeden yapılan girişlere ilişkin giriş ücretleri ve Genel Müdürlük tarafından bu Kanun ile 4915 sayılı Kanun kapsamında verilen idari para cezaları ilgiliye tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu süre içinde ödenmeyen giriş ücretleri ve kesinleşen idari para cezaları, Genel Müdürlüğün bildirimi üzerine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ilgili vergi dairesi tarafından tahsil edilir."

"Tahsil edilen idari para cezalarının yüzde yirmi beşi Genel Müdürlük bütçesine, yüzde yetmiş beşi genel bütçeye gelir kaydedilir. Genel Müdürlüğün tahsil ettiği idari para cezalarından ayrılan genel bütçe payı ile vergi dairesince tahsil edilen giriş ücretinin tamamı ve idari para cezalarından ayrılan Genel Müdürlük payı, tahsilatın yapıldığı tarihi takip eden ayın sonuna kadar aktarılır."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Buyurun Sayın Barut.

AYHAN BARUT (Adana) - Evet, aslında bu maddeyle kanuna tabi olan alanlara giriş ücretini ödemediği tespit edilenlere uygulanacak olan 10 kat idari ceza oranı, Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından HGS geçişlerine uygulanan ceza oranına benzer şekilde 4 katı olarak değiştirilmekte yani olumlu anlamda görülse de aslında altta yatan bir şey var. O neden HGS? Neden burada otoyollara benzer, kara yollarına benzer bir şey yaptık, acaba burası da ilerleyen zamanlarda başından beri söylediğimiz gibi özelleştirilecek mi? Bu bir.

İkincisi de kısaca bu teklif, yasaya tabii olan giriş ücretlerinden kaynaklanan elde edilen gelirlerin Genel Müdürlük ve genel bütçeye aktarılmasına dair orantılılık bulunmadığından da teklifin aslında geri çekilmesini talep ediyoruz. Yani burada bir muğlak ifade var, daha net açıklamanız lazım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, imza sahipleri bunu maddeye neden böyle koyduklarını açıklarlar mı?

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Tabii, soralım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Buyursunlar, neden böyle bir şeye ihtiyaç duymuşlar biz de bilelim; hasıl olsun amaç.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Tabii, tabii.

Yok, doğru söylüyorsunuz, açıklasınlar. Genel Müdürlük de açıklayabilir, Bakan Yardımcımız da açıklayabilir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Vallahi ben, 1'inci imzayı kim attıysa ondan isterim çünkü kanunu o yazmış.
BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın milletvekilimiz de açıklayabilir.

Buyurun efendim.

RUKİYE TOY (Sivas) - HGS yetkileri, HGS'yle ilgili konuyu diyorsunuz değil mi?

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Doğrudur.

RUKİYE TOY (Sivas) - 10 katıydı daha önce. Biz, ölçülülük esasına göre...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Neden o öyle bir düzenlemeye geçtiniz?

RUKİYE TOY (Sivas) - Söylüyoruz...

Ölçülülük esasına göre biz 4 katına indirdik çünkü girişlerde yığılma olmaması için, ziyaretçilerin daha düzenli bir şekilde istifade edebilmesi için -HGS'yle- doğa koruma alanlarını da daha korunaklı hâle getirebilmek için bu uygulamayı yaptık.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başka bir amaç güdülmüş olabilir mi?

RUKİYE TOY (Sivas) - Nasıl bir amaç? Başka bir amaç yok yani.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ben de şeytanın avukatlığını yapacağım gene. O zaman acaba geçmişte kapıda görevliler vardı, bilet kesiyorlardı, biletlerle ilgili bir sorun mu var?

RUKİYE TOY (Sivas) - Tabii, cevabını söyledik aslında ama tekrar söyleyelim: Doğa koruma alanlarının çok daha düzenli ziyaret edilebilmesi, ziyaretçilerin giriş alanlarında yığılma oluşturmaması için. Siz HGS'yi soruyorsanız, sebebi bu, koruma amaçlı ama HGS'nin 4 katı olduğunu soruyorsanız ölçülülük esasına göre, kara yollarına göre yapıldı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Farklı bir şey sormak istemiştım ama.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Bir saniye, oradan bir söz talebi var.

Kendinizi de tanıtarak buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Sayın Başkanım, değerli vekillerim; Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü 1'inci Hukuk Müşaviri Alperen Korkmaz.

Efendim, öncelikle şöyle: Bu HGS sistemine biz 4 bölgemizde hâlihazırda geçtik, 1 bölgede çalışmalar devam ediyor. Bunun maksadı şuydu: Malumunuz, Uludağ'da özellikle, gidip gördüyseniz, kış aylarında çok ciddi birikme oluyordu. Bu trafiği veya diğer sıkıntıları engellemek için insanlar beklemesin, rahat bir şekilde HGS'den geçsinler diye bu sistemleri biz kurduk. 4 katın sebebi de şudur: PTT'nin altyapısını kullanıyoruz, HGS'yle yine aynı altyapıyı kullanıyoruz. Benzer şekilde uygulama aynı güdümde ilerlesin diye 4 kata uyarladık efendim.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkürler.

Evet, maksat hasıl oldu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

"MADDE 13- 2873 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 2- Genel Müdürlük, bu Kanunda ve ilgili mevzuatında sayılan faaliyetleri dolayısıyla yapılan işlemler yönünden 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre alman harçlar ile tapu ve kadastro işlemlerinden kaynaklanan döner sermaye hizmet bedellerinden muaftır."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Değerli arkadaşlar, madde üzerinde aynı mahiyette 2 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Millî Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahibi:

Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Aygun, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, ben de yine bir farklı pencereden bakacağım. Bu maddede, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün faaliyetlerini etkin şekilde sürdürebilmesi için yalnızca harçlar ve tapu kadastro işlemlerinden kaynaklanan döner sermaye hizmet bedelleri yönünden muafiyet düzenlemesini getiriyorsunuz.

İyi, güzel; o zaman Komisyonun ismi Tarım ve Orman. Tarım Komisyonuyuz değil mi? O zaman çiftçilerimizin de tapu ve kadastrodaki işlemleri sırasında döner sermaye işlemleriyle ilgili onlardan da bu harçları ve döner sermayeyi kaldıralım. Yazık günah değil mi o çiftçilere?

AYHAN BARUT (Adana) - Ya da ilçe müdürlüklerinin.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - İlçe müdürlüklerinin de aynı şekilde, tarım ilçe müdürlükleriyle beraber. Ama tapu kadastro işlem yapıyorlar ve buradaki döner sermayeyi de gelin, hep beraber buraya bir maddeyle ekleyelim, ihdas edelim maddeyi ve bununla beraber çiftçilerimiz için, ülkemizin gerçek efendiler için de bir iş yapmış olalım. Yani sizin bu konu da hasıl olsun ama yanında da bir faydalı bir iş yapalım. Bu çiftçiler için de en azından Tarım Komisyonu doğru bir iş yapmış olsun. Onların o yapmış olduğu ÇKS dosyalarından tutun tarımla ilgili işletmelerdeki ödemiş oldukları döner sermaye işlemleriyle ilgili bir de onlara muafiyet getirelim. Burada Genel Müdürlüğün zaten bütçesi var, merkezî bütçeden para alacak, artı döner sermayesi var, bir dönem muafiyet getiriyoruz. Ama orada bu ülkeye sağlıklı gıdayı ulaştıran, üreten, alın teri toz toprak olan o çiftçiler için de gelin, hep beraber taşın altına elimizi koyalım. Hep beraber burada bir kanunda değişiklik getiren bir madde koyalım ya! Çok mu zor, hemen çiftçilerin Tarım Bakanlığıyla ilgili, ilgili tapu kadastro yapılacak işlemleriyle ilgili, döner sermayede yaptıkları bütün işlemlerle ilgili döner sermayedeki ve tapu kadastro işlemleriyle ilgili muafiyet getirelim. Hadi buyurun, hodri meyan! Ama yine, aynı şekilde "Biz bu kanunu değiştiremeyeceğiz." diyeceksiniz. Yine çiftçilerimiz için çünkü milletin efendisi olan o insanlarımız için herkes kafasına aşağı eğdi zaten, ben buradan anlıyorum sonucu ve sevgili Bakanım siz de Bakanlık yaptınız, siz de biliyorsunuz, döner sermaye... Zaten çiftçi can çekişiyor, ektiği, ürettiği ürünlerden doğru dürüst geliri yok. En azından böyle işlemlerde dosya işlemleriyle ilgili, tapuda olan işlemlerle ilgili, ipotek işlemleriyle ilgili yaptıkları uygulamalarda döner sermayeden ve harçlardan muaf olsun diyorum.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi de sizi bekliyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ediyorum Sayın Aygun.

Sayın Demir, buyurun.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Görüşüğümüz 13'üncü maddeyle Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünün yapacağı işlemler, harçlardan ve döner sermaye hizmetlerinden muaf tutulmak isteniyor. Gerekeç olarak da kurumun etkin çalışması ve kamu hizmetlerinin kesintisiz yürütölmesi gösteriliyor. Ama biz bu düzenlemenin doğrudan kamu hizmeti anlayışını aşındıran ve Doğa Koruma kurumunu ticarileştirilen bir adım olduğunu düşünüyörüz çünkü burada söz konusu olan şey, koruma faaliyetleri değil ekonomik faaliyetlerdir. Kurumun döner sermayeli işletmeler kuracağını zaten önceki maddelerde de gördük, konuştuk. Yani bu kurum doğrudan yatırım yapacak, gelir elde edecek, işletme kuracak ama devlete karşı bile mali sorumluluk taşımayacak. Bu nasıl bir ayrıcalıktır anlamaya çalışıyoruz?

Şimdi, buradan açıkça sormak istiyörüm: Bir Doğa Koruma kurumu ne tür ticari işlemler yapacak ki harçlardan ve döner sermaye bedellerinden muaf tutulmaya ihtiyaç duyuyor? Eğer bu işlemler doğa adına değil de doğa içinde ekonomik yatırımlar anlamına geliyorsa bu düzenleme doğayı değil yatırımı mı öncelemektedir ve eğer bu yatırımlar kamusal değil ticarileştirilmiş alanlardaysa bu muafiyet kimin çıkarına çalışmaktadır? Bu madde doğayı koruması gereken bir kurumu, şirket gibi hareket eden, yatırım yapan ama sorumluluktan kaçan bir aktöre dönüştürmektedir.

Böyle bir yapı idari denetimden uzaklaşır, harç ve maliyet muafiyetleriyle doğa içinde ticari yatırımlar yapılmasının önünü açar, halkın ve yerel toplulukların denetim hakkını iyice sınırlandırır.

Sayın Başkan, biz doğa korumanın böyle bir ticari mantığa teslim edilmesini asla kabul etmiyoruz. Kamu hizmetinden vazgeçen, piyasaya açık ama denetimden muaf bir idari yapı doğaya da halka da zarar verir.

Bu nedenle, 13'üncü maddenin tümüyle metinden çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Demir, teşekkür ediyörüm.

Her 2 önergeyi oylarınıza sunuyörüm: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bizim önergeyi de kabul edin bari de çiftçilere bir şey vermiş olalım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Önergeler reddedilmiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyörüm: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyörüm:

"MADDE 14- 2873 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 3- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra, bu Kanun kapsamında kalan orman vasıflı olanlar dahil Hazine taşınmazlarından; kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm alan ve merkezleri içinde kalan ve ilgili mevzuatı uyarınca turizm amaçlı yatırım gerçekleştirilmek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığınca kesin tahsis yapılanlar ile bu Kanunun 8 inci maddesi uyarınca Bakanlıkça izin verilenler üzerinde, adına kesin tahsis yapılan veya izin verilen gerçek veya tüzelkişiler lehine 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu uyarınca tapuda üst hakkı tesis edilmesi ve buna bağılı olarak tapuda sözleşme düzenlenmesi ile düzenlenecek sözleşme hükümlerinin yürütölmesine ilişkin işlemler Genel Müdürlük tarafından yapılır.

Birinci fıkrada kapsamında kalan kesin tahsis veya izinler ile bu kesin tahsis ve izinlere istinaden tapuya tescil edilecek üst haklarına ait sözleşmeler uyarınca adına kesin tahsis yapılan veya izin verilen ya da lehine üst hakkı tesis edilecek gerçek veya tüzelkişilerden alınması gereken kullanım/üst hakkı bedelleri ve hasılat payları, 3/7/2003 tarihli ve 4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca alınması gereken proje maliyet bedelinin %3'ü oranındaki bedeller ile 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 23 üncü maddesi uyarınca yapılacak süre uzatımı nedeniyle tespit edilecek yararlanma/ilave yararlanma bedellerinin hesaplanması, takip ve tahsili Genel Müdürlükçe gerçekleştirilir ve bu bedeller Genel Müdürlük Döner Sermayeli İşletmelerinin ilgili hesaplarına yatırılır."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Madde üzerinde 3 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

1'inci önergeden başlayarak okutuyörüm:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Millî Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygün
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Sayın Aygün, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bu maddeyle aslında Millî Parklar bir anlamda turizm odaklı bir genel müdürlüğe dönüştürülüyor. Nasıl mı dersiniz? Turizm Teşvik Kanunu kapsamında yer alan Tarım ve Orman Bakanlığınca üzerinde konaklama tesisi yapılması amacıyla ihalesi yapılmış veya sözleşmeyle bağlanmış yerler bu kapsamda verilen izin ve kiralamalar Millî Parklar Genel Müdürlüğü'nün uhdesine, yetkisine geçiyor.

Yine, orman, sera alanlar ve millî parklar üzerinde turizm yatırımı gerçekleştirmek amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığınca konaklama ve kış turizm merkezlerindeki günübirlik ile mekanik, tesisatlı, amaçlı yapılan kiralama sözleşmeleri ve ön izin ve kesin izin verilen bu izne bağlı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcı ve işletmecilerin sözleşmeleri Millî Parklar Genel Müdürlüğü uhdesine geçiyor yani her şey kolaylaşıyor.

Daha önce dediğimiz gibi, birçok bakanlığı ilgilendiren konularda maalesef, şu anda bir Genel Müdürlük uhdesinde sonuçlanacak bütün her şey ve buradan da yine daha önce de ifade etmiştik, özelleştirmenin bana göre yolu açılacak, buradaki tesislerin hepsi Orman Bakanlığının ve Tarım Bakanlığının üzerinden alınarak bir Genel Müdürlük nezdine geçirilecek, ondan sonra nasılsa denetim de yok, döner sermayeyle beraber buraları özelleştirilerek birilerine kiralanacak ve o yetki çok kolaylaştırılıyor.

Bundan dolayı bu maddenin çekilmesi, daha doğrusu kanunun komple çekilmesi gerekirken artık maddeleri söylüyoruz, inşallah daha yolumuz uzun, son maddeye kadar bütün uyarılarımızı yapacağız. İnşallah, son maddede sağduyu hâkim olur ve bu kanunu geri çeker, tekrar değerlendirme konusunda STK'lerle ortak bir şekilde önümüzdeki günlerde önümüze gelir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Sayın Aygün, teşekkür ediyorum.

1'inci önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

"Korunan alanlarda turizm amaçlı yatırım izinleri, koruma ilkesine aykırı olduğu için 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun geçici 12 ve 18'inci maddeleri uyarınca yetki devri yapılmaz. Turizm izinlerinin verilmesi, doğanın korunması ve yerel halkın yaşam alanlarını sürdürülmesi esas alınarak yürütülür."

Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Söz talebi var mı, gerekçeyi mi okutalım?

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Korunan alanlarda turizm amaçlı yatırım izinleri, doğa koruma ilkeleriyle açıkça çelişmektedir. 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun geçici 12'nci ve 18'inci maddeleri bugüne dek çok sayıda doğal alanın "turizm yatırımı" adı altında sermayeye tahsis edilmesinin önünü açmıştır. Bu maddeler, koruma statüsündeki alanların yatırımcılara devrini mümkün kılarak doğayı koruma yerine ticarileştirme yönünde bir politika oluşturmuştur. Şimdi, bu yetkinin Millî Emlaktan alınarak Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne devredilmek istenmesi, uygulamanın özünü değiştirmemekte, yalnızca rantın idari kanallarını yeniden düzenlemektedir.

Buradaki asıl sorun, yetkinin hangi kurumda olduğu değil, bizzat bu yetkinin varlığıdır. Çünkü doğa koruma statüsüne sahip alanlarda turizm yatırımlarına izin verilmesi, kim tarafından yapılırsa yapılsın doğa koruma anlayışıyla bağdaşmaz. Turizm izinleri, doğayı ve yerel halkın yaşam alanlarını koruma esasına dayanmak yerine doğayı sermaye birikiminin aracı hâline getirmektedir. Bu uygulamalar, doğal alanların yapısal tahribatına, ekosistem bütünlüğünün bozulmasına ve yerel halkların kendi yaşam alanlarından uzaklaştırılmasına neden olmaktadır. Doğa, ekonomik kazanç uğruna sermayeye açılacak bir kaynak değil; kamusal, ekolojik ve toplumsal bir varlık olarak korunması gereken ortak bir değerdir. Ancak mevcut düzenleme, turizm faaliyetlerini öncelikli hâle getirerek doğayı yatırımcı lehine açılabilir bir alana dönüştürmektedir. Yetki devri yoluyla yapılan bu düzenleme, koruma ilkelerini güçlendirmek yerine "turizme uygunlaştırılmış bir doğa modeli"ni kurumsallaştırmaktadır. Sorun yalnızca yetkinin kimde olduğu değil, yetkinin niteliğindedir. Doğayı pazarlanabilir bir ürün hâline getiren bu anlayış, sadece yapılaşmayı değil, doğal döngülerin, yaban hayatının ve ekosistem bütünlüğünün de bozulmasını hızlandırmaktadır. "Turizm teşviki" adı altında yürütülen bu politikalar, aslında koruma alanlarının özel sermaye lehine tasfiyesidir.

Sonuç olarak doğa; ekonomik büyümenin, kalkınma hedeflerinin veya turizm yatırımlarının hizmetine sunulacak bir kaynak değil, yaşayan bir varlık ve toplumun ortak geleceğidir. Bu nedenle doğa koruma alanlarına ilişkin düzenlemelerde yerel toplulukların rızası, biyolojik çeşitliliğin korunması ve kolektif doğa hakkı temel ilkeler olmalıdır. Koruma statüsündeki alanlarının turizm

yatırımlarına açılması hem Anayasa'nın 56'ncı maddesinde güvence altına alınan sağlıklı çevrede yaşama hakkını hem de kamusal mülkiyetin toplumsal niteliğini ihlal etmektedir.

Madde 14 ile teklif edilen düzenleme doğa koruma alanlarını sermayeye açan anlayışı sürdürmekte ve kalıcı hâle getirmektedir. Millî Emlaktan alınarak Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne devredilen yetki doğanın korunması yerine yönetilmesi ve işletilmesi anlayışını güçlendirmektedir. Bu nedenle, koruma ilkeleriyle çelişen bu yetkinin tümüyle yürürlükten kaldırılması gerekmektedir. Doğa, turizm yatırımı yapılacak bir meta değil, kamusal, ekolojik bir koruması gereken ortak bir varlıktır.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Gerekçesini dinlediğimiz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

3'üncü önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyüşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 14'üncü maddesi ile 2873 sayılı Kanuna eklenen ek 3'üncü maddesinde yer alan "kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm alan ve merkezleri içinde kalan ve", "ile bu Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca Bakanlıkça izin verilenler", "veya izin verilen" ibarelerinin teklif metninden çıkarılmasını ve "kesin tahsis veya izinler ile bu kesin tahsis ve izinlere" ibaresinin "kesin tahsisler ile bu kesin tahsislere" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ruken Kilerci
Ağrı

Adem Korkmaz
Burdur

Mestan Özcan
Tekirdağ

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Gerekçeyi mi okutalım arkadaşlar?

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle Kültür ve Turizm Bakanlığınca verilecek kesin tahsislere ilişkin irtifak işlemlerinin Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne yapılacağı düzenlenmektedir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Gerekçesini dinlediğimiz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Bakanım...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Şimdi, alıştılar önergeyi reddetmeye de onun için yani verdikleri önergeyi de reddedebilirler.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Bakanım, kafamızda bir soru işareti oluştu.

İzniniz olursa bir onu sorabilir miyiz?

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Tabii efendim, lütfen...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Meseleyi ikimiz tartıştık.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Geriye doğru da sorabilirsiniz arkadaşlar, burası Komisyon.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sıcaklığına soralım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Şimdi, sayın imzacı vekilimize soruyorum: Ya, benim HGS'm yok, ben traktörle geldim, ben şimdi nasıl gireceğim, ne olacak şimdi? Veya motosikletim vardı, geldim veya yürüyerek geldim, HGS'yi nereme yapıştıracağım? Yok HGS'm, ne yapacağım ben şimdi? Şimdi, buna nasıl çözüm bulacaksınız?

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Bir saniye, bir saniye, söz alarak konuşalım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sesli sorayım isterseniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Bir saniye, şimdi sesi açtım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Şimdi, az önceki oyladığımız maddede HGS'li olanlarla ilgili sıkıntımız yok ama HGS'si olmayan araçlar var veya yaya olarak gelenlerle ilgili... O millî parka girecek, traktörü var, köylü amcam almış ninemi, dedi ki: "Ben gideyim, bu millî parkta bir piknik yapayım, oturayım, bir dolaşayım gezeyim." Şimdi, bu ağabeyimize, amcamıza HGS'si yok diye cezayı nasıl keseceksiniz? Parayı nasıl ödeyecek?

MEHMET BAYKAN (Konya) - HGS olarak geçer oradan.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - HGS'si olmayanlar ne yapacak?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Sayın Başkanım, HGS'si olmayanlara...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ben size sormadım, imzacıya soruyorum.

RUKİYE TOY (Sivas) - Bana da sorabilirsiniz...

(Uğultular)

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Arkadaşlar...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkanım, şimdi, bakınız...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Aygun, önemli olan, burada konuyu öğrenelim, hakikaten...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ama demek ki imza...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Bir saniye, imza sahibi konuşuyor.

Buyurun.

RUKİYE TOY (Sivas) - Şimdi, bakın, İlhami Bey, EGS değil HGS, onu bir kere düzeltelim. Siz "EGS" diyorsunuz sürekli.

AYHAN BARUT (Adana) - Yok, "EGS" demiyor, siz öyle anlıyorsunuz.

RUKİYE TOY (Sivas) - Bir de korunan alanların, biraz önce söylemiştim, korunan...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - "EGS" demedim.

AYHAN BARUT (Adana) - Şiveden...

RUKİYE TOY (Sivas) - Öyle mi, tamam, oldu o zaman.

Şimdi, şunu da söyleyeyim de Başkanım, teknik konularla ilgili arkadaşlarımızın cevap vermesi kadar normal bir şey yok. Daha önce de komisyonlarda çalıştık, bakanlıklarımızdaki teknik personel arkadaşlarımız bunun cevabını size verebilirler.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederiz.

Buyurun Hukuk Müşavirimiz.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Efendim, öncelikle, yöre halkına zaten ücretsiz, yöre halkı yaya olarak ücretsiz girebiliyor ve hatta yöre halkının plakasını tanımlıyoruz. Örnek veriyorum, Uludağ'daki köylü, Abant'taki köylü ücretsiz olarak millî parklara giriyor, geçiyor, herhangi bir sıkıntı yaşamıyor.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Bu önemli bir açıklama.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Onun dışında, plakası var, işte, kayıtlı değil, HGS'si yok; onları bildiriyoruz, HGS sisteminden bir ay süre veriyoruz, cezalı duruma düşürmüyoruz. Örnek veriyorum, bir ay boyunca girip -bakiyeniz yetersiz- bakiyenizi tamamlayabilirsiniz, gidip oradan ödeyebilirsiniz, bir ay geçtikten sonra cezalı duruma düşüyorsunuz; yani öyle de bir kolaylık sağladık.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederiz.

Bence güzel oldu, hepimiz öğrenmiş olduk.

Değerli arkadaşlar, 15'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- 2873 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 3- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, genel ve özel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde, mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutularak girilen ve belirli bir yetiştirme programı sonrası yeterliklerini alarak kurumlarında müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör kadrolarına atanıp yardımcılık ya da stajyerlikte geçen süreler dâhil en az beş yıl görev yapmış olanlardan Genel Müdürlükçe yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanlar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde durumlarına uygun müfettiş kadrolarına naklen atanabilirler. Bu şekilde atananların müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör kadrolarında geçen hizmet süreleri müfettiş; yardımcılık veya stajyerliklerde geçen hizmet süreleri ise müfettiş yardımcısı kadrolarında geçmiş sayılır ve bunlardan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 12 nci maddesi ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulananlara ilişkin anılan düzenlemelerin uygulanmasına devam olunur. Bu madde uyarınca müfettiş olarak atanacakların sayısı onu geçemez."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Evet madde üzerinde 1 adet önerge var, okutup işleme alacağım.

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

AYHAN BARUT (Adana) - Gerekçe...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Gerekçeyi okuyalım.

Gerekçe:

Teklifle birlikte Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğüne diğer kamu kurumlarından denetim elemanı, müfettiş geçişine yönelik düzenleme eksik kaldığından, geçiş için beş yıllık hizmet süresi ve yapılacak sınavda başarılı olma şartıyla, naklen atanacak müfettişlerin sayısı 10'la sınırlı tutulduğundan, kapsamlı ve soruna tümünden çözüm üretilmesi gerektiğinden teklifin metinden çıkarılması gerekir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- 2873 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 4- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm alan ve merkezleri sınırları içinde kalıp kalmadığına bakılmaksızın, bu Kanun kapsamındaki alanlarda yer alan orman vasıflı olanlar dahil Hazine taşınmazlarından; ilgili mevzuatı uyarınca turizm amaçlı yatırım gerçekleştirilmek üzere bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bakanlıkça kesin izin verilen veya Kültür ve Turizm Bakanlığınca kesin tahsis yapılan taşınmazların üzerinde, adına kesin izin verilen veya kesin tahsis yapılan gerçek veya tüzelkişiler lehine 4721 sayılı Kanun uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca tesis edilen üst haklarına ilişkin tapuda düzenlenen sözleşme hükümlerinin yürütülmesi ile bu kesin izin ve kesin tahsislerden henüz tapuda üst hakkı tesis edilmeyenler için tapuda üst hakkı tesis edilmesi ve buna bağlı olarak sözleşme düzenlenmesi ile düzenlenecek sözleşme hükümlerinin yürütülmesine ilişkin işlemler 1/1/2026 tarihinden itibaren Genel Müdürlük tarafından yapılır. Bu fıkra kapsamında kalan ve üzerinde daha önce Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca üst hakkı tesis edilen taşınmazlara ait sözleşmelerin tarafı belirtilen tarihten itibaren sözleşmeler yenilenmeksizin Genel Müdürlüktür.

Birinci fıkra kapsamında kalan kesin izin veya kesin tahsisler ile bu kesin izin ve kesin tahsislere istinaden tapuya tescil edilen/edilecek üst haklarına ait sözleşmeler uyarınca adına kesin izin verilen veya kesin tahsis yapılan ya da lehine üst hakkı tesis edilen gerçek veya tüzelkişilerden alınması gereken kullanım/üst hakkı bedelleri ve hasılat payları 4916 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca alınması gereken proje maliyet bedelinin % 3'ü oranındaki bedeller ile 4706 sayılı Kanunun geçici 23 üncü maddesi uyarınca yapılacak süre uzatımı nedeniyle tespit edilecek yararlanma/ilave yararlanma bedellerinden 1/1/2026 tarihinden sonra tahakkuk edecek bedellerin hesaplanması, takip ve tahsili Genel Müdürlükçe gerçekleştirilir ve 1/1/2026 tarihinden itibaren bu bedeller Genel Müdürlük Döner Sermayeli İşletmelerinin ilgili hesaplarına yatırılır.

Bu madde kapsamında kalan kullanım/üst hakkı bedelleri ve hasılat payları, proje maliyet bedelinin %3'ü oranındaki bedeller ile süre uzatımı nedeniyle tespit edilen yararlanma/ilave yararlanma bedellerinden 1/1/2026 tarihinden önce tahakkuk edenlerin hesaplama, takip ve tahsiline Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca devam edilir ve daha önce tahsil edilerek ilgili genel bütçe hesabına gelir kaydedilenler, Genel Müdürlük Döner Sermayeli İşletmelerinin ilgili hesaplarına aktarılmaz ve bunlar için herhangi bir iade veya mahsup işlemi yapılmaz.

Bu madde ile ek 3 üncü maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü alınmak kaydıyla Genel Müdürlük yetkilidir."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Millî Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

AYHAN BARUT (Adana) - Gerekçe...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Komisyonu sunulan teklifin 14'üncü maddesinde olduğu gibi bu teklifle birlikte yalnızca Genel Müdürlük yetkili kılındığından, buna yönelik geçici düzenlemenin de teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 2873 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 5- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleşip Hazineye aktarılmamış olan döner sermaye yıl sonu kârları Genel Müdürlük bütçesine gelir kaydedilir."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Millî Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Aygun, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, döner sermayeyi kurduk yani Lütfi Elvan ne kadar "Vazgeçeceğiz." dese de döner sermaye kuruldu, artık yapacak bir şey yok ama burada yine bir muğlak madde var. Bu maddeyle, Genel Müdürlüğün yeniden yapılanma süreci kapsamında Bakanlık döneminde faaliyet gösteren döner sermaye işletmelerine ait, önceki yıllara ait yıl sonu kârlarının Genel Müdürlük bütçesine aktarılması öngörülmekte. Ben şimdi soruyorum: Aktarılması öngörülen kârların yıllara göre miktarları ne kadardır? Bununla ilgili hiçbir fizibilite çalışması var mı? Elinizde bir belge var mı? Bu sebepten dolayı bu maddenin tekliften çıkarılmasını öneriyoruz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Aygun, çok teşekkürler.

Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, sorunun cevabını alamadık, sorunun cevabını da versinler.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Özür dilerim.

Sorunun cevabını kim verecek arkadaşlar, yine Hukuk Müşavirliği mi?

Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Efendim, döner sermaye maddesi galiba, başka bir konuyu konuşuyorduk.

Şöyle anlatayım: Şimdi, özel bütçeli olduk, malumunuz, döner sermaye işletmelerimiz hâlihazırda zaten vardı 93 tane. Bunların her sene dönem sonu geldiğinde yıl sonunda bir para kaldıysa aktarılması gerekiyor. Şimdi, bizim şöyle bir durumumuz var: 93 tane işletmenin her biri doğal olarak kâr etmiyor; İstanbul'da kâr ediyorsunuz, Hakkâri'de, Şırnak'ta kâr etmeyebiliyorsunuz. Bunları biz konsolide ediyoruz yani oraya aktarıyoruz, bu sefer zaten dönem sonu kârı kalmıyor. Aslında, teknik bir husus bu, burada bir borç çıkmasını engellemek üzere bu madde koyuluyor ki diğer illerimizde de insanlar hizmet alsınlar, oradaki işçilerimiz ücretlerini alabilsinler. Şırnak'taki Hakkâri'deki, Van'daki, döner sermayenin kâr etmediği yerlerdeki işçilerimiz de mağdur olmasınlar çünkü bunların maaşı, malumunuz, döner sermayeden geliyor, özel bütçeden bir para aktarılıyor. Bu sebeple koyulmuş bir madde efendim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - O zaman, döner sermayeden iyi güzel de şu ana kadar merkezî bütçeden zaten bunlar maaşları alıyorlardı Tarım Bakanlığından.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Yok efendim, bu döner sermaye ayrı, merkezî bütçeden maaş almıyorlar.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bu Genel Müdürlük veya millî parklar, tabiatla ilgili olan kurum bugüne kadar zarar etse de fark etmiyordu, Bakanlığın bütçesinden onlara ayrılan şey var, o bütçe bir de bizim denetimimizdeydi.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Yok efendim, döner sermaye ayrı bir konu efendim. Efendim, döner sermaye çok ayrı bir konu.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Şimdi, döner sermayenin ayrı olduğunu ben de biliyorum sevgili kardeşim.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Estağfurullah.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Benim söylemek istediğim cümle şu: İyi, güzel de buradaki... Şimdi, siz yine ucu açık bırakıyorsunuz. Ben de diyorum ki oran ne? Veya oran koyun oraya o zaman, bir oran koyun. Şeyin yüzde 15'i Genel Müdürlük bütçesine aktarılır, geri kalan kısmı da merkezî bütçeye gönderilir. O zaman bir oran koyalım buraya.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Efendim, tahmin etmek mümkün değil bunu. Şimdi, her sene farklı harcama olabilir, farklı bir borç olabilir...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Zaten, bakınız, sevgili avukat arkadaşım, ben ticaret yapıyorum, senin masrafların zaten kalan kârını koyacaksın döner sermayede, sen bütün yatırımları yapacaksın, masrafları yapacaksın, ondan sonra kâr kalırsa diyorsun ki "O kârı da ben Genel müdürlük uhdesine alayım tekrar." Çelişiyorsunuz, bakın, ben ticaretle uğraşıyorum; ben masraflarımı yaparım, maliyetlerimi oluştururum, kalan kâr üzerinden işlem yaparım.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Parayı da döner sermayeye değil özel bütçeye aktarıyoruz yani aslında denetim altında -biliyorsunuz, özel bütçe denetimi altında- bir bütçe, döner sermayedeki parayı...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - İşte, özel bütçeye aktarmıyorsun ki, kendi yanına alıyorsun, genel bir bütçe...

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Özel bütçeye alıyoruz efendim.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Burada özel bütçeye aktarım var ama.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sevgili Bakanım, Sevgili Başkanım, siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum, sonunda iyi niyetli burada düşünüyoruz, olumlu düşünelim biz, müspet düşünelim ama hasıl olan şey bu değil, düşünülen bu değil. Ben dedim ya, bugün hep şeytan avukatlığı bize kaldı, muhalefete kaldı, hep onu yapıyoruz. Buradaki, o zaman, bırak kardeşim, şeye gitsin; zaten masrafları yapıyorsun, yatırımları yapıyorsun, kalan şey de özel bütçeye gitsin; o zaman da şeylerde, herkes hesabı kitabı bilir, en azından kontrol edilir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Ben teşekkür ediyorum Sayın Aygün.

Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- 1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerinde yer alan "Çevre" ibareleri "Tarım" şeklinde, (7) numaralı bendinde yer alan "Bakanlığın" ibaresi "Genel Müdürlüğün" şeklinde, (8), (10) ve (29) numaralı bentlerinde yer alan "Bakanlıkça" ibareleri "Genel Müdürlükçe" şeklinde, (31) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (32) numaralı bendine "memur" ibaresinden sonra gelmek üzere ", sözleşmeli" ibaresi eklemiştir.

"31) Av ve doğa koruma memuru: Bu Kanun ve Genel Müdürlüğün görev ve yetkilerinin düzenlendiği diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde, mevzuata aykırılık oluşturan fiillerin takibi, biyolojik çeşitliliğin korunması, av ve yaban hayvanlarının bakımı, gözlenmesi ve sayımına yönelik gerekli işleri yapmak ve denetim faaliyetleri ile diğer faaliyetleri yürütmek üzere Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda eğitilen ve görevlendirilen Genel Müdürlük personeli,"

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Evet, madde üzerinde 1 adet önerge var, önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygün
Tekirdağ

Ömer Fethi Gürer
Niğde

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Sayın Barut, buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) - Teşekkür ederim.

Üç bölümden oluşan kanun teklifimizin son bölümüne geldik, aşağı yukarı bu av yasağıyla ilgili bir bölüm. Şimdi, burada, av koruma memurları "av ve doğa koruma memurları" olarak yeniden düzenleniyor. Neden buna böyle bir ihtiyaç duyuldu, onu soruyorum.

Bir de şunu söylemek istiyorum: Bu Komisyona sunulan teklifimizin 2'nci maddesinde olduğu gibi, teklifle birlikte kapsamlı düzenleme ihtiyacı varken yalnızca ünvan ve tanım değişikliği yapılması kalıcı çözüm getiriyor mu? Bu nedenle teklifin geri çekilmesini istiyoruz ama bu ünvan değişikliğine neden ihtiyaç oldu?

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Açıklama var mı arkadaşlar?

AYHAN BARUT (Adana) - Dinlemiyorlar ki.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Dinlediler.

Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Başkanım, hâlihazırda, malumunuz, Kara Avcılığı Kanunu'nda sadece av koruma memuru ünvanlı personel var; biz bu personelle beraber kara avcılığındaki özellikle kaçak avcılık ve benzeri uygulamaları engellemeye çalışıyoruz. Şimdi, biz şöyle bir amaç güttük, dedik ki: Hazineye yük olmadan, bütçeye yük olmadan kendi personelimizi yetiştirelim, "av ve doğa koruma memuru" diye bir isim olarak, görevlendirme olarak bunu ifade edebiliriz çünkü ek bir maliyeti yok bunun. Personelimizi eğiteceğiz hem millî parklarda hem kara avcılığına ilişkin konularda hem sulak alanlarda hem biyolojik çeşitlilikle ilgili ihlallerde, işte, kaçakçılıkla, ihlallerle, yasaklara karşı denetimle görevlendirelim diye biz bunlara böyle bir ünvan ihdas edilmesini öngördük; maksat bu.

AYHAN BARUT (Adana) - Çözecek mi bu sorunu?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Efendim, şöyle; hâlihazırda personel sayımız 4 bin, aşağı yukarı 3 bin av ve doğa koruma memuru ünvanı vereceğiz, böylelikle daha sıkı denetime tabi tutacağız. Normalde şu an orman muhafaza memuru sayısı 488 civarı; 600 küsur alan var, yetersiz kalıyor. Biz bu yetkiyle çok daha fazla kişiyle alanlarda olacağız inşallah.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19- 4915 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Spor Hizmetleri" ibaresi "Emniyet" şeklinde, "Bakanlığa" ibareleri "Genel Müdürlüğe" şeklinde, "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan "Bakanlıktan iki, Tarım ve Köyışleri Bakanlığı ile milli eğitim müdürlüğü, gençlik ve spor il müdürlüğü," ibaresi "Genel Müdürlük ve Orman Genel Müdürlüğü taşra teşkilatı ile tarım ve orman il müdürlüğü, il milli eğitim müdürlüğü, il emniyet müdürlüğü," şeklinde, dördüncü fıkrasında yer alan "Bakanlığa" ibaresi "Genel Müdürlüğe" şeklinde ve beşinci ve altıncı fıkralarında yer alan "Bakanlıkça" ibareleri "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Değerli arkadaşlar, madde üzerinde 1 adet önerge var, okutup işleme alacağım.

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesi teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

AYHAN BARUT (Adana) - Gerekçeyi okuyalım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Buyurun.

Gerekçe:

Komisyonunda görüşülen teklifin bütünü ele alındığında ve Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünün kamu tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli bağlı kuruluş olarak yapılandırılması kapsamlı yasal düzenlemeye ihtiyaç duyduğundan teklifin geri çekilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20- 4915 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "avlama ücretleri Bakanlıkça" ibaresi, "avlama ve avlanma izin ücretleri Genel Müdürlükçe" şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan "Avlama ücretleri" ibaresi "Avlama ve avlanma izin ücretleri" şeklinde, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Perakendeci tarafından satın alınan ateşli, ateşsiz, yivli, yivsiz av tüfekleri ile mermi, fişek, barut, saçma, çekirdek, kapsül ve kovanların alış bedeli üzerinden hesaplanan %2 oranındaki katılım payı, alıma ilişkin faturanın düzenlendiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar perakendeci tarafından Genel Müdürlük Döner Sermayeli İşletmesine bildirilir ve aynı süre içinde bu İşletmenin hesabına ödenir. Genel Müdürlükçe talep edilmesi halinde ithalatçı, imalatçı ve toptancılar tarafından perakendecilere yapılan satışa ilişkin bilgi ve belgeler gecikmeksizin Genel Müdürlüğe iletilir.

Katılım payının süresinde bildirilmediğinin veya eksik bildirildiğinin tespiti halinde, bildirilmeyen veya eksik bildirilen katılım payının bir ay içinde ödenmesi gerektiği Genel Müdürlük Döner Sermayeli İşletmesince ilgiliye tebliğ edilir. Bu durumda, süresinde bildirilmeyen veya eksik bildirilen katılım payı, payın bildirilmesi gereken son günden yazının tebliğ edildiği tarihe kadar geçen süre için 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesi dikkate alınarak hesaplanan faiz ile birlikte ödenir."

"Süresinde ödenmeyen katılım payı tutarları 6183 sayılı Kanuna göre takip edilmek üzere Genel Müdürlük Döner Sermayeli İşletmesi tarafından ilgili vergi dairesine bildirilir.

Vergi dairesince tahsil edilen avcılık belgesi harçlarının %30'u ve katılım paylarının %50'si Genel Müdürlük Döner Sermayeli İşletmesi hesabına, geri kalan harç ve katılım payı ise genel bütçeye gelir kaydedilir. Bu alacakları tahsil eden birimler, ilgili bütçelere gelir kaydedilmesini sağlamak üzere tahsil tarihini takip eden ay sonuna kadar ilgili hesaplara aktarırlar.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının olumlu görüşü alınarak Genel Müdürlükçe belirlenir."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Değerli arkadaşlar, madde üzerinde aynı mahiyette 2 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahibi:

Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Aygun, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, döner sermayeyi yine buradan güçlendiriyoruz. Ne kadar güzel, merkezî bütçeye ay sonunda yatıracaktık bu tahakkuk eden vergileri, neden döner sermayeye alıyoruz ki? Bırak merkezî bütçede kalsın o kısım, diğer kısımlarda Genel Müdürlüğün zaten döner sermayeden birçok kazancı olacak ve yıl sonunda da eğer uygun olmuyorsa yine döner sermayede kalacak para, genel bütçeye göndermiyoruz. Bu maddenin bu sebepten dolayı çekilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Demir, buyurun.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Görüşmekte olduğumuz 20'nci maddeyle Kara Avcılığı Kanunu'nun 8'inci maddesinde önemli değişiklikler yapılıyor. Bu değişiklikle birlikte avcılık izin ücretlerinin belirlenmesi yetkisi Bakanlıktan alınarak Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne devrediliyor. Ayrıca, av teçhizatı satışlarından yüzde 2 oranında katılım payı alınması öngörülüyor ve bu gelirlerin önemli bir kısmı yine aynı Genel Müdürlüğün döner sermaye bütçesine aktarılıyor. İlk bakışta bu düzenleme Doğa Korumaya kaynak yaratmak gibi bir gerekçeyle sunuluyor olabilir ancak biz bu maddeye çok daha dikkatli bakmak zorundayız çünkü burada söz konusu olan şey sadece finansman değil doğanın korunmasına bakış açısidir aynı zamanda. Eğer bir doğa koruma kurumu gelirini avcılık faaliyetlerine ve silah satışına bağlamaya başlarsa çok ciddi bir çelişki doğar. Bu çelişki zamanla şu soruları beraberinde getirir: Daha fazla av kotası mı açılacak? Daha çok silah mı satılacak? Avcılık turizmi doğa korumanın önüne mi geçecek? Bakın, bu sadece teknik bir gelir meselesi değil; bu, doğanın korunması ile gelir yaratma arasında kurulan tehlikeli bir bağıdır. Eğer Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü bütçesini döner sermayeyle çevirmek zorunda kalırsa kendini doğayı korumakla değil gelir üretmekle sorumlu hissetmeye başlar ve bu gelirin kaynağı avcılıksa doğa artık korunacak bir varlık değil ticarileştirilecek bir kaynak hâline gelir. Bu da bizi doğrudan şu gerçeğe yüzleştirir: Yaban hayatı meta değildir. Bu maddeyle, yaban hayvanlarının türü, ağırlığı, trofe değeri gibi kriterlere göre fiyatlandırılması öngörülüyor. Bu yaklaşım yaban hayatını gelir getiren varlıklar olarak gören kapitalist bir zihniyetin ürünüdür oysa biz doğayı, canlıları, ekosistemi böyle bir mantıkla yönetemeyiz. Avcılıktan sağlanan gelirlerin kurum içinde kalması bir tür rant mekanizması yaratır. Bu gelir modelinin adı "katılım payı" olabilir, "teçhizat vergisi" olabilir ama sonucunda ortaya çıkan şey aynıdır, yaban hayatının ticarileştirilmesidir. Bu nedenle, biz, bu maddenin doğa koruma ilkeleriyle, kamu yararıyla ve ekolojik sürdürülebilirlikle bağdaşmadığını düşünüyoruz. Doğayla kurduğumuz ilişkiyi yeniden tanımlamak zorundayız; doğa bir kaynak değil müşterek yaşam alanımızdır, onu korumak bir gelir kapısı değil bir toplumsal sorumluluktur. Bu gerekçelerle 20'nci maddenin tamamen metinden çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ediyorum Sayın Demir.

Değerli arkadaşlar, aynı mahiyetteki 2 önerenin gerekçelerini dinledik.

Şimdi 2 önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Her 2 önerge de reddedilmiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- 4915 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bakanlık" ibaresi "Genel Müdürlük" şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan "av koruma memurları" ibaresi "orman muhafaza memurları, av ve doğa koruma memurları" şeklinde, dördüncü fıkrasında yer alan "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan "Bakanlık" ibaresi "Genel Müdürlük" şeklinde, "Bakanlıkça" ibareleri "Genel Müdürlükçe" şeklinde, "orman idaresi" ibaresi "Genel Müdürlük taşra" şeklinde, altıncı fıkrasında yer alan "av koruma memurlarına" ibareleri "orman muhafaza memurlarına, av ve doğa koruma memurlarına" şeklinde, yedinci fıkrasında yer alan "Av koruma memurları" ibareleri "Orman muhafaza memurları, av ve doğa koruma memurları" şeklinde, "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde, sekizinci fıkrasında yer alan "Av koruma memurları" ibaresi "Av ve doğa koruma memurları" şeklinde ve "Bakanlıkça" ibareleri "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN VAHİT KIRIŞCI - Madde üzerinde 1 adet önerge var, okutup işleme alacağım arkadaşlar.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

AYHAN BARUT (Adana) - Gerekçe...

BAŞKAN VAHİT KIRIŞCI - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Komisyonu sunulan teklifin bütünlüğü sağlanmadığı; denetim, yetki, sorumluluk ve uyum konusunun yalnızca Genel Müdürlüğe bırakıldığı; telafisi güç sorunların ortaya çıkacağı gerçeğinden hareketle teklifin geri çekilmesi gerekir.

BAŞKAN VAHİT KIRIŞCI - Gerekçesini dinlediğimiz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- 4915 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Avlamlarda izin almadan avlananlara ve" ibaresi madde metninden çıkarılmış, "ikiyüz" ibaresi "onbin" şeklinde ve "üçyüzelli" ibaresi "onbeşbin" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN VAHİT KIRIŞCI - Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

BAŞKAN VAHİT KIRIŞCI - Sayın Barut, buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) - Teşekkür ediyorum.

Bu madde aslında çok muğlak ve karışık bir madde. Dolayısıyla 4915 sayılı Kanun'un izinsiz ve yasak yerlerde avlanma için ceza öngören 23'üncü maddesinde de kısmen değişiklik yapılıyor, cezalar artırılıyor yani av yasağı bölgesinde avlananın cezası 4.736 TL'den 10 bin liraya çıkarılıyor, yaban hayatı koruma veya geliştirme sahalarında avlananlara da kesilen ceza 8.436 liradan 15 bin liraya çıkarılıyor. Şimdi, burada "Avcılık belgesi yoksa -biraz önce konuşmalarımızda da değinmiştik- yasaklı olan alanda avcılık yapıyorsa bir daha belge alamaz." şerhi yerine "iki yıl sonra" diye bir ibare var. Neden yani daha önce belge alınmıyordu, şimdi "iki yıl sonra belge alınıyor" diye neden değiştiriliyor?

Ayrıca, avcılık belgesi olmayan kişilerde de yeni kanuna göre, yeni teklife göre cezasını ödediği zaman, beş yıl içerisindeki bedelleri yatırdığı zaman tekrar bir belge alabiliyor. "Bu av yasası mı, af yasası mı?"yı aklımıza getiriyor. Bu nedenle, Komisyona sunulan teklifteki diğer maddelerde de olduğu gibi yalnızca cezaların ele alınmasından, yine bu teklifle avlamlarda izinsiz avlanan kişilerin bu ihlalinin tekrarı hâlinde daha önce avcılık belgeleri iptal edilirken, bir daha kendilerine avcılık belgesi verilmezken bu durumun esnetilmesinden kaynaklı teklifin geri çekilmesi gerekmektedir. Neden esnetiliyor bu? Yani bunu ben özellikle sormak istiyorum.

BAŞKAN VAHİT KIRIŞCI - Arkadaşlar, bir açıklama...

Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Sayın Başkanım, değerli vekillerim; öncelikle, Sayın Vekilim, 22'nci maddede yazıyor, 24'ün cevabı olacak bu, onu arz edeyim, 24'ü söylüyoruz şimdi, onu söylediniz çünkü.

AYHAN BARUT (Adana) - Yok, 22, 23'ü...

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Yok efendim, 24'te bu dediğiniz hususlar. O yüzden, derseniz ona göre açıklayabilirim.

AYHAN BARUT (Adana) - Tabii, buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Efendim, maksat şu: Şimdi, biz kaçak avcılığı, daha doğrusu kaçakçılığı veya bu kara avcılığındaki yasak ihlalleri engellemek için kaçak avcılık yapan insanları sisteme dâhil etmemiz gerekiyor bizim yani kaçakçılığı önlemek için bunları kontrol altına almamız lazım. Biz, avcılık belgesi verdiğimiz vakit bu kişilerin nerede av yapacağı, hangi silahı kullandığı, kaç mermi attığı, hangi hayvanı vurduğu, hepsini kayıt altına alıyoruz. Aksi hâlde, biz ceza verdik, tamam, avcılığı yasakladık, işte, belge vermedik, şöyle bir sorunla karşılaşıyoruz: Kaçak avcılık devam ediyor, kaçak ihlal yapmaya devam ediyor, para cezası caydırmıyor. Şimdi, şöyle söyleyeyim: Önceden belge olmaksızın av yapmanın cezası yetersizdi, kişiler belge almaktansa -harç miktarı daha yüksekti- kaçak avcılığı tercih ediyorlardı. Ceza miktarını da artırdık insanları da kayıt altına alabilelim diye, kaçakçılığa artık sevk etmeyelim diye böyle bir yöntem geliştirdik. Dediğim gibi, maksat, burada kayıt altına aldığımız takdirde av bölgesini gidip tespit edecek, başvuracak bize "Ben şurada avlanacağım şu gün şu saatte, işte, şu kadar mermi şu silahla ve şu kadar av yapacağım." diye belirtmek zorunda. Aksi hâlde, efendim, önüne geçemiyoruz ne yazık ki. Bu sebeple yapıldı düzenleme.

AYHAN BARUT (Adana) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Buyurun.

RUKİYE TOY (Sivas) - "İki yıl sonra neden alıyor?" gibi bir şey de söyledi vekilimiz herhâlde. Yani o iki yıl sonra almasının sebebi de yine kaçak avcılığın önüne geçebilmek için çünkü belgesi olmadan avcılığa devam ediyor şahıs. Biz, iki yıl sonra, kurallara uyarsa, avcılık konusundaki ihlalleri bir daha yapmazsa, iyi hâlde göre belgesini tekrar veriyoruz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, ben yine sevgili hukukçu kardeşimize sormak istiyorum: Daha önceki maddede "4 bin kişi personel var." dediniz. Bunları yetkilendirdik sözde.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Daha değil efendim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - İşte, yetkilendireceğiz inşallah, bu kanun çıkarsa yetkilendireceksiniz. O zaman şu ortaya çıkıyor, benim merak ettiğim konu şu: O kadar personelle bu kaçak avcılığı veya işte, her şeyi kontrol edebilecek misiniz?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Efendim, etmeye çalışacağız. İllaki kaçak avcılık oluyor, bunu engellemenin yolu da insanları kayıt altına almak.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Şu anda bu kanun çıkmadan ne düşünüyorsunuz? Şu andaki hâliyle engelleyebiliyor musunuz bu personelle, aynı personelle?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Efendim, şu an illaki ihlal oluyor. Tabii, burada iyi niyetle davranmamız lazım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - O zaman değişen bir şey yok ki.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Yok, şöyle: Kayıt altına alacağız. Efendim, gülmeye ben de şey yaptım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Yok, anlatamadım, değişen bir şey yok.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Daha fazla personel olunca, bir kere... Şimdi, yaban hayatı geliştirme sahaları var, av sahalarımız var. Av sahalarında sürekli denetim altında tuttuktan sonra personelle bir kere, o sahalarda güvenliği sağlayacağız ama şimdi saha dışında da avcılık yapıyor insanlar; köyde çıkıyor, bahçesinde, tarlasında, işte, bir domuz görüyor, domuzu vurmaya çalışıyor. Bunları engellemenin yolu da bu insanlara bu belgeyi vermek, kayıt altına almak ve vurmasını engellemek çünkü belge alıyor, kurs alıyor, kurs aldıktan sonra kayıt altına alınıyor. Bu sebeple efendim, faydalı olacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkürler arkadaşlar.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23- 4915 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu Kanuna göre alınması gereken avcılık belgesini almadan avlananlara onbin Türk Lirası; avlanma izni olmadan ve avlaklarda izin almadan avlananlara ise beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir."

"Bu maddede yazılı cezaya konu fiillerin beş yıl içinde tekrarı halinde ceza üç katı olarak uygulanır."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Karamnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesiyle değiştirilmek istenen 4915 sayılı Kanunun 24'üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiş ve aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu kanuna göre alınması gereken avcılık belgesini almadan avlananlara 100 bin Türk lirası, avlanma izni olmadan ve avlaklarda izin almadan avlananlara 50 bin Türk lirası idari para cezası verilir."

"Bu maddede yazılı cezaya konu fiillerin 10 yıl içinde tekrarı halinde ceza 10 katı olarak uygulanır."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Aygun, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Şimdi, sevgili Komisyon üyeleri, yine ben merak ettiğim bir soru soracağım. Bu kanunda eklenen maddeler var, fıkralar var. Bu fıkralarda "İhlallerin beş yıl içinde tekrarında ceza 3 katı uygulanacak." diyor. Şimdi, ben de buradan soruyorum: Avlaklarda izinsiz avlanma cezası neden diğer cezalar gibi katlamalı artırılmıyor da sadece yuvarlanıyor, bu da benim kafamı kurcalıyor. Neden yuvarlayarak artırılıyorsunuz ki, bunları bir katsayıyla bağlamıyoruz?

Yine, bakın, izinsiz ya da belgesiz avlanma için bu teklifle getirilen tekrür hâlindeki beş yıl şartının bir ya da iki yıla indirilmesi, her bir ihlalde önceki tutarın 2 katı kadar ceza kesilmesini bence önerelim. Artıralım ki o zaman insanları -siz dediniz ya, kayıt altına almak istiyoruz- kayıt altına almak için de onlara cezbedici şeyler getirmemiz lazım ama bana göre, siz yine muğlak yuvarlamalarla işi çözüyorsunuz. Kanunda yuvarlama olmaz, kanun nettir, köşeli olur; hani şöyle eğimli meğimli yaptığınız zaman o kanun kanun olmaz, ondan sonra uygulayıcılar da her türlü açığı bulurlar. Bizim burada kanun yapıcı olarak bunun altını net çizmemiz lazım, yuvarlamayla artışlar bana göre yanlış. Bunu neye göre belirlediniz, merak ediyorum. Bundan dolayı da bu teklifin geri çekilerek tekrar düzenlenmesini veya geri çekilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederim Sayın Aygun.

Açıklama için buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Sayın Başkanım, değerli vekillerim; şöyle aslında: Yeniden değerlendirme oranıyla, biliyorsunuz, bu para cezaları artırılıyor her sene başında belirlenen oran dâhilinde. Bunlar 8 bin küsur lira, diğeri 12 bin küsur liraydı; yine, 5 bin yaptığımız miktar diğer maddedeki 4 bin küsur liraydı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - 4.736 liradan 5 bin liraya çıkarıyorsunuz yani neye göre yuvarlıyorsunuz ki?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Evet efendim, yani düzleme derken şöyle bir tavsiye verildi: Adalet Bakanlığında da yine daha önce yapılan, işte, paydaşlarla yapılan toplantıda da "Bu ceza hükümlerinin para cezaları düzenlenirken mevcut tutar göz önünde bulundurularak yine belirli bir miktara bunu düzeyelim veya -nasıl ifade edeyim- miktar belli olsun, onun üzerinden yeniden değerlendirme devam etsin." dendi. Bu maksatla, onların tavsiyesi üzerine maddeyi bu şekilde yaptık.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ama burada yine haksızlık yapıyorsunuz. Şimdi, sevgili kardeşim, bir tarafta avcılık belgesi olmadan avlananlara 2025 yılı tutarını 4.736 liradan 5 bin liraya çıkarıyorsun, bunu yuvarlıyorsun, buradaki oran yaklaşık yüzde 25 ama diğer tarafa bakıyoruz, Merkez Av Komisyonunun avlanmayı yasak saydığı avlaklarda avlananlara yani izinsiz avlananlara da 5 bin liradan verilirken, diğer yasakladığı avlaklarda ise cezayı 15 bine çıkarıyorsun aynı orandan. Bunu neye göre, cezayı...

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Efendim, o 5 bin değil 12 bin küsur lira olsa gerek.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Çünkü ikisi de yanlış iş yapmış, o zaman burada birine farklı, birine farklı uygulayamazsın. Kanun yaparken de o rakamı hepsine eşit uygulaman lazım; birine 5, birine 3, burada bu birazcık yanlış olmuş. Bunu, o oranı ona göre belirlemek lazım.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Sayın Vekilim, 12 bin küsur olsa gerek, net miktarı az sonra size arz ederiz. 12 bin küsur liraydı sanırım o miktar, o da 15 bin olarak revize edildi yani aslında oranlar hemen hemen aynı efendim, hani benzer oranları düzelttik.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Yüzde 316 artış var orada, 4.736 o da.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Onu arz ederiz efendim size.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Siz bir bakın; aynı rakamdan oraya çıkarıyorsunuz, burada bir uyumsuzluk var. Bana göre, yol yakinken bunda bir düzeltme yapalım, burada rakamı belirlemekte fayda var. Yuvarlayarak iş yapamayız, biz yuvarlamayla iş yaparsak o zaman vay hâlimizle!

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23'üncü madde kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24- 4915 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan "bir daha" ibareleri "iki yıl süre ile" şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan "belgesi yoksa, idarî para cezası yanında kendilerine iki yıl süreyle avcılık belgesi verilmez, avcılık belgesi olanlar ise ayrıca iki yıl süreyle avcılıktan men edilir." ibaresi "belgeleri iptal edilir ve kendilerine iki yıl süre ile avcılık belgesi verilmez." şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu madde kapsamında avcılık belgesi iptal edilenler tarafından iki yıllık sürenin bitiminde avcılık belgesi alınabilmesi için başvuruda bulunulması halinde, bu Kanun kapsamında verilen idari para cezalarının ve tazminatın tahsil edilmiş olması ile Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen şartların tekrar sağlanması zorunludur. Belge yenilendikten sonra söz konusu fiillerin tekrarlanması hâlinde, avcılık belgeleri iptal edilir ve kendilerine bir daha avcılık belgesi verilmez."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Madde üzerinde aynı mahiyette 2 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.
1'inci önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Karamnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygün
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahibi:

Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Evet, Sayın Barut buyurun.

AYHAN BARUT (Adana) - Aslında 22 ve 25'inci maddeler aşağı yukarı birbirine bağlayan maddeler. Biraz önce kısmen bu maddede konuştuk ama şöyle bir şey sormak istiyorum: Bu madde kapsamında kaç avcının belgesinin iptal edildiği ve avcılık belgesi olmadan avlanan kaç kişinin olduğunu biliyor muyuz? Bir de belgesi iptal edilen, bir daha da belge alamayacak olan ancak bu kanun geçerse iki yıllık süresinin dolmasına kısa zaman kaldığı için yeniden avcılık belgesi almaya hak kazanabilecek kaç kişinin olduğunu öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, yine, 22 ve 25'inci maddeler arasındaki düzenlemelerin kanunlaşması hâlinde "avcılık belgesi olmadan yasa dışı avlananların ve/veya bu ihlali tekrar edenlerin birikmiş cezalarını ödemeleri şartıyla iki yıl süre -biraz önce konuşmuştuk-" şartını beklemeksizin avcılık belgesi almak için başvurup başvurulamayacağını sormak istiyorum.

Son olarak da mevcut kanun ihlalinin tekrarı hâlinde ağır yaptırım içermekte, yaban hayatını korumakta ve avcılıkta belli kuralları daha ağır yaptırıma tabi tutmaktadır. Diğer maddeleriyle ceza tutarlarını katlayan bir teklif bir yandan caydırıcılığı artırıyor, artırma savunması yürütüyor, diğer yandan da yaban hayatına zarar vermekte ısrar eden, aynı ihlali tekrar işleyen bir eski avcıya kısmen af benzeri düzenleme getirmektedir. Madde de belgesi iptal edilen ve mevcut kanuna göre bir daha asla avcılık belgesi almayacak kişinin artık iki yıl sonunda yeniden avcılık belgesi almasını sağlayacak. Bu yönüyle diğer maddelerdeki para ceza miktarlarının artırılması yolunda caydırıcılık sağlanması var mıdır? Bu kendi içerisinde çalışmıyor mudur?

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Burada Sayın Barut'un bu sorularına cevap alalım, ondan sonra mı geçelim Sayın Demir?

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Fark etmez.

RUKİYE TOY (Sivas) - Sayısal veri çok olduğu için isterseniz daha sonra da verebiliriz, yazılı olarak da verilebilir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Yok, olsun; soruları yazılı olarak da verirsiniz ama şimdi burada cevaplayacağınız şeyler varsa cevaplayın arkadaşlar.

Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Sayın Başkanım, değerli vekillerim; şöyle izah edelim: İptal edilen hâlihazırda 779 kişi var.

AYHAN BARUT (Adana) - Ne kadar?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - 779 efendim.

Risk altında olan yani bir kez kaçak avcılık yapıp ikinci kez yaptığı hâlde belgesi iptal edilecek olan 60 bin kişi var, tamamen şuan iptal durumunda olan, daha doğrusu cezayı yiyen 7 bin kişi var ama tam iptal olan da 50 kişi var. Yani tekrar başvurabilecek olan kişi sayısı aslında çok fazla değil ama bu 7 bin kişinin tekrarı hâlinde biliyorsunuz onlar da bu risk altına girecekler, dolayısıyla onlarda da öyle bir durum olabilir

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, bir konu daha var. Belgesi olmayıp da cezayı müeyyide tutanak tutulan kaç kişi var?

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Efendim, verilerine bakayım, arz edeyim size.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Nejla Hanım, şimdi size söz veriyorum.

Buyurun.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Şimdi, görüşmekte olduğumuz 24'üncü madde 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 29'uncu maddesini değiştirerek kaçak avcılıkla mücadelede uygulanan yaptırımları zayıflatmayı öngörüyor. Mevcut yasaya göre, belirli suçların tekrar edilmesi durumunda avcılık belgesi süresiz olarak iptal ediliyor ve kişiye bir daha belge verilmiyordu. Bu düzenleme doğrudan caydırıcı bir etki yaratıyordu, yaban hayatını korumada net ve kararlı bir duruş sergiliyordu ancak teklif edilen bu değişiklikle artık bu kişiler sadece iki yıl süreyle belgelerinden men edilecekler ve ardından yeniden belge alabilecekler. Bu, çok açık söylemek gerekir ki yasa dışı avcılığı fiilen ödüllendiren bir düzenleme. DEM PARTİ olarak bu maddede öngörülen değişikliğe açıkça karşıyız çünkü bu değişiklikle birlikte, kaçak ve yasa dışı avcılık yapan kişiler için yeniden sisteme dönme kapısı açılmaktadır. Avcılıkla ilgili kuralların ihlal edilmesinin ciddi bir sonucu kalmamakta "Yakalanırsam iki yıl bekler, sonra tekrar devam ederim." anlayışı oluşmaktadır. Bu da yaban hayatı üzerinde baskıyı artıracak, koruma çabalarını zaafa uğratacak. Şunu hatırlatmak isterim: Yaban hayatı sadece türlerin değil ekosistemin bir yaşam dengesinin parçasıdır. Bu denge bozuldu mu onun telafisi belge vermekle iki yıl içinde sağlanmaz. Bugün Türkiye'nin dört bir

yanında, Munzur'da, Kaz Dağları'nda, Amanoslar'da yasa dışı avcılık nedeniyle türlerin nasıl tehdit altında olduğunu biliyoruz. Nesli tehlike altındaki birçok canlı bu gevşek uygulamalar nedeniyle yok olma riskiyle karşı karşıya, "Yaptırımlarla sorunu çözemiyoruz." dedikleri için. O zaman biz bu Komisyonunda neden yaban hayatını korumaya dair kanun teklifini görüşüyoruz. Eğer korumayı samimi şekilde savunuyorsak bunun yolu yaptırımları yumuşatmak değil, aksine, caydırıcılığı korumaktan geçer. Bu nedenle önerimiz çok nettir, madde 24 teklif metninden tamamen çıkarılmalıdır. Caydırıcılığı olan mevcut düzenleme yeniden bırakılmalı, yasa dışı avcılıkla mücadelede kamu iradesi zayıflatılmamalıdır. Aksi hâlde bu düzenleme de koruma yasalarıyla çelişen, doğaya karşı işlenen suçların önünü açan bir adım olur.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkür ediyorum Sayın Demir.

Arkadaşlar, her 2 önergeyi de aynı mahiyette olduğu için oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 24'üncü madde kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- 4915 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 3- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, Kanunun 29 uncu maddesi kapsamında avcılık belgesi iptal edilenlere Kanun kapsamında verilen idari para cezaları ile hükmolunan tazminatın tahsil edilmiş olması, son ihlalin gerçekleşmesinden sonra söz konusu cezaya ilişkin fiillerin tekrarlanmaması ve Kanunun 13 üncü maddesi kapsamındaki şartları tekrar sağlaması ile beş yıl içinde başvuru yapması halinde yeniden avcılık belgesi verilir."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Madde üzerinde aynı mahiyette 2 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyüşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Millî Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Sayın Aygun, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Şimdi, Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; aslında az önceki maddede soracaktım ama şu anda kayıtlı avcı sayımız nedir? Onu merak ediyorum. Ayrıca, 60 bin tane tutanak olduğu sayın hukuk müşavirimiz tarafından belirtildi, çok büyük rakam bana göre. Demek ki biz kaçak avcılığın önüne geçemiyoruz. Kaçak avcılık... Az önce de sormuştum ya, 4 bin personelle demek ki bu kadar tutanak varsa bundan sonraki süreçte, genel müdürlük olduktan sonra aynı personelle siz bu işi yapamayacaksınız. Amaç burada farklı yöne gidecek, ben onu tahmin edebiliyorum ama o tarafı bizde kalsın.

Şimdi, başka bir soru, diyorsunuz ki: "Belge almak için en son süre beş yıl, beş yıl içerisinde başvurursa ben her şeyi yapmış olmana rağmen tekrar belge vereceğim." Eğer bu "af" denen maddeyi -sevgili vekilim de sordu- altı yıl sonra adamın aklı başına geldi, kaçırıysa ne olacak? O zaman buna belge vermeyecek misiniz? Şimdi, bütün borçlarını ödedi adam. Yani olur mu, olur. Beni beş yıla nasıl kısıtlarsınız, neye göre kısıtlıyorsunuz? Ben altıncı yıldan sonra yedinci yılda tekrar avcılık yapacağım deyip, gelip genel müdürlüğe veya ilgili kurumlara başvururum, ben avcılıkla ilgili tezkere belgesi alırım. Bunu neye göre bağlayacaksınız orada? Bunu merak ediyorum. Bu açıdan, bunun ucunun açık bırakılmasında fayda var. Siz döner sermayedeki genel bütçe yerine, merkezî bütçe yerine "genel müdürlüğün uhdesinde" kalsın diyorsunuz ya, orada ucu açık bıraktınız, asıl ucu açık bırakılacak yer burası o zaman. İnsanları beş yıla sınırlamak... Neye göre sınırlıyorsunuz beş yıl diye? Neden beş yıl; neden üç yıl değil, neden bir yıl değil veya iki yıl değil, neden beş yıl? Beş yıl sonra ben tekrar, yeniden avcılık yapmaya karar versem beni nasıl engellersiniz? Merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Teşekkürler.

Cevap?

RUKİYE TOY (Sivas) - Beş yıl da olabilir, üç yıl da olabilir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sevgili Vekilim, ben başka bir şey sordum. Ben beş yıl içerisinde başvurmadım, o zaman ben avcılık yapmaktan vazgeçtim, daha sonra tekrar içimde bir heves uyandı, ben tekrar avcılık yapacağım. Beni engelleyebilir misiniz ki? Nasıl engellersiniz? Onu da soruyorum.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Evet, arkadaşlar...

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Sayın Başkanım, değerli vekillerim; malumumuz, geçici maddeler zaten insanlara bir mağduriyet varsa veya pişmanlık varsa kısa sürede tekrar değerlendirme, yeniden bunu gözden geçirme imkânı tanıyan maddeler. Biz burada... Zaten avcılar emin olun, çok sıkı takip ediyorlar bu durumları.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sevgili kardeşim, bak, ben avcı değilim, ben amatör biri olarak gittim. Ben silah da kullanmıyorum, onu da net söyleyeyim ama ben sadece, yine, dediğim gibi, şeytanın avukatlığını yapıyorum. Ben, kardeşim, geçmişte yanlış bir işten dolayı tutanak tutturdum, arkadaşımınla beraber gittim ava, orada geldi yetkililer, yanlış yerdeymişiz, bize bir ceza kesildi. Daha sonra neyse süre geçti, ben de arkadaşlarım gibi özendim, belli bir yaştan sonra avcılığa meraklıyım, dedim ki doğada yürüyeyim hem sağlık açısından hem de hevesimizi giderme anlamında gittim belge almaya; şimdi, bana diyecek misiniz "Siz belge alamazsınız, beş yıl geçti süre." diye? Beni engelleyebilir misin ki? O zaman sen kaçak avcılığı yine yönlendiriyorsunuz belge vermezsen. İşte bunun ucunu açalım açacaksak.

Şimdi, Sayın Başkanım, Sayın Korkmaz; döner sermayede ucunu açık bıraktık, dedik ki: Neye göre oranlayacağız? Oran koymadık, dedik ki: Fazla olan kısmı döner sermayeye atarız, merkezî bütçeye vermiyoruz. Artı, yine, gelirler kısmında silahtır, mermidir, fişek satışlarından merkezî bütçeye bildiriyorsun, onun yüzde 30'u, yüzde 40'ı neyse, oranları gene döner sermayeden alıyorsun. Şimdi, burada da hem "Kaçak avcılığı engelleyeceğim." diyorsun, artı burada da belli bir süreyle bu insanları bağılıyorsun. Ben de bakın, hasbelkader diyorum. Ayhan Bey'in belgesi vardı, ben de ona eşlik ettim, bu arada beraber yakalandık. Şimdi, ben de atladım çünkü benim asıl konum bu değil veya işim bu değildi. Ben de sonradan merak sardım arkadaşlar gibi.

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Aslında soruyu anladı ama cevabı yok.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Cevabı yok işte.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DOĞA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İ. HUKUK MÜŞAVİRİ ALPEREN KORKMAZ - Cevabımız var efendim, geçici madde zaten sınırlı bir süre öngörür. Yani biz ucunu açık bırakıp da sürekli "on sene, yirmi sene" demenin burada manası yok.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sevgili Müşavirim, biz ucu açık bırakamayız. Kanun yapıcılar işi çizer, onu koyar, ondan sonra uygulayıcılar da buradan çıkan kanuna göre onu uygular. Şimdi, kim uzatacak, nasıl uzatacağız?

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Arkadaşlar...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım, orada yanlışız.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Bir saniye, bir saniye...

Arkadaşlar, ehliyet iptalleri var, değil mi? Yani ehliyeti iptal ederken "ucu açık, kapalı" diye bir şey var mı?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bende belge yok Başkanım.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Hangi belge?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bende avcı belgesi yok.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - "Beş yıl içinde." diyor. Kaçak avcı statüsündesiniz zaten.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Tabii, onu diyorum, benim belgem yok ki. Şimdi, siz bana diyorsunuz ki: "Ehliyet iptal." Ben de diyorum ki: Ben de olmayan bir belgem var. Ben süreyi kaçırdım, beş yılı, ne yapacaksınız o zaman?

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Veya ehliyetsiz araç kullanıyor.

Cezası var, hepsinin kendine göre cezası var.

Şimdi, arkadaşlar, siz söylenenleri dinlediniz yani bunları, kendi notlarınızı alın.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklif yürürlük tarihinden önce avcılık belgesi iptal edilen kişilere yeniden belge verilmesine olanak tanımaktadır. Bu düzenleme geçmişte yasa dışı ya da kurlsız avcılık faaliyetlerinde bulunarak ekosisteme zarar veren kişilerin fiilen affedilmesi anlamına gelmektedir. Yaban hayatının korunması yalnızca mevcut türlerin değil, ekosistem bütünlüğünün de güvence altına alınması açısından yaşamsal öneme sahiptir. Bu nedenle, avcılığa ilişkin yaptırımların hafifletilmesi ya da geçmişe dönük af niteliği taşıyan düzenlemeler doğa koruma politikalarıyla bağdaşmamaktadır.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Değerli arkadaşlar, gerekçelerini dinlediğimiz 2 önergeyi birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 25'inci madde kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26- 4915 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 4- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla bu Kanunun 8 inci maddesinde yapılan değişikliklerin yürürlük tarihi itibarıyla ödenmemiş olan katılım payları, 6183 sayılı Kanuna göre takip edilmesi için Genel Müdürlük Döner Sermaye İşletmesi tarafından ilgili vergi dairesine intikal ettirilir, tahsil edilen tutarın %50'si genel bütçeye gelir kaydedilir."

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 175 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - 26'ncı maddede söz talebi yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Komisyonu sunulan teklifin bütünlüğü ele alındığında katılım paylarının takibi ve tahsili konusunda belirsizlik ortaya çıkacağından teklifin geri çekilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- (I) 2872 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan "Tarım ve Orman Bakanlığıncı" ibaresi "Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 2873 sayılı Kanunun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığıncı" ibaresi "Bakanlıkça" şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanının" ibaresi "Tarım ve Orman Bakanının" şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığıncı" ibaresi "Bakanlıkça" şeklinde, "Çevre ve Şehircilik" ibaresi "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği" şeklinde değiştirilmiştir.

b) 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "6830 sayılı İstimlak Kanunu" ibaresi "2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu" şeklinde, "Orman ve Su İşleri Bakanlığıncı" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

c) 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığının" ibaresi "Genel Müdürlüğün" şeklinde, (c) bendinde yer alan "6830 sayılı İstimlak Kanununun" ibaresi "2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun" şeklinde değiştirilmiştir.

ç) 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığıncı" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

d) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığıncı" ibaresi "Bakanlıkça" şeklinde, "Orman ve Su İşleri Bakanlığının" ibaresi "Bakanlığın" şeklinde değiştirilmiştir.

e) 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığıncı" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

f) 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığıncı" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

g) 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "Çevre ve Şehircilik" ibaresi "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği" şeklinde, "Orman ve Su İşleri Bakanlığıncı" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

ğ) Geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Tarım ve Orman Bakanlığında" ibaresi "Bakanlıkta" şeklinde, "Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü" ibareleri "Genel Müdürlük" şeklinde, "Tarım ve Orman Bakanlığı" ibareleri "Bakanlık" şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan "Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünün" ibaresi "Genel Müdürlüğün" şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 4915 sayılı Kanunun;

a) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde yer alan "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan "tarım ve köy işleri ile orman" ibaresi "Bakanlık ile Genel Müdürlük" şeklinde, üçüncü, beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları ile sekizinci fıkrasının son cümlesinde yer alan "Bakanlıkça" ibareleri "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

b) 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bakanlık" ibareleri "Genel Müdürlük" şeklinde değiştirilmiştir.,

c) 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

ç) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bakanlık" ibaresi "Genel Müdürlük" şeklinde değiştirilmiştir.

d) 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bakanlıktan" ibaresi "Genel Müdürlükten" şeklinde, "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan "Bakanlıkça" ibareleri "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

e) 12 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bakanlığın" ibaresi "Genel Müdürlüğün" şeklinde, "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde, ikinci fıkrasının son cümlesi ile üçüncü fıkrasında yer alan "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

f) 13 üncü maddesinin birinci, dördüncü ve beşinci fıkralarında yer alan "Bakanlıkça" ibareleri "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

g) 14 üncü maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarında yer alan "Bakanlıkça" ibareleri "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

ğ) 15 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bakanlıktan" ibaresi "Genel Müdürlükten" şeklinde, "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

h) 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Bakanlık" ibaresi "Genel Müdürlük" şeklinde, üçüncü fıkrasının son cümlesinde yer alan "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

ı) 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bakanlıktan" ibareleri "Genel Müdürlükten" şeklinde değiştirilmiştir.

i) 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bakanlığın" ibaresi "Genel Müdürlüğün" şeklinde değiştirilmiştir.

j) 28 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Çevre ve Orman Bakanlığı" ibaresi "Genel Müdürlük" şeklinde, dördüncü fıkrasında yer alan "Bakanlık" ibaresi "Genel Müdürlük" şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

k) 30 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "4856 sayılı Kanunda yer alan İl Çevre ve Orman Müdürü veya yetki verdiği elemanlar" ibaresi "Genel Müdürlük bölge müdürü veya yetki verdiği personeli" şeklinde değiştirilmiştir.

l) 32 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bakanlıkça" ibaresi "Genel Müdürlükçe" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞÇİ - Değerli arkadaşlar, madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal
Bursa

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

AYHAN BARUT (Adana) - Gerekçe...

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kamu yararı ve kamu denetimi açısından genel müdürlüğün özel bütçeli kuruluş hâline getirilmesinin sakınca yaratacağı ancak teklifle beraber yasal uyum düzenlemesi yapıldığından teklifin geri çekilmesi gerekir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27'nci madde kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 28- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (II) sayılı Cetvelin (9) numaralı sırasında yer alan "Vakıflar" ibaresinden sonra gelmek üzere, "Doğa Koruma ve Milli Parklar" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Madde üzerinde 1 adet önerge var, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 28'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayhan Barut
Adana

Ömer Fethi Gürer
Niğde

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Ayhan Barut
Adana

AYHAN BARUT (Adana) - Gerekçeyi okusun, bu kanuna tümünden "hayır" oyu veriyoruz, onu da şerh düşelim, not düşelim.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifle yalnızca bölge müdürlerinin mali, özlük haklarının diğer bağlı kuruluşlardaki yöneticilerle eşitlenmesi amaçlandığı, diğer görevlilerle ilgili geçiş ve uyum düzenlemesi yapılmadığından teklifin geri çekilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 28'inci madde kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 29- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 30- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, teklif üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif kabul edilmiştir.

AYHAN BARUT (Adana) - Oy çokluğuyla.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Onu not ediyorlar zaten yani bizim bir şey söylememize gerek yok.

Kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde teklifte anlatımın açıklığa kavuşturulması, atıflar ve kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/3308) esas numaralı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında İç Tüzük'ün 45'inci maddesine göre, Amasya Milletvekili Hasan Çilez, Sakarya Milletvekili Lütfi Bayraktar, Mardin Milletvekili Faruk Kılıç, Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Vahit Kirişci
Kahramanmaraş

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen değerli üyelerimizin muhalefet şerhlerini, cuma günü saat 16.00'ya kadar Komisyon bürosuna iletmelerini istirham ediyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Pazartesi olsun.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Ya, sizi mi kıracağım, pazartesi olsun.

Pazartesi günü sabah saat 10.00'da muhalefet şerhlerinizi bekliyoruz. Oldu mu arkadaşlar?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - 17.00 olsun.

BAŞKAN VAHİT KİRİŞCİ - Peki, saat 17.00 olsun, tamam mı arkadaşlar?

Arkadaşlar, gerçekten her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum; gerçekten, sağlamış olduğunuz etkiden, katkıdan dolayı tüm Komisyon üyelerimize ve toplantımıza katılım sağlayan özellikle kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcilerine, tabii ki başta Bakanlığımıza ve genel müdürlüklerimize.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.45